

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

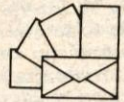
Odprte strani

MARJAN ROŽIČ
Ustavne spremembe pišejo vsi narodi in narodnosti Jugoslavije

Vse ob svojem času

VIKTOR ŽAKELJ
Res ne gre za kozmetične spremembe

pismo zaupanja

ljubljska banka
Temeljna banka Gorenjske

Snega ni — kaj ponuditi gostu

Prenočitvene zmogljivosti v največjih gorenjskih smučarskih središčih (Kranjska gora, Bled, Bohinj) so v času, ko so v dobršem delu Slovenije in Jugoslavije zimske počitnice, zasedene manj kot tridesetino. Še najslabše je na Bledu, kjer sta (bila) dva hotela, Kompas in Vila Bled, celo zaprta, pa tudi ostali so z redkimi izjemami dokaj slabo zasedeni. V Alpetourin hotelih v Bohinju je še približno petina prostih ležišč (poln je le Ski hotel na Voglu) in tudi v Kranjski gori je bilo mogoče v sredo, ko smo spraševali, še v vsakem hotelu dobiti prosto posteljo.

Resda je za takšno stanje deloma krivo pomanjkanje snega (nekateri skupine so odpovedale počitnikovanju), vendar to ni in ne more biti edini in glavni razlog. Nobena skrivnost ni, da bo letos v tujini smučalo okrog 50 tisoč naših ljudi. Samo minuli konec tedna jih je bilo v hotelih in penzionih na območju avstrijskega Bad Kleinkirchheima okrog dva tisoč, več kot jih je v nedeljo smučalo na zasneženem Voglu. Prav nič jih, kot kaže, ne moti, da morajo za tedensko karto odšteti precej več kot pri nas. Čudno? Sploh ne! Povsem dobro vedo, da bodo za več denarja dobili tudi veliko več muzike in da se bodo bolje nasmučali (daljše proge, manjša

gneča), kot bi se, na primer, na Krvavcu, Voglu ali Kranjski gori, kjer je treba po novem letu odšteti za dnevno karto že 13 tisoč dinarjev. Če se postavimo v vlogo štiričlanske družine s (pod)povprečnimi mesečnimi zaslužki, potem bomo krepko premisli, kolikokrat si bomo privoščili družinski izlet v Kranjsko goro. Izračuni kažejo, da bi za enodnevno smučanje s skromno malico in izdatki prevoza iz Kranja potrebovali najmanj 80 tisočakov.

Zdi se, da so tudi minili časi, ko so (premožnejše) smučarske družine iz drugih republik, zlasti v ča su zimskih počitnic trumoma oblegale gorenjska smučarska središča. Zadnja leta je »promet« gost tudi v nasprotni smeri. Vse več Gorenjcev in Slovencev (da o smučarjih iz Istre in Kvarnera ne govorimo) se odloča za smučanje na Kopaoniku, Bjelašnici, Jahorini in na drugih »južnih« smučiščih, kjer so tedenski »paketi« tudi za polovico cenejši, kot so, na primer, na Bledu.

Sicer pa je letošnja, za zdaj s snegom pičla zima, potrdila vsaj dvoje: zimska ponudba je skromna. Ker ni snega, v turizmu sploh ne vedo, kaj bi ponudili gostom. In drugič: žičničarji so dokazali, da znajo tudi iz malo snega narediti dobre smučine.

C. Zaplotnik

Z vriskom počitnicam naproti

foto: F. Perdan

Na zimsko olimpiado dvaindvajset naših tekmovalcev

Beograd, 21. januarja — Posebna komisija, ki sta jo pooblastila JOK in ZTKJ, je v torek določila jugoslovansko reprezentanco za petnajste zimske olimpijske igre v Calgaryu v Kanadi. Olimpiada bo od 13. do 28. februarja. V jugoslovanski ekipi je dvaindvajset tekmovalcev in tekmovalk in dvaindvajset trenerjev ter članov vodstva. Vodil jih bo član predsedstva JOK in predsednik slovenskega sindikata Miha Ravnik.

Namesto vodja reprezentance je predsednik SZ Jugoslavije Janez Kocjančič, strokovni direktor Zoran Jocić, sekretar pa Sveta Dragović. V alpskem smučanju nas bodo pri moških zastopali: Križaj, Petrovič, Benedik, Čizman, Žan, Bergant, pri ženskah pa: Svet, Šarec, Dežman, Zajc. Pri skakalcih sta v ekipi že

Ulaga, Tepeš, ostali štirje pa bodo določeni po nedeljski tekmi v Angelbergu v Švici. Možnost imajo: Lotrič, Zupan, Kopač, Delar in M. Debelak. Od trojice tekačev Kršinar, Čarman, Grajf, gresta dva, biatlonec je Velepec, umetnostna drsalka Čimanšija in tekmovalca v dvosedeznem bobu Vujadinovič in Pandurevič.

V strokovnem vodstvu alpske reprezentance bodo Vogrinec, Šparovec, Kranjc in Klemenčič za moške, za ženske pa Drobnič, Bernik in Poljanšek, zdravnik je dr. Pavlovič. V vodstvu za skoke so Gorjanc, Pudgar, Koprivšek in Norčič, fizioterapevtka pa bo Sonja Albreht. Ekipo za biatlon bosta vodila Bukovnik in Raišp, umetnostno drsalko Natašo Kopic, tekmovalca v bobu pa Stojic.

D. Humer

Po novem smučarske vozovnice med pet in trinajst tisočaki

Najdražje na Krvavcu, Voglu in Kranjski gori

Kranj, 19. januarja — Letos so slovenski žičničarji že ob začetku sezone povedali, da se bodo morale cene smučarskih vozovnic okrog novega leta podražiti. Štirinajst dni po novem letu smo res dobili nove cene, ki so povprečju za 30 odstotkov višje od prejšnjih, v primerjavi z lansko sezono pa so se vozovnice podražile za okrog 300 odstotkov.

Na manjših smučiščih stanejo smučarske vozovnice po novem od 5000 do 7500 dinarjev, v srednjevelikih krajih od 7500 do 10.000 dinarjev, v največjih središčih pa od 10.000 do 13.000 dinarjev. Če pogledamo cene na Gorenjskih smučiščih to pomeni, da bo treba za dnevno karto na Krvavcu, Voglu in Kranjski gori odšteti 13.000 dinarjev (otroci na Voglu in Kranjski gori 9000, na Krvavcu 7500), na Zelenici, na Starem vrhu in Soriški planini 9000 dinarjev (otroci 5500 dinarjev), na Koblji 10.000 dinarjev (otroci 7000 dinarjev). Najdražja sezonska karta je v Kranjski gori (260.000 dinarjev), sledi Vogel (200.000 dinarjev) in Krvavec (195.000 dinarjev).

Čeprav so cene toliko višje pa slovenski žičničarji opozarjajo, da ne morejo dohitevati naraš-

čajočih stroškov, posebno cen goriva in elektrike. Tako se smučarji spet jezijo, da je smuka draga, predraga, žičničarji pa zatrjujejo, da je prepoceni. V naši zmešnjavi cen, lahko pritrdimmo enim, kot drugim. Snežna odeja je bila do sedaj tako pičla (na Starem vrhu se na primer žičničarji letos še ni zavrtila), da na večini smučišč žičnice komajda še obratujejo. Pohvale si zaslužijo žičničarji, ki sprotno skrbijo za teptanje in urejanje prog, tako da izrabijo vsak centimeter snega, saj vedo, da daljša sezona zagotavlja več smučarjev in zato tudi boljši dohodek. Kljub temu pa slovenski žičničarji zatrjujejo, da jim bo zima, ki letos krepko zamuja, kljub trikrat dražjim vozovnicam od lanskih, spet prinesla izgubo.

V. Stanovnik

Kegljači na ledu so se odrezali

Jesenice, 19. januarja — V Castelruthu v Italiji je bil močan mednarodni turnir kegljačev na ledu, saj je tekmovalo 19 moštev iz Avstrije, Italije, Belgije in Jugoslavije. Vatrostalna je bila deveta, zmagovala pa je italijansko moštvo, ki je bilo tretje na svetovnem prvenstvu. Med posamezniki je bil Šapek šesti, Pešič

14., Jeklar 19. in Leban 25. Na drugem moštvenem tekmovalstvu pa je sodelovalo 22 moštev. Jeseničanom ni uspela uvrstitve v finale. V svoji skupini so bili peti.

J. K.

Naprejeva tribuna

Uredništvo kranjskega mladinskega glasila Naprejeva pripravlja v ponedeljek, 25. januarja 1988 s pričetkom ob 18. uri v prostorih Carniuma (Delavski dom, vhod 6, spodaj) svojo peto tribuno. Tokratni gost bo znana gledališka in filmska igralka Bernarda Oman. Vabljeni!

V. B.

**VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG**

**KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK**
TEL.: 22-347

Kranj, 20. januarja — V kranjski opekarni so tik pred Novim letom ustavili proizvodnjo, saj že nekaj časa ni več donosna, na kar vpliva tudi slaba kakovost gline iz bližnjega glinokopa. Z odločitvijo o dokončni ukinitvi opekarnje je soglašal občinski izvršni svet, na seji pa so povedali, da oskrba z opeko ne bo problematična, dobavljali jo bodo od drugod. Več na 3. strani.

Foto: F. Perdan

Spomladi bomo volili

Funkcija ni skrivališče

Kranj, 20. januarja — Tako je bilo razumeti razpravo na zadnji seji predsedstva republiške konference SZDL, na kateri so obravnavali priprave na spomladanske volitve. Če tri mesece se izteče dveletni mandat predsedniku predsedstva Slovenije, predsednikom in podpredsednikom republiške in občinskih skupščin samoupravnih inštitucij, pa tudi v vseh skupščinskih zborov. Torej ljudem, ki najodgovornejši v našem skupščinskem delegatskem sistemu.

Očitno nas bo spet preganjal čas. Zamujamo, za kar pa so socialistični zvezi in sindikatih, ki sta najodgovornejša za te volitve, pa tudi v vseh skupščinskih organih. Vendar pa bomo morali kljub časovni stiski temeljiteje kot v preteklosti opraviti ta volilni posel. Ljudi, ki se

daj opravljajo te dolžnosti, bo treba oceniti, pa naj bodo še tako ostri odpori zoper takšno ocenjevanje. Funkcija naj ne bo za nikogar skrivališče, nihče naj ne bi bil izvoljen na osnovi takšnega ali drugačnega avtomatizma, na osnovi takšnega ali drugačnega volilnega scenarija. Dajmo enkrat že jasno povedati, da za funkcijo ni vsak dober, da politika ni posel, posebno, če gre za profesionalno dolžnost, ki bi mu bil lahko kos vsakdo. Politika terja obilo znanja, komunikativnosti, demokratičnosti in politične modrosti. Ljudem na teh dolžnostih morajo ljudje zaupati, poznati jih morajo, ceniti njihova prizadevanja. Predvsem pa bomo delali slabo uslugo spomladanskim volitvam, če bomo predlagali kandidate, katerih moralne in najodgovornejše človeške vrline so dvomljive.

J. Košnjek

Zanimanja veliko — ponudbe malo — V ponedeljek, ko so se tudi po vsej Gorenjski začele razprodaje, so posebno konfekcijske trgovine doživele pravo evforijo. Ljudje so si od glasnih reklam obetali veliko, a ponudba je bila presenetljivo skromna. Kot povedo po trgovinah, so prodali največ ženskih plaščev, kostimov, moških srajc in pletenin, kar je bilo pač vrednega, plaža pa bo obvisela na obešalnikih do naslednje razprodaje...

Foto: F. Perdan

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Zakaj bi morali molčati

Zakaj združeno delo v skupščini ne sme povedati svoje in prave resnice o položaju, v katerem se je znašlo zaradi mnogih nespametnih ukrepov vezne administracije? Zakaj so te kritike v nekaterih delih Jugoslavije vzete za neupravičene, zakaj se politizirajo in obračajo kot napad na državo z razbijaškim ozadjem, zakaj se teh pripomb ne jemlje resno in pošteno, dobromerno, s ciljem, da se hitreje vsi izvlečemo iz težav? Zakaj bi morali o stvarih, ki so ta hip ključne za državo, molčati.

Tako so se upravičeno spraševali delegati slovenske skupščine na zadnjem zasedanju, ko so se odločali, ali bodo dali soglasje k letošnji zvezni resoluciji in devizni zakonodaji. Zvezna vlada je namreč že lani, ko je predlagala protinflacijski program, obljubila, da bo že do konca leta sprejela devizni zakon pa tudi resolucijo po meri razvoja. Pa je snedla besedo, povzročila predvsem v slovenskem in tudi v posameznih delih drugega gospodarstva zmedo do take mere, da so bili v enem mesecu izničeni dosežki 11 mesecev lanskega leta. Šele, ko je sprejem resolucije obvisel na nitki, je državni vrh nekaj spremenil v prid izvoza in dobrega gospodarjenja, vendar je spet zašel v dvojnost. Na eni strani razglasa prednost izvoznemu gospodarstvu, na drugi strani pa gradi še naprej na centralizaciji vodenja gospodarjenja in razporejanja deviz. To ni združljivo. Temu bi lahko dejali tudi pesek v oči, sprenevedanje. Res je sicer, damo si zelo različni, vendar bi morali bolj upoštevati dobre, ki so voljni delati, napredovati, ne pa predvsem slabe, vajene ujkankanja in božanja. Centralizem, in ta močno diši iz ključnih dokumentov razvoja, nas ne more rešiti. Karavana gre, žal, dalje, brez pravega cilja. Nekateri sicer lajajo, vendar imajo vedno manj upanja na boljše.

Zakaj je torej tisti, ki se zavzema za boljše, grajan, utišani? Zakaj bi morali pri teh kričečih pomanjkljivostih molčati? Glas bo moral biti še močnejši, ker se bo konec koncev le izkazalo, da imajo tisti, ki so ta hip še na zatožni klopi, prav.

Izvršni svet je brez moči:

Zdaj pa po "komadnih" v skupni kotel?

Jesenice, 31. januarja — Tudi na Jesenicah ugotavljajo, da so kot izvršni svet popolnoma brez moči. Kako pomagati gospodarstvu, če je vse skupaj v zanki državnih odredb, predpisov, zakonov in ukrepov?

Na seji izvršnega sveta jeseniške občine so ob obravnavi problematike gospodarjenja v občini resignirano ugotovili, da sta državno administriranje in državni intervencionizem gospodarstvu temeljito spodnesla noge. Če se namesto ekonomske pameti moramo dušiti v paketu izenačujočih ukrepov in moramo živeti po administrativni podobi, potem so tudi občinski izvršni sveti brez moči. Če so poklekile stabilnejše in trpežnejše gospodarske vprege, kot je Železarna, potem...

O čem naj sploh izvršni svet odloča, kaj naj sploh reče, kje in kako ter kdo naj se prestrukturira, kaj naj predlaga, saj res navsezadnje ni ničesar drugega kot podaljšana roka državne oblasti? Povrh vsega pa si želi zdravo občinsko gospodarstvo — zdravo pa lahko temelji le na avtonomiji, brez birokratskega predpisovanja in vmešavanja.

Kratko, bežno, a odkrito razpravo je spodbudila navržena misel iz tako znanega besednjaka, da je kar sitno »morali bi, morali bi...« vložiti več naporov za nove programe in se bolj ogreti za majhne fleksibilne enote, čeprav v rokah podjetnih posameznikov... Nekateri razpravljavci, ki se zavedajo, v kako resnih težavah smo, je idealistična predpostavka o »naporih in novih programih«, in tako o domnevno boljši stvarnosti, ki jo pri nas tradicionalno optimistično pričakujemo že tako, da jo zapišemo v plane, tako razkurila, da so si dovolili nekaj čisto zdravih in realnih pripomb.

Noben dober ekonomski sistem podjetjem ne predpisuje oblik organiziranja in tudi firm ne prepričuje, kako in kam. Enostavno zaupa v ljudi, njihovo samoorganiziranost, v njihovo samostojnost in tržnost. V takem sistemu se zdi prava poguba tlačiti firme zdaj v ta, zdaj oni skupni kotel. Nam pa se trenutno ta kotel vizionarsko prikazuje v »majhnih fleksibilnih enotah« — saj bi se v praksi nekatere najbrž kar dobro obnesle, a občinski izvršni svet vendarle ni tisti, ki bi, kot je bilo slišati, neuspešne firme zdaj »parceliral na komade« in jih tlačil pod pokrov novega (administrativno — birokratskega) piskra.

Pikro, a resnično spoznanje o tem, da nas ne bodo izvlekli nobeni »napori in novi programi«, dokler organizacije same ne začutijo možnosti in potrebe, kako in kam. Za zdaj kakšne njihove tvorstne zavzete potrebe še ni čutili. Možnosti pa imajo tako zelo malo, saj morajo živeti v blodnem birokratskem vzdušju državnih zakonov, predpisov in ukrepov, v vzdušju, ki si samo sebi naprej in naprej nesrečno in pogubno dopoveduje, da je pri nas ekonomska resnica le tisto, o čemer smo se pač sporazumeli in dogovorili.

D. Sedej

GORENJSKI GLAS

Ob 35 — letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi glavni urednik in direktor, Leopoldina Bogataj odgovorna urednica, Marija Volčjak gospodarstvo, Kranj, Andrej Zalar gorenjski kraji in ljudje, Cveto Zaplotnik kmetijstvo, kronika, Radovljica, Lea Mencinger kultura, Darinka Sedej razvedrilo, Jesenice, Helena Jelovčan izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka, Danica Dolenc za dom in družino, Jože Košnjek notranja politika, šport, Vilma Stanovnik mladina, gospodarstvo, Dušan Humer šport, Stojan Saje žič, Danica Zavrl — Zlebir socialna politika, Vine Bešter mladina, kultura, Igor Pokorn oblikovanje, Franc Perdan in Gorazd Šinik fotografija. Časopis je poltetnik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naročnine za 1. polletje 15.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500 — 603 — 31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28 — 463, novinarji in odgovorna urednica 21 — 860 in 21 — 835, ekonomska propaganda 23 — 987, računovodstvo, naročnine 28 — 463, mali oglasi 27 — 960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421 — 1/72.

Edo Resman

Sisokracija se razlikuje od birokracije

Kranj, 20. januarja — Po večletnem besedovanju »treba je, bomo, naj bi« se zdaj v tržiški in tik za njo v loški občini z vso zagretostjo podaja v reorganizacijo strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti. Dobiti želijo bolj učinkovito in predvsem cenejšo strokovno službo. V kranjski občini so se preoblikovali že leta 1984. Morda ne bi bilo tako napačno, če bi Tržičani in Ločani pogledali čez občinska plotova? Več o racionalizaciji v pogovoru z vodjo kranjske strokovne službe Edom Resmanom.

Kako ste oblikovali strokovno službo?

»Iz treh delov, mi jim pravimo sektorji: plansko — razvojni, v katerem so strokovni delavci, zadolženi vsak za dve interesni skupnosti; finančno — računovodski sektor ima računovodstvo in finance v klasičnem pomenu ter analitska dela, ki so v bistvu osnove za svobodno menjava; tretji je splošni sektor, sestavljen iz pravno — samoupravnega in administrativnega dela. V slednjem so tehnični organizatorji, ki tudi pokrivajo vsak po dve od enajstih interesnih skupnosti, torej dve skupščini in dvakrat po štiri do pet izvršilnih organov. Razen teh treh sektorjev imamo še posebno investicijsko skupino, ki načrtuje, spremlja, povezuje, nadzoruje investicije v družbenih dejavnostih kot tudi investicijsko — vzdrževalna dela.«

Če odštejemo večjo strokovnost in učinkovitost, kakšen je prihranek reorganizacije iz leta 1984?

»Z ustanovitvijo ene strokovne službe smo zmanjšali zaposlenost za okrog 30 odstotkov. Štartalimo s 33 delavci, lani nas je bilo povprečno 30, v to leto nas je stopilo 29. Z računalniško posodobitvijo poslovanja, ki jo uzvajamo od jeseni, bomo število zaposlenih do konca prihodnjega leta zmanjšali še za dva do tri delavce.«

Koliko je lani stala strokovna služba?

»Prihodki sisov, za katere delamo, so znašali 44,3 milijarde

dinarjev, strokovna služba bo stala 361 milijonov, delegatski sistem 81 milijonov (všet je le strošek za papir, ne pa tudi izguba zaradi odsotnosti delavcev od dela), torej skupaj 442 milijonov ali 0,99 odstotka celotnih prihodkov sisov; 0,81 odstotka delovna skupnost, 0,18 delegatski sistem.«

Ali delež v celotnem prihodu narašča ali pada?

»Leta 1980 so stroški strokovne službe znašali 1,16 odstotka celotnega prihodka sisov, leta 1984, torej ob reorganizaciji, 1,05 odstotka, lani 0,99. Se pravi, da pada, čeprav se obseg denarja za sise od leta 1984 realno zmanjšuje.«

Je strokovna služba potrebna, tako kot je zdaj?

»Mislim, da, dokler naj bi se še šli samoupravljati. Že večkrat sem dejal, da je razmišljanje o tem, kako naj bi delo za sise opravili kar v okviru občinskih upravnih organov, norost. Sisokracija se razlikuje od birokracije. Za nas je cilj rezultat dela, uresničen posel, kar pomeni, da moramo večkrat spreminjati sistem in metode dela, biti aktivisti in kaj narediti tudi za včeraj, to pa ni značilno za birokrate.«

Bi se dalo še kaj poenostaviti, so še notranje rezerve?

»Ob nalogah in obsegu dela, ki ga imamo v sisih, smo skoraj do skrajnosti racionalno organizirani in se število zaposlenih lahko spreminja (ob modernizaciji poslovanja) samo še z več ali

manj dela, ki sodi v sise. Mogoče pa bi bilo zmanjšati število sisov. Podobno kot nam je zakon dovolil združiti cestno in komu-

nalno skupnost, bi nam prav lahko še področje socialne politike in izobraževanja.«

H. Jelovčan

Prednost zdravstvu in čistilni napravi

Čemu se odreči

Radovljica, 19. januarja. — Radovljiški izvršni svet je na današnji seji obravnaval »program prestrukturiranja splošne in skupne porabe v občini.« Pod zapleteni naslov se je pravzaprav »skrilo« vprašanje, kako naj bi v občini rešili probleme v zdravstvu, pokrili lansko izgubo in zagotovili dodatni denar za uresničevanje letošnjih programov, in kako zgradili osrednjo čistilno napravo v Radovljici, ne da bi dodatno obremenili gospodarstva.

Odgovor ni preprost. Nasprotno — zelo zapleten je, kot bodo zapleteni tudi postopki, kako rešitve uveljaviti v praksi. Na vseh področjih bo treba skrajno varčevati; v zdravstvu naj bi se enkrat pregledali, kje so skrite rezerve; manjkajoča sredstva pa naj bi zagotovili s prelivanjem denarja med različnimi oblikami porabe. To, kar so v nekaterih občinah že delali, največkrat na nezakonit način (»pod mizo«), naj bi zakonito in s podporo delegatske skupščine tudi v radovljiški — kajpak z namenom, da bi v zaostrenih razmerah presegli kupčkanje, podrli plotove med samoupravnimi interesnimi skupnostmi družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje, in da bi čimbolj koristno porabljali družbena sredstva. Denar za rešitev problemov v zdravstvu in za gradnjo čistilne naprave naj bi zagotovili iz nerazporejenih proračunskih sredstev, iz dela davkov iz osebnega dohodka in iz prihodkov občine, iz sredstev komunalne in cestne skupnosti (del denarja, ki se zbira za blejsko cestno obvoznico), iz prostih sredstev delovnih organizacij in in bančnih posojil.

V razpravi je bilo slišati za pripombo, da s prelivanjem sredstev sicer »grabimo bika, ne zgrabimo pa ga za roge«. Povedano drugače: rešitev enega problema (zdravstva), bo povzročilo probleme na drugih področjih. Nesporno je, da se zdravstvenim storitvam ne bo mogoče odreči, zato pa bo treba skrbno pretehtati, čemu pa bi se lahko odrekli. Komunalnemu urejanju Bleda pred svetovnim veslaškim prvenstvom, gradnji prizidka k blejski osnovni šoli, čemu drugemu?

C. Zaplotnik

Komunisti Plamena plačujejo polovično članarino

Protest zoper nemoč

Kropa, 19. januarja — Člani osnovne organizacije zveze komunistov v kropskem Plamenu so se lani naveličali obljub o znižanju članarine in so se na lastno pest, v nasprotju s statutom ZK, odločili, da bodo plačevali le polovično članarino. Ob zadnjem izplačilu osebnih dohodkov so sicer plačali celotno (po novi lestvici, ki je milejša od prejšnje), vendar se bodo že na naslednji seji osnovne organizacije spet pogovarjali o tem, kako bo s članarino v prihodnje — ali bodo plačevali vso ali le polovico.

Resda je članarina za nekatere, ki se težko prebijajo iz meseca v mesec in morajo gledati na vsak dinar, precejšen izdatek, toda to ni glavni razlog za njihovo odločitev. »Ne gre za denar in tudi ne za to, da bi ga potrebovali za delo osnovne organizacije. Kar rabimo (rabimo pa zelo malo), nam vsako leto zagotovi delovna organizacija, pravi sekretar osnovne organizacije Branko Kržišnik. »Odločitev o plačevanju polovične članarine ni nič drugega kot protest zoper nemoč zveze komunistov, da bi odločno in učinkovito presekal gordijski vozle gospodarske, družbene in moralne krize, slabega dela in poštenja. Komunisti se počutimo nemočne pri spreminjanju razmer — niti za članarino nas nihče ne vpraša, kolikšna naj bi bila. Vrste se nam redčijo. Še pred dvema letoma ali tremi nas je bilo v Plamenu še okrog trideset, zdaj nas je vsega osemnajst. Že več kot štiri leta nismo sprejeli v ZK novega (mladega) člana, pa čeprav ima delavstvo v Kropi dolgo tradicijo in so Kropa in drugi kraji imeli pomembno vlogo v narodnoosvobodilnem boju.«

»Vse več je izstopov iz ZK. Večina navaja za razlog previsoko članarino, vendar je ta le pika na i splošnem nezadovoljstvu zaradi slabšanja življenjskega standarda, razočaranja ob aferah, v katere so vpleteni tudi komunisti, nesoglasjem v delovni organizaciji...«, pravi partijski sekretar in še enkrat poudarja: »Denar ni glavni razlog. Komunisti bi bili pripravljeni plačevati tudi višjo članarino, če bi dobili zagotovilo, da se bodo razmere v družbi spremenile na bolje, da bo med komunisti več dobrega dela, več poštenja.«

C. Zaplotnik

Iz dela ZSMS

Slovenija hoče predsednika

Kranj, 18. januarja — Na regijskem posvetu predsednikov in sekretarjev OK ZSMS z Gorenjske so mladi spregovorili med ostalimi tudi o mestu in vlogi zvezne konference ZSMJ.

Že dalj časa se opaža, so mladi poudarili na regijskem posvetu, da zvezna konferenca ZSMJ nikakor ne more zaživeti in v polni meri opravljati svojih, v statutu zadanih nalog.

Vlado Geričje uvodoma predstavil vsebino materialov, ki služijo kot osnova za ra pravo na bližnji seji konference ZSMS, po katerem je ostala zanimiva razprava.

Mojmir Ocvirk z RK ZSMS je menil, da '( ) beograjski mladinci« z omenjeno sejo konference ne mislijo na bistvene vsebinske premike, pač pa jim gre veliko bolj samo za izvedbo pred časom zadane naloge.

Ocvirkovo razmišljanje je dopolnil Rade Radinovič z OK

ZSMS Jesenice, ki je rekel, da se mladi spet vse preveč ukvarjajo sami s seboj. Nadalje je postavil tudi slab pretok informacij na relaciji od občinske do zvezne konference in se zavzel za večjo odgovornost pri izbiri novega predsednika konference ZSMJ.

Po Geričevih besedah se slovenska mladinska organizacija novemu predsedniku ZSMJ ni odpovedala. Sedanjí predsednik je v bistvu samo rešitev nastale situacije, z novim mandatnim obdobjem pa bo ZSMS kandidiral z novim kandidatom.

Boštjan Šefič z OK ZSMS Kranj je menil, da bi morali Slovenci pri delu v ZSMJ uporabljati veliko več politične modrosti.

Kar pa se tiče odnosov med ZSMS in ZSMJ pa gre po Šefičevih besedah samo izpolniti dokumente Krškega kongresa, kjer so tudi ta vprašanja vsebinsko dobro postavljena.

Potrebno je vztrajati na avtonomnosti posameznih republik in pokrajinskih mladinskih organizacij, je menil Miha Potončnik z OK ZSMS Radovljica, kajti prava pot je dogovarjanje, sporazumevanje, ne pa sistem preglasovanja.

Mladi so na posvetu spregovorili tudi o ustavnih spremembah, problemski konferenci o kmetijstvu in lastni organiziranosti.

Vine Bešter

Mladi o ustavnih spremembah

Po informacijah Vlada Geriča z RK ZSMS bo slovenska mladinska organizacija tvorno sodelovala v javni razpravi o osnutku amandmajev zvezne ustave. Mladi so pripravili časovni in vsebinski potek aktivnosti, ki so se v bistvu že pričele s sejanjem posameznih delovnih temeljskih znotraj RK ZSMS. Mladinska organizacija bo pripravila svoja stališča do vsakega posameznega amandmaja, dokončno mnenje pa bo oblikovano predvidoma v začetku aprila, na seji republiške konference ZSMS.

V. B.

D. Sedej

Tudi v leški Verigi gre zadnje mesece vse navzdol

Železo je drago, toda, tudi železarne životarijo

Lesce, 19. januarja — Leška Veriga je v devetih mesecih lanskega leta še dobro poslovala, zadnje mesece pa gre vse navzdol, saj so intervencijski ukrepi najbolj prizadeli prav kovinsko predelovalno industrijo, cenovni prepad je tolikšen, da ga ne morejo premostiti. Naši problemi in tekoča izguba ni posledica normalnih gospodarskih tokov, temveč intervencijskih ukrepov, ki v nedogled ne bodo mogli veljati, moralo bo priti do oživiljanja, saj naše izdelke domači trg potrebuje, pravite, da sem optimist, seveda sem, navsezadnje sem takšnih pretresov že dosti doživel, je dejal direktor leške Verige VINKO MARZIDOVŠEK, ki v Verigi dela že 22 let, poprej je vodil komercialno, pred dvema mesecema pa bil imenovan za direktorja.

Kaj pa zmanjševanje proizvodnje?

Razmišljamo o opuščanju nekaterih izdelkov, to že, toda vprašanje je, kaj storiti z ljudmi, saj preostala proizvodnja izpada ne bi mogla nadomestiti. Praktično je možno postopno opuščanje, s pomočjo naravnega odliva delavcev, čez noč pa ne.

Vas lahko rešuje večji izvoz?

Približno tretjino izdelkov izvozimo, ni posebno akumulativen, ker so surovine pri nas drage.

Kolikšna je razlika?

Po posameznih deželah zelo različna, če potegnemo črto na konvertnih, je recimo 40 odstotna.

Železo je torej pri nas bistveno dražje?

Težko mi je govoriti o tem, dati izjave, da so cene železa pri nas previsoke, saj vidimo, da tudi železarne životarijo, razlog je torej drugje, pred njimi.

Lahko rečete kje?

Dejstvo je, da železarne s takšnimi cenami ne pridejo skozi, eden od razlogov je tečaj dinarja, saj precejšen del vložka za črno metalurgijo pri nas uvažamo, pa seveda vsi drugi, vsi močiji, vemo, da so dajatve pri nas velike.

Ste zadovoljni s kvaliteto jesiškega železa, pa z novo jeklarino?

Nova jeklarina ne dela za nas, saj izdeluje pločevino, mi pa potrebujemo profile in žico. S kakovostjo smo zadovoljni, na kakovost jesiške,

deloma tudi ravske železarne se navezujejo naše proizvodne usmeritve, druge jugoslovanske železarne pa izdelujejo predvsem enostavne vrste železa. Z jesiško železarno dobro sodelujemo, ne morem se pritoževati.

Kakovost surovin torej ni problematična, problematična je njihova cena, kako si sploh lahko privoščite izvoz?

Ravnatežje lovimo s pomočjo kompenzacij, že deset let sodelujemo s Poljsko, kamor izvažamo verige in vijake, uvažamo pa žico, v sklopu železarn imamo podobno kombinacijo s Bolgarijo, več bi lahko izvozili v Sovjetsko zvezo, vendar zaradi blagovne liste ne moremo, nima kompenzacije. Kjerkoli si lahko pomagamo s cenejšim vložkom, smo konkurenčni. Lani smo izvozili za 5 milijonov dolarjev, izvozni načrt smo presegli za 3,9 odstotkov, v primerjavi z letom 1986 pa je bil izvoz večji za 29 odstotkov. Toda nikar ne mislite, da je v Evropo lahko prodajati, trg je zasičen, tovarn verig je dosti.

Kakovost vaših verig torej ni problematična?

Razvoj verig gre v smeri manjšega vložka materiala in odpornejšega materiala, nekateri zahodni izdelovalci so pred nami, pri proizvodnji verig pri nas še ni vse dorečeno, zagotovo pa je to prava usmeritev, prepričan sem, da bomo verige še dolgo izdelovali, čeprav se že pojavljajo nadomestki. Rad pa bi rekel tole, pred petnajstimi, dvajsetimi leti smo pri nas verige uvažali, zahodnonemški izdelovalci so pri nas kletali dobre posle. V teh letih pa smo veliko naredili, izdelujemo snežno verigo, ki je enakovredna katerikoli zahodnonemški, polovico jih izvozimo tja, razlike med domačo in izvozeno snežno verigo ni, proizvodna linija je ena. Danes v Jugoslaviji 90 odstotkov verig izdelujemo sami, uvažava se jih le približno 10 odstotkov, v glavnem posebnih dimenzij, za ekstremno velike stroje. Nadomestili smo torej uvoz, ki je včasih znašal milijone in milijone nemških mark.

Pred leti ste investirali v izdelavo rudniških transporterjev, kako se je naložba obnesla?

V dogovoru s jugoslovanskimi premogovniki smo kupili nove stroje, danes pri rudniških transporterjih stoodstotno pokrivalo domači trg. V naložbo smo šli pravzaprav na pritisk premogovnikov, kupili šest novih, specialnih strojev, vsak je veljal 700 tisoč nemških mark. Vendar nam je lani del te proizvodnje izpadel, kdo bi si pred tremi leti mislil,

da bodo premogovniki ostali brez denarja, decembra niso naročili niti enega. Premog je zdaj dražji, morda bo bolje. Drugi izpad, ki nam je lani za 14 odstotkov zmanjšal količinski obseg proizvodnje, pa so bile sidrne verige, ki jih izdelujemo za ladje. V preteklih letih smo jih polovico izvozili, polovico prodali doma, lani pa je izvoz izpadel, znašal je izpod 1.500 ton, kar seveda ni malo. Razlog je preprost, zaradi dragih surovin niti stroškov materiala nismo mogli pokriti.

V Verigi se usmerjate v industrijsko avtomatizacijo, natančneje v pnevmatiko, vendar ste pri tem počasni?

Program TIO bi po načrtih moral ustvarjati že polovico prihodka, vendar ga žal šele 10 odstotkov. Premalo smo vanj vlagali, ta proizvodnja pa je odvisna predvsem od vložka denarja in znanja, zgradili smo sicer novo, lepo stavbo, v njej pa ni veliko novega. Naložbe je zavrla omenjena investicija v rudniške transporterje, sled bomo polovico investicijskih sredstev vložili v ta program, prva stopnja bodo vrtnale enote, tam je dosti vrtnaja, ki je zdaj še ročno, avtomatizirala ga bomo.

Je ta program bolj perspektiven kot verige?

Mislím, da bolj, verige so utečena stvar, vendar sem prepričan, da jih bomo izdelovali še dolgo, vse pomembnejša postaja končna obdelava in kvaliteta materiala, v nekaterih ima material le še 20 odstotni delež. Opustiti pa nameravamo izdelavo vijakov, po Jugoslaviji kot gobe po dežju rastejo nove tovarne vijakov, velika je zrasla na Kosovu, prav je tako, saj to ni zahteven izdelek. Verigam se umikajo vijaki, od njih bodo na pomenu pridobili stroji na pnevmatsko krmiljenje.

Občutek imam, da ste optimist, da niste pretirano črnogledi zaradi sedanjih gospodarskih razmer, zaradi ukrepov, ki so Verigo krepko udarili?

Verige potrebuje kmetijstvo, cementarne, rudniki, dvigala so na verigah in še bi lahko našteval, veliko se jih mora ustavit, da bomo mi brez dela. Mislím, da naša proizvodnja ni vprašljiva, domači trg jo potrebuje, nekaj lahko tudi izvozimo. Na stvari gledam dolgoročno, sedanja cenovna razmerja se bodo morala urediti, da bo prišlo do oživiljanja proizvodnje, v nedogled to ne more trajati. Da sem optimist? Navsezadnje sem takšnih pretresov že veliko doživel.

M. Volčjak

Na Gorenjskem ni več nobene opekarne, opeko bodo dobavljali od drugod

Kranjsko opekarno zaprli

Kranj, 20. januarja — Zaradi nedonosnosti so v kranjski opekarni tik pred Novim letom ustavili proizvodnjo, z odločitvijo, da opekarno za vselej zapro, se je minulo sredo strinjal tudi občinski izvršni svet.

V Komunalnem, obrtnem in gradbenem podjetju Kranj, kamor sodi opekarna v Stražišču, so se odločili, da opustijo izdelavo opeke, ne le začasno, temveč za vselej, ker se jim to pač ne izplača več.

Stroški izdelave opeke so postajali vse večji, zlasti po zadnjih intervencijskih ukrepih, ki so podražili energijo in omejili cene opeke. Sicer pa proizvodnja tudi v preteklih letih ni bila kdovekako donosna, denarne težave so imeli že leta 1985, tudi lansko leto ni bilo denarno uspešno, saj ocenjujejo, da se je nabralo od 30 do 40 milijonov dinarjev izgube. Stroške ne povečuje le vse dražja energija, temveč tudi slabša glina iz bližnjega glinokopa, ki vsebuje preveč apnenca in predelava je dražja, občasno pa je bila tudi opeka slabše kakovosti.

Zadnji ukrepi zvezne vlade, ki so podražili energijo in omejili cene predelovalcem, so proizvodnjo v kranjski opekarni napravili še manj donosno. Ocenjujejo, da bi že ob polletju izguba znašala 200 milijonov dinarjev. Vprašanje pa je, kdo bi jo pokrili, saj nimajo toliko rezerv, da bi jo lahko sami, občinskemu skladu skupnih rezerv pa tako ali tako opekarna že dolguje 32 milijonov dinarjev, ki so jih dobili za pokritje izgube pred dvema letoma.

V Stražišču so torej opekarno zaprli, opeke tam ne bodo več izdelovali, s tem pa je bila ukinjena zadnja opekarna na Gorenjskem, ki je z opeko delno oskrbovala tudi ljubljansko območje. Letno so naredili od 16 do 18 milijonov kosov opeke in zastavlja se vprašanje, kaj bo z oskrbo. Na seji Izvršnega sveta so povedali, da težav ne bo, da jo bodo dobavljali od drugod, predvsem iz hrvaških opekarn. Kakor predlagajo nekateri trgovci (Astra, Merkur), naj bi v opekarni komercialna služba ostala in prodajala opeko od drugod.

Delavci v opekarni so se kot kaže, z ukinitvijo proizvodnje že sprijaznili, saj se je o tem že nekaj časa govorilo. Nekateri so že odšli, saj so bili osebni dohodki nizki, približno polovico jih bodo zaposlili v drugih obratih KOGP, za preostale pa bodo morali delo poiskati drugod.

M. V.

V DELOVNI HALJI

Spodbujati bi morali drug drugega

Tržič, 19. januarja — Milica Kosmač pred enaindvajsetimi leti ni dosti premišljevala, kakšen poklic bo izbrala, kje se bo zaposlila. Starši so bili zaposleni v Bombažni predilnici in tkalnici Tržič, sorodniki so delali v isti tovarni, pa še blizu je bilo. Postala je tkalka in tudi danes pravi, da je nihče ne bi mogel prepričati, da bi dela kaj drugače.

V novem obratu naše tkalnice delam dvajset let, prej pa sem bila v drugem obratu. Skrbim za štirinajst strojev, gledam, če se kje utrga nitka,

nadzorujem, kdaj se bo stroj ustavil. Trenutno tkemo belo blago za posteljino in delo ni tako zahtevno. Teže pa je, kadar so pisna blaga, kadar je treba skrbeti za vzorce. Je pa takrat bolj zanimivo, saj se sproti tudi marsikaj moram naučiti. Na delo sem se tako navadila, da bi prav težko šla drugam.

Ves dan na nogah, tekanje od stroja do stroja, ropotanje v delavnici, ni to naporno delo?

Najteže mi je bilo pred leti, ko sem imela majhnega otroka in sem delala še v treh izmenah, tudi ponoči. Ker oba z možem delava v BPT, je sedaj lažje, saj delam le še na dve izmeni. Seveda pa je potem redko, da smo doma vsi hkrati. Vendar pa mislim, da ni nobeno delo pretežko, le da bi morali bolj spodbujati drug drugega, saj je za nas Tržičane, ki smo navezani na tovarno pomembno, da bo tovarna ostala, da bomo dobro delali in lahko tudi bolje zaslužili, je povedala Milica Kosmač, ena najboljših in najbolj pridnih tkalk na brezčolnicnih strojih v Bombažni predilnici in tkalnici Tržič.

V. Stanovnik

Vse, od surove volne do končnega izdelka izdelajo doma

V težke čase povsem prenovljena

Almira je danes v Jugoslaviji edina tovarna pletenin, ki sama izdelava doma. Srce tovarne pa je »razvoj 1«, center za elektronsko oblikovanje vzorcev in računalniško vodenje vseh desetih najnovejših ploskih pletilnih strojev. Za pomlad napovedujejo novosti s proizvodno predmetov za notranjo opremo.

Postopno, dve leti so se modernizirali, 2 milijona dolarjev je stalo vse skupaj, danes pa imajo svojo predilnico s sukalnico, novo, računalniško vodenjo pletilnico, moderno konfekcijo in oplemenitilnico. Praktično je vsa tovarna revitalizirana. Srce proizvodnje pa je brez dvoma tako imenovani »razvoj 1«, oddelek, kjer se računalniško oblikujejo vzorci, ki so od tu elektronsko vodeni na vseh desetih najnovejših elektronskih pletilnih strojih v pletilnici. Naprava, brez katere si danes oblikovalci skorajda ne morejo več zamisljati dela. Za kar so včasih potrebovali mesece in mesece, je zdaj narejeno v nekaj minutah. Dovolj je samo ideja, morda drobna risbica, vse ostalo naredi računalnik, ki pa ga seveda mora voditi strokovnjak.

V Almiri je tak strokovnjak Brane Celar, včasih mojster na pletilnih strojih, ki se je sam izobraževal v računalništvu, se specializiral pri firmi Stoll v Zahodni Nemčiji, pridobil znanje pa je prenašal na sodelavce. In ko so montirali in usposabljali nove stroje, ni bilo treba k hiši klicati nobenih tujih strokovnjakov.

Tako opremljena z najmodernejšimi pridobitvami elektrone, z zadnjimi dosežki pletilske tehnike, s kadri, ki so v eni osebi strokovnjaki za pletenje, tehnologiji in strojniki, dobri poznavalci funkcioniranja strojev in hierarhije proizvodnega postopka, Almira danes ni več odvisna od drugih. Vse naredi sama, sprede, posuka, splete, skreira, zašije.

Tudi to moderno postrojenje in ljudje ob njem so tisti, ki so pripomogli k najvišjim nagradam na zadnjem sejmu mode v Ljubljani, do ljubljanskega uspehi in zlate Jane. Lani so bili vzorci za kolekcijo Bali, s katero so silno uspešno predstavili na trg, še ročno izrisani. Mesece so potrebovali zanje, pri novem lažerskem scannerju (čitalcu) se pa dobesede igrajo. Lahko vzameš detajle nekega vzorca, nekaj simbolov, lahko jih poljubno spreminjaš, jim odvzameš, dodajš, vsaka sprememba slike se pokaže na ekranu. Z operaterjem Branetom tudi slikarka in kreatorka Vesna Gabršček — Ilgo. Tri mesece že imajo ta Ljubljani, so bili narejeni na ta način. Računalnik je direktno povezan s pletilnimi stroji v pletilnici. Vsak trenutek operater lahko na vsakem od strojev spremeni vzorec; v računalnik enostavno vloži drug program.

Z vsemi temi novostmi so se Almiri odprle čisto nove možnosti. Za pomlad že napovedujejo nove artikle, program za notranjo opremo in spominke. Motivi bodo različni, od podob naših turističnih krajev do umetniških del slikarjev. Maja bo v Grimiščah vsejugoslovanski sejem spominkov in predmetov za notranjo opremo. Sami se z vso resnostjo pripravljajo nanj.

D. Dolenc

Reorganizacija LTH korak k večji učinkovitosti

Namesto devetih tozdov le dva

Skofja Loka, 20. januarja — Izvršni svet je na večrajšnji seji podprl načrte delovne organizacije LTH za organizacijsko prenovu. Kot je povedal direktor Tone Ljubič, bodo do konca marca speljali referendum, z dvema tozdoma namesto sedanjih devetih in z delovno skupnostjo skupnih služb pa naj bi začeli poslovati julija ali najkasneje oktobra. Reorganizacijo so že podprli vsi delavski sveti in družbenopolitične organizacije v LTH, razen tozda Vitrina v Ljutomeru, katerega 55 delavcev zavrača vključitev v novi tozd Hladilstvo in hoče na samostojno pot.

Tone Ljubič je priznal, da tudi v loških tozdih vsi delavci niso ravno navdušeni nad prenovu. Najbolj odločno jo podpirajo v Hladilstvu in Livarni, drugo so mnenja bolj deljena, najmanj naklonjeni pa so v Orodjarni in Vzdrževanju, medtem ko se Računski center, podobno kot pred leti razvojni inštitut Zoran Rant, želi izločiti iz delovne organizacije. Z reorganizacijo bodo namreč prišli na dan čisti in tudi manj čisti računi, česar se najbrž marsikdo boji, razen tega pa gre tovarni očitno še vedno predobro, da bi vsi začeli razmišljati in iskati načine za boljše gospodarjenje. Izid referendumu je zato težko napovedati, vsekakor pa bodo potrebne res temeljite priprave.

Z oblikovanjem samo dveh tozdov, to je Hladilstvo ter Livarna in orodjarna, bodo po oceni pripraviljalcev organizacijske prenove v LTH prihranili približno 60 milijonov dinarjev, ob upoštevanju zmanjšanja stroškov medsebojnega kreditiranja (sedanji tozd Hladilstvo je plačal več za interne kredite kot za plače delavcev) pa prihranek nanese kar 1,554 milijarde dinarjev.

Številke niso zanemarljive, toliko manj, ker sedanji gospodarski položaj LTH ni rožnat. Zaradi razkorakov med dovoljenimi lastnimi prodajalnimi in med nabavnimi cenami računajo na kar šest milijard dinarjev izgube. Za ilustracijo: vsaka hladilna skrinja prinaša 19.219 dinarjev izgube. V skrinji pa so stroški energije in materiala zastopani s 87,6 odstotka.

Proizvodni program LTH še naprej ostaja zvest sedanjemu hladilstvu in tlačnemu litju. Znotraj hladilstva bodo iskali preusmeritve in velikoserijske proizvodnje in izdelke po naročilu, narejene z več dela in znanja, v livarnstvu pa težili predvsem k večji finalizaciji. Kot je dejal Tone Ljubič, LTH že nekaj let nazaj kaže in še lep čas ne bo premoval denarja za kakšen zahtevnejši razvojni program. Kaže, da bo imel letos cel LTH za investicije piskavih 700 milijonov dinarjev!

H. Jelovčan

ZIMSKI ODDIH

- OB MORJU (IZOLA — SIMONOV ZALIV IN HOTEL DELFIN, PORTOROŽ, NOVIGRAD, POREČ, HVAR...)
- V TOPLICAH (TOPOLŠICA, ČATEŽ, ROGAŠKA SLATINA, MORAVSKE TOPLICE...)
- ZA UPOKOJENCE POSEBEJ UGODNE CENE V RABCU (TEDENSKI PAKET SAMO DIN 54.000)

ZIMSKE POČITNICENA GORENJSKEM (V HOTELIH IN ZASEBNIH SOBAH)

SMUČARSKI PAKETI ZA MLADINO

SMUČANJE NA JAHORINI IN BJELAŠNICI, UGODNE CENE

SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU (BADGASTEIN, MARIBOR, SAALBACH)

POTUJTE POZIMI, POTUJTE CENEJE!

- RIM, 51letalo — avtobus, odh. 9. in 12.3.
- GRČIJA, letalo — avtobus, odh. 16.3.
- PRAGA, 3 dni avtobus (za skupine)
- DUNAJ — BRATISLAVA, 3 dni, avtobus (za skupine)

ŠPANJA (BARCELONA, MADRID, ANDALUZIJA), VEČ ODHODOV OD 20.4. NAPREJ

INFORMACIJE IN PRIJAVE V ALPETOUROVIH TURISTIČNIH POSLOVALNICAH

Kmalu prva letošnja premiera — V kulturno umetniškem društvu Velesovo, ki letos praznuje 50-letnico obstoja in delovanja, te dni hitijo s študijem. Na domači oder, ki so ga lani skupaj z dvorano uredili oziroma prenovili, nameravajo postaviti kar tri dramska dela. Kaže, da bo prva nared predstava Molierovega Priložnostnega zdravnika. Mladi člani dramske skupine (na sliki) so nam med nedavnim obiskom povedali, da bo premiera skoraj zagotovo v začetku februarja. Takoj po tej predstavi pa se bodo člani Kuda predstavili na domačem odru še z Logarjevim Kraljem v časopisu in z Mrožkovo Čarobno nočjo. Pripravljajo pa se tudi že na gostovanja. — A. Ža

Krajevna skupnost Jelendol

Vrniti ugled turističnemu kraju

Jelendol, 21. januarja — »Med vojno in desetletja po njej sta Jelendol in Dolina v Dovžanovi soteski v trziški občini družbi vedno veliko dajala, vse do nedavnega pa sta zadnje desetletje dobila nazaj bore malo. Kraj oziroma krajevna skupnost Jelendol z vasema Jelendol in Dolina, kjer živi okrog 200 ljudi, sta še vedno neurejena. S proglasitvijo Dovžanove soteske za naravni spomenik (po programu skupščine naj bi bil odlok sprejet do konca marca letos) pa se odpirajo obeti, da bomo kraju spet vrnili nekdanji turistični ugled,« pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Drago Kozar.

Po površini je krajevna skupnost Jelendol, šest kilometrov oddaljena od Trziča, največja v občini. Z 200 prebivalci v vaseh Jelendol in Dolina pa najmanjša. Medtem ko se prebivalci vasi Dolina poleg priložnostne živinoreje ukvarjajo predvsem z lesom, so prebivalci Jelendola bolj stanovanjci in vsi po vrsti zaposleni v trziškem združenem delu. Še do nedavnega je bilo med njimi precej takšnih, ki so bili v Jelendolu le začasno naseljeni. Zadnje čase pa jih je vse več, ki se odločajo, da bodo ostali v kraju, si ustvarili dom in živeli s krajem.

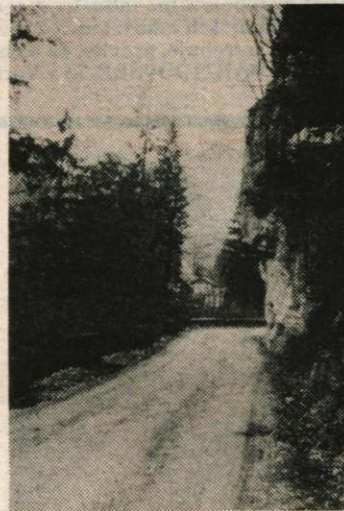
Drago Kozar

»Precej časa smo bili nekako pozabljeni in veliko od nekdanjega turizma se je spreverilo v časovno zanemarjenost,« ugotavlja predsednik sveta krajevne skupnosti Drago Kozar. »Odkar pa sem lani prevzel vodstvo sveta krajevne skupnosti in smo v

krajevni skupnosti pomladili vodstva organizacij s tistimi, ki bodo tu ostali, opazam pri odgovornih in vodstvu občine veliko razumevanje in podporo. Prvi korak je, da je kraju treba vrniti nekdanji turistični ugled, smo skupaj že naredili. Lani smo na primer dobili v Jelendolu in Dolini nove telefonske priključke. Zdaj je krajevna skupnost tako rekoč 90-odstotno pokrita s telefoni. Od kapelice do prve serpentine, v dolžini poldruga kilometra, pa je bila urejena tudi cesta.«

Cesta, pravi Drago Kozar, pa je poleg ureditvenega načrta kraja in postopne obnove projektov tudi osnovni pogoj, da bo kraj spet zaživel, postal privlačen in zato tudi bogatejši, da se bodo ljudje sami lahko odločali za gradnjo. Veliko pričakujejo in si obetajo od predvidene razglasitve Dovžanove soteske za naravni spomenik. V skupščinskem programu je, da bodo ta odlok obravnavali in sprejeli še pred pomladjo.

»Pričakujemo, da s sprejemom odloka tudi potem ne bo ostalo le pri papirju. Če bomo zmogli moči, da bi do konca tega srednjeročnega obdobja vendarle uredili še preostanek ceste na najtežjem odseku, skozi serpentine v dolžini poldruga kilometra, potem se bomo resnično lahko hitreje rešili pozabljivosti, zanemarjenosti... Čeprav menda po programu ni izgledov, da bi do leta 1990 lahko prišli na vrsto pri urejanju ceste, v krajevni skupnosti vseeno upamo, da bomo uspeli. Bojimo se namreč, da bi bilo v prihodnjem obdobju to še težje; posebno še, če združeno delo ne bo

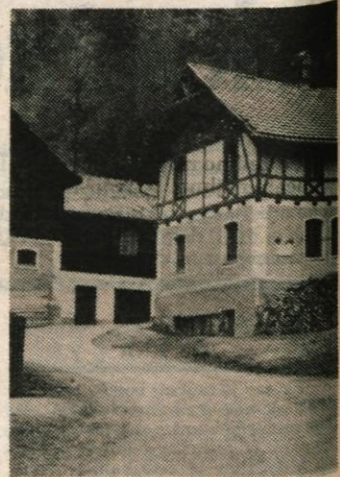

Nadaljevanje del na cesti skozi serpentine za zdaj sicer ni v srednjeročnem programu, vendar upajo, da se bo občinska skupnost vseeno lotila tega precej zahtevnega zaloga

več dodatno združevalo 2 odstotka od bruto osebnih dohodkov za tovrstna dela.«

Šole v Jelendolu danes prav nič ne pogrešajo. Zadovoljni so, da se otroci vozijo v šolo v Križe. Tudi to jih ne moti, da nimajo pokopališča, ne cerkve oziroma fare. Oboje imajo v Trziču. Odkar se je vrnila domačinka in prevzela Mercatorjevo trgovino v Jelendolu, so s preskrbo zelo zadovoljni. Moti pa jih, da nimajo nobenega gostinskega lokala.

»Tako za kraj, predvsem pa za turizem, je to slabo. V načrtu imamo, da bomo morda kmalu razširili sedanjo dvorano, kjer

V objektu, kjer so prostori krajevne skupnosti in organizacij, nameravajo še v tem srednjeročnem obdobju povečati dvorano

so prostori krajevne skupnosti in organizacij in potem zaupali v zasebno upravljanje tudi bife. Še večje možnosti pa so najbrž za to dejavnost, ko bo prišla spet na vrsto obnova gradu barona Borla. Vendar pa bo najprej za celotno območje treba počakati na ureditveni načrt, ki bo opredelil glavne značilnosti nadaljnega razvoja in najbrž spodbudil tudi obnovo obstoječih ter omogočil gradnjo novih stanovanjskih objektov. Ljudje vedno bolj razmišljajo, da bi ostali v kraju.«

Če kje, potem v Jelendolu, v tej najmanjši krajevni skupnosti, tudi drži pregovor, da je na mladih prihodnost. Prav mladi, dobro organizirani v svoji organizaciji, v Kudu, gasilcih, so tisti, ki so pred nedavnim začeli in tudi zdaj vedno bolj premikajo razvojno kolo tega kraja. Vedno so pripravljene za vsako skupno akcijo.

A. Žalar

Krvodajalska akcija v Škofji Loki

Škofja Loka — Občinska organizacija Rdečega križa bo v ponedeljek, 25. in torek, 26. januarja, v Škofji Loki organizirala krvodajalsko akcijo. Odvzem krvi bo od 7. do 13. ure v Šolskem centru na Podnu. Na odvzem krvi še posebej vabijo tiste, ki se lani od 30. junija do 15. julija akcije niso udeležili zaradi dopustov ali drugih razlogov. Vabilo pa velja tudi tistim, ki so kri darovali že poleti in bi jo bili pripravljeni darovati tudi tokrat.

Sekcija gorskih vodnikov

Kranj — Na ustanovnem zboru so se včeraj (četrtak) pri Planinskem društvu Kranj sestali člani društva in na novo ustanovljenje sekcije gorskih vodnikov. Planinska oziroma gorska vodniška služba pomeni novo oziroma poživitev dejavnosti kranjskega Planinskega društva. Zanimanje za tovrstno dejavnost so namreč med domačimi in tujimi turisti že dlje časa beležili. Poslej bodo vodniki vodili planince oziroma turiste po gorskih poteh in plezalnih smereh in tudi po težjih nadelanih poteh.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Najprej bife

V turističnem društvu Žirovnica si že vrsto let prizadevajo, da bi Završnico uredili v prijeten rekreacijski prostor. Za to pa bi morali zgraditi tudi poslopje s sanitarijami. Zdaj pa so ugotovili, da bi to terjalo preveč denarja. Zato so se odločili, da raje zgradijo v glavnem križišču cest v Mostah bife, v katerem bodo imeli tudi turistično službo. Menijo, da bi z otvoritvijo bifeja lažje dobili denar za uresničitev ostalega programa, piše Branko Blenkuš.

Članarina v radovljjskih knjižnicah

Svet Knjižnice A. T. Linhart v Radovljici, ki ima v svoji sestavi 16 krajevnih in eno potujočo knjižnico, je sklenil, da bo članarina za bralce oziroma člane knjižnice letos v Radovljici, na Bledu, v Lescah in v Bohinjski Bistrici 4000 dinarjev, v drugih krajih pa 3000 dinarjev za celo leto. Za otroke pa bo v vseh knjižnicah v občini članarina 1000 dinarjev. Za nečlane bo enkratna izposojevalnina 300 dinarjev za vsako knjigo, za revijo ali slikanico pa 100 dinarjev. Izposojevalni rok bo tudi letos za leposlovne knjige 14 dni, za strokovne pa 30. Za vsak zamujeni teden pa bo treba odšteti 80 dinarjev za knjigo. Poslovniki je knjižnični svet uskladil s poslovniki knjižnic v drugih gorenjskih občinah. Zato so tudi cene za stroške ali za odškodnino za izgubljene knjige enotne, sporoča Jošt Rolc.

Gostovanje v Gorjah

Oglasil se je s pismom tudi Jože Ambrožič s Poljšice pri Gorjah in med drugim piše, da so bili krajanji tega območja navajeni, da so domači pevci in godbeniki za novo leto pripravili koncert. Letos se to ni zgodilo, zato pa je v Gorjah gostoval oktet Lipa Bled, v katerem so pravzaprav pevci iz Zasipa pri Bledu. Koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi pod vodstvom Matevža Habijana je bil v polni dvorani doma Partizan v Gorjah v petek, 15. januarja.

Kongresno leto

Ivan Petrič nam piše, da je leto 1988 za slovenske gasilce kongresno leto. Prvi slovenski gasilski kongres je bil oktobra 1949. leta v Ljubljani in takrat je bil za predsednika izvoljen Matevž Hacc, za poveljnika pa Miran Spicar iz Radovljice. V gasilsko zvezo Slovenije je bil takrat včlanjenih 3500 žena in deklet in prek 6000 mladincev.

V nadaljevanju pa se Petrič sprašuje, ali bodo gasilci morali spet zamenjati uniforme. To že meri na takšno menjavanje, kot se izmenjujejo letni časi. Pravi, da je v gasilskem žepnem koledarju za letos na 113. strani zasledil predpis o gasilskih uniformah prostovoljnih gasilcev (o delovnih do svečanah). Meni, da bodo prenekatere društva težko zbrala denar, da bi ponovno preoblekla svoje člane.

Nazadnje pa piše še o nagrajevanju. Pravi, da imajo marsikje v tujini zelo dosledno izdelan sistem nagrajevanja, usposabljanja in dela gasilcev. Veljalo bi o tem razmisliti tudi pri nas.

SDK V SR SLOVENIJI
PODRUŽNICA 51500 KRANJ

Objavlja javno licitacijo

RABLJENE TELEFONSKE CENTRALE ISKRA PABX 50 C 10/50/10

po izključni ceni 1.300.000 din.

ki bo 29.1.1988 v sejni sobi SDK podružnice Kranj, Trg revolucije 2.

PROMETNI DAVEK V CENO NI VRAČUNANI!

Ogled telefonske centrale je 29.1.1988 od 12. — 13. ure. —

Polog kavicije v višini 10% od izključne cene je treba vplačati istega dne od 12. — 13. ure.

Pričetek licitacije ob 13. uri.

Nakup blaga na javni dražbi je po sistemu videno — kupljeno.

Rok plačila za izlicitirano centralo je takoj ob slijev avaj!

Čmrlji v cikorijini škatli

Stenica, januarja — »Ja, s čmrlji sem začel. Kar škatlo od Franckove cikorije sem vzel, notri položil malo mahu, nanj pa satje s čmrljo zalego, za slabo pest veliko. Po kakšnih dvajset čmrljev se je izleglo. Spodaj sem luknjico naredil, da so lahko ven letali in v satje med nosili. Potem sem ga pa z rženovo slamico srkal!...«

Janez Miklavčič, Kobljarjev ata iz Strmice v Selški dolini, je od šestnajstih izgubil kar petnajst panjev čebel. Tako hudo varoza še nikoli ni posegla vanje. — Foto: D. Dolenc

Tako se v otroških let spominja Janez Miklavčič, Kobljarjev ata iz Strmice v Selški dolini, ki jih bo maja imel že osemdeset. In če bi šteli že tista zgodnja otroška leta, ko se je ukvarjal še s čmrlji, čebelarji že kar celih sedemdeset let. Čebele so že več kot sto let pri hiši. Že ded jih je prinesel k hiši, iz Zatreke. Ko je bilo Janezu dvanajst let, je dobil prva dva panja čisto zase, dva kranjčiča. Vsa leta so mu čebele lepo uspevale, nikoli jih ni opustil. Tudi ko je bil pri vojakih, je ves čas naročal domov, da bodo ja skrbeli za čebele. Ko pa je med vojno partizanalil tod okrog, pri transportni četi Go-

renjskega odreda je bil, pa je vedno, če je le mogel, skočil domov do čebel, da je videl, če se dobro drže, in da je poskrbel za njihovo prezimovanje.

»Drugi so bili vneti za jago, jaz sem imel veselje le s čebelami. Čebelar Bregovec me je navdušil zanje. Vse nedelje sem pri njem prečepel, še ob delovnikih sem ušel k njemu, da sem mu pomagal ogrebat roje. Opikale so me, pa čmrlji tudi, a nič nisem porajal. Med je poplačal vse. Včasih sem panj naredil kar iz debla. Kakšen star borovec sem izdolbel pa roj notri dal. Ali pa v votlo češnjo, v panj trhle smreke. Deblo sem odžagal na primerno dolžino, izdolbel trhljino, zapri spodaj in zgoraj s pokrovom, spodaj naredil luknjico, pa je bil panj kot v naravi. Še danes imam enega pri hiši.«

Zadnja leta pa varoza tudi hribovskim krajem ne prizanaša. S prostimi očmi je videti zajedalce na čebelah. Kar na prsi se jim prisesajo, pripoveduje Kobljarjev ata. Jeseni sta jih z zetom plinila, a izgleda, da jih nista dovolj. Septembra, ko jih je hranil, so še rade jemale hrano, vendar je opazil, da je bilo nekaj panjev že praznih. Ko sta plinila drugič, je bilo pa vse rumeno zajedalcev po tleh. A bilo je prepozno. Varoza je naredila svoje: od šestnajstih panjev mu je ostal en sam. Silno mu je hudo za čebele, vso voljo mu je vzelo. Zdaj sliši, da jih je pobralo tudi drugod. Tamle na Dunaju jih je Korenišku tudi 20 panjev vzelo, od 80, tudi drugod čebelarji tarnajo. Morda bo zet oživil panje... Ne more si predstavljati pomladi tule spodaj na bregu pred hišo brez čebeljega šumenja.

D. Dolenc

Popravek

Tiskarski škrat se je vmešal v zapis o zlatoporočencih Praprotnik iz Kranja v Gorenjskem glasu v petek, 15. januarja. Slavljenco Francko je postaral kar za deset let. Slavljencema, še posebno pa Francki, ki je bila decembra stara 72 let, se opravičujemo.

A. Ž.

Poleg mostu tudi cesta — V krajevni skupnosti Srednja Dobrava v radovljjski občini, kjer so lani iz tretjega samopri-spevka (zanj so se odločili leta 1986) zgradili za domom športno igrišče, bodo letos na urejanju igrišča nadaljevali. Zgraditi morajo namreč še ograjo. Za to delo pa so obljubili sodelovanje predvsem mladinci, ki so sodelovali že pri lanskii akciji. Sicer pa gradnja 800 kvadratnih metrov velikega igrišča lani ni bila edina akcija v krajevni skupnosti. Po obnovi mostu v Globokom so namreč uspeli urediti tudi del ceste od Globokega do Mišac (na sliki). — A. Z.

Pripombe sveta potrošnikov v Bohinjski Bistrici

Konec decembra se je na zadnji lanskii seji sestel svet potrošnikov krajevne skupnosti Bohinjska Bistrica in sprejeli več stališč ter jih posredovali posameznim delovnim organizacijam.

Tako na primer Alpetouru Tozd Potniški promet predlagajo, da bi na avtobusni postaji v Bohinjski Bistrici poskrbel za vozni red, tablici na drogu za smer Bohinj-jezero natipkan star vozni red, ki že lep čas ne velja, preberejo pa ga lahko le tisti, ki imajo očala. Opozarjajo pa tudi na slabo povezavo doline s Koprivnikom in Gorjušami.

Na Tozd Podjetja za PTT promet Kranj v Radovljici pa naslavljajo kritiko glede obratovalnega časa pošte v Bohinjski Bistrici med malicami. Zdaj je pošta med 9.30 do 10.

ure in med 15.30 do 16. ure zaradi malice zaprta. Za turizem pa je to slabo ogledalo in bi pošta morala poskrbeti, da malica ne bi begala domačih in tujih turistov.

Precej kritični so bili na seji tudi glede preskrbe z mesom in obratovalnim časom Mesarije v Bohinjski Bistrici. Gozdarsko kmetijski zadrugi Srednja vas predlagajo, naj bi obratovalni čas prilagodila ostalim trgovskim poslovalnicam v Bohinjski Bistrici. Odrpta naj bi bila od 14. ne pa šele od 16. ure naprej. Ocenili pa so tudi, da je bila oskrba z mesom v lanskii letni sezoni slaba in so v krajevni skupnosti dobivali zato kritične pripombe. In ne nazadnje predlagajo, da bi zadruga poskrbela tudi za zunanji izgled objekta oziroma pričela uresničevati v sporazumu predvideno gradnjo nove trgovine na novi lokaciji.

A. Z.

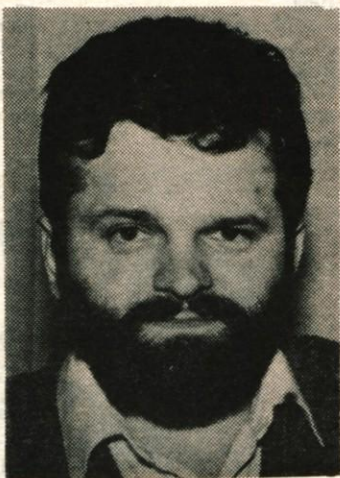

Kakovost in množičnost ljubiteljske kulture v letu 1988

TISOČERO OBLIK ENE KULTURE

Če želimo razvijati nove kvalitete življenja, razvijati ustvarjalna hotenja mladih in najmlajših generacij ter krepiti zavest o duhovnih močeh majhnega evropskega naroda, ne smemo dovoliti usodnih posegov v živo tkivo ljubiteljske kulture, ki je marsikje edina alternativa brezobličnemu in praznemu vsakdanu.

Ljubiteljska kultura je na Slovenskem prav gotovo pomembna iz razloga (pa ta ni edini in ne zadnji v vrsti), da pokriva nekatere bele lise, ki jih ob strani pušča profesionalna kultura: takšna je folklor, zborovsko petje, izrazni ples, del videoprodukcije in drugo. Ljubiteljsko ustvarjanje iz veselja, nagnjenja brez povračila razen aplavza hvaležnega poslušalstva pa je seveda pomembno za nacionalno kulturo, ne le, kadar se kvaliteto povzpne. Na tej poti pa je tudi še veliko ovir meni predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije **Marjan Gabrijelečič**. Zadnja leta se je tako organiziranost kot dejavnost obnovila, prevetrila, daleč so časi, ko je ljubiteljsko stalo na ravni "ene ga slabega petja in pol klobase", kot bi morda še danes nekateri radi zlobno jezicali. Kajti kultura je bila in bo pomembna le ustvarjalnost, pa če pri tem izgora v klasiki ali alternativni, na ljubiteljskem ali na poklicnem odru.

pine, je denarno vendarle zamenljivo majhen v primeri z materialnimi stroški, ki sploh omogočajo neko dejavnost. Zato ljubiteljska kultura ne more biti zastojna.

Ponekod so izbrali drugačen način - z več denarja spodbujajo najboljše skupine, jim omogočajo boljše delo, drugi so deležni manj in se znajdejo po svoje. Ali je tak recept, uporaben za vsa okolja?

»Namen ljubiteljske kulture ni doseganje vrhunske umetniške kvalitete, niti ne more biti nadomestek za profesionalno kulturo: razumeti jo je treba kot spodbujanje h kvaliteti življenja. Tudi vrhunskih umetnikov brez široke osveščene baze ni, prav to bazo pa ljubiteljska kultura s svojim delovanjem razvija. Lahko vzamemo tudi tako, da so ljubitelji v kulturi tudi zelo široka in osveščena kulturna publika. To pa seveda še ne pomeni, da si želimo le povprečno ljubiteljsko kulturo, za vse in vsakogar. Zveza kulturnih organizacij Slovenije ima v svojem letošnjem programu posebej poudarjeno kvaliteto. Saj vemo, kvalitetni vrhovi vlečejo za seboj vse ostalo. Recept je dober in sprejemljiv za vse, vendar le v primeru, če pri tem ne prihaja do ukinjanja oziroma zamiranja ostalih dejavnosti: tudi drugi morajo imeti minimalne pogoje, da se poskušajo bližati tem kvalitnim vrhovom.«

In kako iz takih zadreg? Nekateri se znajdejo drugače, drugi znajo le tarnati?

»Na eni strani sem prepričan, da lahko v Sloveniji kljub omejevalnim resolucijam družbenega razvoja kulturo obdržimo vsaj na dosedanji ravni. Drugače pa je treba računati tudi z določenim mecenstvom,

ki je ponekod že kar dobro utečeno. Lep primer so na primer folklorne skupine; kar nekaj jih je, ki so povezane z gospodarstvom, tudi godbe. Vendar pa so možnosti še večje. Mislim, da je ljubiteljska kultura v tem primeru opremalo naredila: nihče danes ne pride z denarjem v roki naproti, korak je treba narediti iz nasprotne smeri.«

Se pravi - nekaj poslovnosti tudi v kulturo?

»Seveda. Mimo so načini, ko so kulturniki trkali na vrata sponzorjev v stilu, dajte nekaj denarja kulturi, da ne boste nekulturni. Nasprotno, sodelovanje kulture, tudi če gre za ljubiteljsko, je lahko z gospodarstvom celo zgledno in za obe strani zelo koristno.«

Kako pa je kaj ujameta kultura in turizem?

»Pri ZKO Slovenije in v kulturi sploh se že dolgo trudimo, da bi spodbudili takšno sodelovanje. To, kar v drugih deželah vedo in delajo že desetletja, zdaj spoznavajo tudi pri nas: brez kulture ni predstavitve ne le turizma, tudi drugih gospodarskih dejavnosti. Posebno turistično gospodarstvo zdaj na veliko išče poti do kulture. Prej, ko je kultura iskala turistično gospodarstvo, nekako še ni bil pravi čas. Konkretni primer bi bil recimo ta, da se turistični letni programi uskladijo s programi ljubiteljske kulture v Sloveniji. Skupno nastopanje v tujini bo tako bolj učinkovito, cenejše, odmevnejše pa vsekakor bolj, kot če bi nastopil drug mimo drugega.«

Nekakšen red je bilo treba uvesti tudi pri sodelovanju z zamejskimi kulturnimi društvi in organizacijami, mar ne?

»Da, to sodelovanje je dogovorjeno, slovenska kulturna skupnost tudi namenja nekaj denarja društvom v zamejstvu prav za gostovanja kulturnih skupin iz Slovenije. Drugo pa je sodelovanje v tujini, pa še drue oblike so. Žal pa v Sloveniji nimamo nekega pravega pregleda, kdo gostuje in kje, pa tudi nimamo vpliva na to, da bi gostovali v zamejstvu res naši najboljši amaterski kulturni ustvarjalci in skupine. Res pa je tudi, da s Koroške in tudi z Italije prihajajo glasovi, da naše skupine ne prestando bombardirajo s ponudbami za gostovanja. Morda je s Koroško to bolje urejeno, saj zanje pogosteje izbiramo pri nas skupine, ki naj se predstavijo čez mejo.«

Vendar pa sistem - pokaži svojo ustvarjalnost - imamo, ve se, kdo dela dobro in kje ne?

»Na srečanjih ljubiteljskih kulturnih ustvarjalcev, občinskih, območnih in na republiških se navadno pokaže, kdo kaj velja, kdo lahko kvalitetno zastopa Slovenijo zunaj njenih meja, v državi in izven.«

Kvalitetno delo ljubiteljskih skupin je veliko odvisno od znanja mentorjev, vodij. Izobraževanje na seminarjih je najbrž stalna in zelo pomembna naloga ZKO?

»Zanimanje za izobraževanje se stalno veča. Spremlja pa ga kup problemov: na seminarjih se zberejo ljudje z različnim predznanjem. Zato zdaj pripravljamo ustanovitev območnih svetovalnih centrov, kjer naj bi med drugim organizirali tudi prvo stopnjo seminarjev, nadaljevanje pa bi bili republiški seminarji, na katerih bi bili ljudje z dosti bolj homogenim znanjem. Drug problem pa so mentorji oziroma predavatelji. Še pre malo se povezujemo s tako imenovano profesionalno kulturo, kar čakamo, da nam bo kdo ponudil sodelovanje. Čeprav moram reči, da je posebno na likovnem področju sodelovanje s strokovnjaki kar zgledno.

To novo obliko - območna središča, naj bi uvedli že letos?

»Teško bo šlo tako hitro. Najbliže temu so na Štajerskem, kjer dosega tudi sicer ljubiteljska kultura zadnja leta praveci razmah in tudi kvaliteto. Zakaj tako? Več vzrokov je, pa bi težko katerega poudaril. Na koncu koncev lahko pridemo le do zaključka, da ponekod znajo premagati generacijske razlike in se srečno ujamajo.«

Ljubiteljska kultura ima zato najbrž poseben pomen pri vzgoji mlade generacije, pri njeni dojemljivosti za kulturo, skratka za umetnostno vzgojo.

»Žal umetnostna vzgoja pri nas ni urejena, kot bi morala biti. V resnici ljubiteljska kultura zato pokriva te praznine. Obrnjena k mladim, na različne načine spodbuja njihovo ustvarjalnost. V bistvu se umetnostna vzgoja začne že v vrtcu, kasneje v šoli v šolskih kulturnih društvih. Mladi pri tem lahko veliko pridobijo, lahko pridobijo potencial potreben za vsesplošen družbeni napredek. Kjer je tako, so rezultati krasni. Druga skrajnost pa je vsesplošno osiromašenje.«

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta razstava skupine sedmih mailartistov iz Vojvodine. V Mali galeriji in v Stebrišni dvorani je na ogled razstava *Mariborske inkunabule*: razstavo je pripravil Pokrajinski arhiv Maribor - Škofijski arhiv. V galeriji Mestne hiše je odprta razstava *Nove pridobitve v etnološki zbirki 1985-1987* Gorenjskega muzeja Kranj.

V Prešernovem gledališču Kranj danes, v petek, ob 13. uri igrajo Linhart - Molieri Z. Micka in George Dandin za OS Gorenja vas.

V Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, vrtijo danes, v petek ob 19. in 21. uri video film amer. komedijo *Sola za stvarde* (Ali je pilot v letalu 3. del). Jutri, v soboto, je na sporedu video amer. srhljivka *Rosemaryjin otrok*, režija Roman Polanski.

PREDDVOR - Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v domu KS predavanje Potovanje po Kitajski.

JESENICE - Danes, v petek, ob 18 uri odpirajo v razstavnem salonu Dolik razstavo *umetnostnih livarskih izdelkov* Aleksandra, Matjaža in Bojana Štine. Razstavo bodo odprli s krajšim koncertom moškega pevskega zbora DU Jesenice.

V galeriji *Kosove graščine* je še do konca tega meseca na ogled razstava ilustracij Marije Vogelink in razstava lutk in gledaliških mask Eke Vogelink.

V Gledališču Tone Čufar bodo v nedeljo, 24. januarja, ob 19.30 ponovili komedijo Naši trije angeli - za izven.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja je odprta razstava del akad. slikarja Hermana Gvardjančiča.

V galeriji ZKO - Knjižnica je na ogled razstava risb Vinka Podobnika.

V LTH je na ogled 1. razstava foto kino kluba Anton Azbe Škofja Loka.

Zbirke *Loškega muzeja* so odprte le ob sobotah in nedeljah med 9. in 17. uro. Po dogovoru z upravo je ogled možen tudi med tednom.

MEDVODE - V DO Donit je odprta razstava slik *Vojka Gašperuta - Gašperja* iz Kopa.

DOMŽALE - V Likovnem razstavišču Domžale je odprta razstava del akad. slikarke Urše Zajdela.

DUPLICA - V stolovem Interieru je odprta pregledna razstava *grafike 1973 - 1988* akad. slikarja Dušana Lipovca.

SOVODENJ - *Dramska skupina KUD Boštjan Jezeršek* bo v nedeljo, 24. januarja, ob 15. uri ponovila igro v žezr dejanjih Cvetje hvaležno odklanjamo. Predstava bo v kulturnem domu v Sovodnju.

KONCERT OKTETA LIP BLEDE

Bled - Oktet LIP Bled, ki ga vodi Matevž Habjan, prireja danes, v petek, ob 19. uri koncert v avli osnovne šole dr. Josipa Plemlja na Bledu. Program koncerta obsega slovenske narodne in umetne pesmi ter pesmi drugih narodov ter nekaj pesmi v novi priredbi Matevža Habjana. Oktet bo predstavil del programa, ki ga pripravljajo za radijsko snemanje ter pesmi, ki bodo izšle na plošči in kaseti. Kot gost koncerta nastopa novoustanovljeni ženski učiteljski pevski zbor Bled pod vodstvom Slavka Mežka.

ALENKA KHAM - PIČMAN RAZSTAVLJA V BELJAKU

Beljak - Ta teden so v Galerie an der Stadtmaure v Beljaku odprli slikarsko razstavo kranjske akad. slikarke Alenke Kham - Pičman. Na razstavi, ki so jo pripravili v sodelovanju z Gorenjskim muzejem, slikarka predstavlja 66 del, ki zajemajo njena zgodnejša ustvarjalna obdobja, pa tudi novejša dela od grafik, risb s tematiko Pariza, risbe na temo pesmi Bojana Piska Skrivna gaz, Jezerško in drugo. Razstava bo odprta do 5. februarja.

L. M.

VABILO PEVCEM

Cerklje - Moški pevski zbor KUD Davorin Jenko išče nove pevce.

Člani KUD Davorin Jenko iz Cerkelj želijo oživiti delo moškega pevskega zbora, ki je lani zaradi pomanjkanja pevcev prenehal delovati. Zbor je bil vrsto let med najuspešnejšimi zbori na Gorenjskem: leta 1986 je v Mariboru na tekmovanju za Našo pesem 86 prejel srebrno plaketo mesta Maribor.

Vse, ki bi radi sodelovali oziroma peli v zboru, vabijo danes, v petek, 22. januarja, ob 19. uri na sestanek v pevski sobi Zadrugnega doma v Cerkljah.

J. Kuhar

Razstava v Mestni hiši Kranj

INKUNABULE

Kranj - V Mali galeriji in Stebrišni dvorani Mestne hiše v Kranju je do konca tega meseca odprta razstava mariborskih inkunabul, ki jo je Gorenjski muzej pripravil v sodelovanju s Pokrajinskim arhivom Maribor - Škofijskim arhivom.

Razmeroma skromno število rokopisnih literarnih spomenikov srednjega veka v domačem jeziku, njihova enostranskost in vsebinska skromnost bi dale sklepali na literarno sterilnost našega ozemlja. Vendar pa si je nemogoče misli, da bi se duhovni valovi z razmahom knjige v drugi polovici 15. stoletja ustanovljali ob naših jezikovnih mejah. Ljudska ustvarjalnost govori prav o nasprotnem.

Inkunabule je prvi časovno opredelil leta 1643 nuernberški bibliotekar Saubertus v svoji zgodovini mestne knjižnice v Nuernbergu. Pri nas je na tem polju oral ledino profesor Glonar, dejansko pa je popis inkunabul opravil Alfonz Gspan. V Sloveniji je (po Gspanu) 1007 inkunabul, od katerih je 124 takih, ki so nekoč bile pri nas, danes pa jih ni več. Čeprav so knjige v Slovenijo prihajale tako z nemškega ozemlja (Nuernberg, Basel), kakor z italijanskega (Benetke), pa so skoraj enakomerno razširjene po vsem našem etničnem ozemlju.

Zaradi zgodovinskih okoliščin, predvsem ukinitve samostanov, danes inkunabule niso več tako razporejene. Daleč največ jih je v Ljubljani - skoraj 600 (NUK, frančiškanski samostan, semeniška knjižnica), znatno manj na Primorskem in Štajerskem, samo dve pa v Prekmurju. Po ukinitvi samostanov v 18. stoletju so bile dragocene knjižnice (Ziče, Studence, Ptuj, Maribor, Marenberg) prenesene v Gradec ali na Dunaj, del pa uničen. Podobno se je zgodilo na Primorskem. V Mariboru hranijo 105 inkunabul. Kakor je sicer prej omenjeni razvoj prizadel ta del Slovenije, je bila za Maribor velika knjižna pridobitev selitev lavantinske škofije leta 1859 iz Št. Andraža v Maribor. Takrat so poleg arhiva preselili tudi škofijsko knjižnico, ki je takrat imela 145 inkunabul. Kje je preostalih 47? Odgovor najdemo v poročilu dr. Cukale iz leta 1945 o vojni škodi okupatorja. »Oblasti so mariborskemu škofu ponovno zadržale, da ostane knjižnica škofijskega bogoslovnega semenišča nedotaknjena. Ob tej obljubi so neke nedelje popoldne ljudje dobili prost vstop v knjižnico, da so po mili volji odnesli vse, kar so hoteli.« Ob tem so izginila nenadomestljiva dela, kakor so Migne, Acta sanctorum, Mansi in nedvomno tudi več inkunabul. Obeti, da bi se te dragocenosti kdaj vrnile v Maribor, so žal samo teoretični.

Anton Ožinger

PLANINSKO DRUŠTVO JESENICE

Upravni odbor Planinskega društva Jesenice objavlja prosta dela in naloge:

- 1. ZA TIČARJEV DOM NA VRŠIČU**
oskrbnika, receptorja, dveh kuharjev, pomožne delavke v kuhinji, točajke, dveh servirk, kletarja - hišnika, dveh prodajal v kioskih
- 2. ZA KOČO PRI IZVIRU SOČE**
oskrbnika in kuharice (zakonski par)
- 3. ZA KOČO NA GOLICI**
oskrbnika in kuharice (zakonski par)
- 4. ZA ZAVETIŠČE POD ŠPIČKOM**
oskrbnika
- 5. ZA UPRAVO**
ekonoma - gospodarja (za nekaj ur tedensko)

Delo bomo združili za določen čas od maja do oktobra. Po dogovoru bi z enim kuharjem sklenili redno delovno razmerje za nedoločen čas.

Zaželeno je vsaj delno znanje nemškega in italijanskega jezika.

Pisne prijave z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in z dokazili o strokovni usposobljenosti pošljite do 10. februarja na naslov: Planinsko društvo Jesenice, Cesta železarjev 1, 64270 Jesenice. Na tem naslovu (tel.: 064/81-291) dobite tudi vsa dodatna pojasnila.

Objava velja do zasedbe prostih del in nalog.

DOMAČI ZDRAVNIK

BORIMO SE PROTI GRIPI

Pravijo sicer, da se gripi, če se te loti, ne izogneš: en teden gor, en teden dol gre bolezen. Ampak, lahko si jo vsaj malce olajšamo. Danes vam predstavljamo pijače, ki preženejo nahod, začetno gripo ali znake kakršnekoli prehladne bolezni.

● V vodni kopeli (v večji posodi vroče vode) segrejejo (v kozarcu) sok 1 grenivke, ščepec cimeta in 1 žličko medu.

● 1 kozarec vročega mleka in 1 kozarec močnega ruma. Zmešamo.

● Na 1 pretlačeno banana in košček limonine lupinice vlijemo skodelico vrele vode. Osladimo.

● V skodelici vrele vode zmešamo 2 žlici medu, 1 žlico limoninega soka in 2 žlici whiskyja.

● V električnem mešalniku zmešamo 1 pest robidnic in 1 žlico sladkorja. Mešanico nato segrejejo nad soparo in spijemo, kar se da vroče.

● Zmešamo rdeči ribez in 1 žlico medu. Segrejejo nad soparo in spijemo zelo vroče.

● **Kuhano vino:** 1/4 l dobrega črnega vina, ščepec cimeta, 1 nageljnova žbica, naribana limonina lupinica, 1 žlica sladkorja. Vino z dišavami segrevamo v pološčeni ali nepregorni posodi. Odstavimo preden zavre. Odlična pijača za mrzle dni in za preprečevanje okužb z gripo.

Frančoski zeliščar M. Mességué pa za kuhano vino pravi takole: »Če dobro prenašate alkohol, si z njim preženite gripo in hkrati slabo voljo. Vlijte pol litra rdečega vina v prsteno posodo, dodajte 2 ali 3 žlice rjavega trsnega sladkorja, cimet, žbice in naribano limonino lupino. Pijačo pogrejte, toda ne prevrte. Kakor hitro se toliko ohladi, da jo lahko pijete, dodajte še rezino limone. To popijte, takoj ležite in se dobro pokrijte s pernico. Spotili se boste in naslednjega dne boste spet na nogah.

O SLAVI SO REKLI

Tista prazna in žalostna reč, imenovana popularnost.

Stevenson

Izogni se sramoti, toda ne išči slave! Ničesar ni tako dragega kot ona.

Sidney Smith

Popularnost je kot mladost; ko odide, se ne vrne več.

Petito

VSAKDANJA SLOVNICA

- Jem, ješ, je, jeva, jesta, jesta, jemo, jeste, jedo... no, Mihec, kateri čas je to?

- To je čas kosila, tovarišica.

DOBROTE IZ DOMAČE PEČICE

SMETANOVI KEKSI

Kekse pripravljamo navadno iz krhkega ali linškega testa. Testo mora biti dovolj trdo, da se pri oblikovanju ne razleže.

Potrebujemo: 600 g moke, 100 g masla, 150 g sladkorja v prahu, 3 rumenjake, 250 g smetane, 10 g soli, 8 g pecilnega praška, vanilij, mleko po potrebi.

Maslo in sladkor umešamo, dodamo rumenjake, smetano, vanilijo in limonino lupino. Zmesi primešamo moko, sol in pecilni prašek, po potrebi dodamo mleko. Napravimo trdo testo, ki mora počivati 2 uri na hladnem. Nato ga razvaljamo 2 mm na debelo in z izrazovalcem za kekse izrezujemo zažele oblike. Kekse pečemo na mrežastih pekačih pri temperaturi 180 do 200 stopinj C. Ohlajene hranimo zaprte v kovinski škatli ali v kozarcu, da ostanejo krhki.

ZBIRAMO RECEPTE ZA ORIGINALNE GORENJSKE JEDI

PASTIRSKI ŽGANC

V loncu kuhaj prgišče kislega zelja, ki ga prej malo razreži in osoli. Ko je zelje skuhan, stresi v lonec ajdovo ali koruzno moko (količina po potrebi). Ko vse skupaj še 10 minut vre, žgance zmešaj in jih zabeli z ovirki. Žgance postreži z mlekom ali prežganko.

Recept nam je poslala Anica Perne iz Podbrezji 175 pri Dupljah. Hvala, Anica, priporočamo pa se še za druge, podobne recepte jedi, ob katerih so Gorenjci nekoč veliko bolj zdravo živeli kot danes.

PET MINUT ZA BOLJŠI VIDEZ

PRHE IN OBKLADKI S SLADKO VODO

Zelo koristna uporaba deževnice in sladke vode je redna prha obraza. Skoraj enak učinek dosežemo z obkladki iz zloženih in z vodo dobro prepojenih robcev, ki jih polagamo na obraz in oči. Zelo praktičen za prhanje obraza je razpršilec, ki ga uporabljamo za vlaženje listov sobnih rastlin. Kupimo ga v semenarni ali cvetličarni, če v njej prodajajo tudi vrtnarsko orodje.

IZ ŠOLSkih KLOPI

UČENCI 3. IN 4. RAZREDA OŠ PODBREZJE SO RAZMIŠLJALI O ŠPORTNIKIH. O TEM, KDO JIM JE VŠEČ IN ZAKAJ, SO ZAPISALI:

Pirmin Zurbrigen, ker je dober v vseh štirih disciplinah. — Matej Purgar

Vsi naši smučarji, ker imajo dobro akcijo PODARIM DOBIM. — Mateja Mihelič

Mateja Svet, ker dobro smuča in je gibčna. — Matejka Lackovič

Primož Ulaga, ker dobro skače in dobro drži ravnotežje. — Blaž Urbanč

Mateja Svet, Bojan Križaj in Grega Benedik, ker imajo veliko pokalov in medalj, ker so velikokrat na stopničkah za zmagovalce. — Vanja Prevodnik

Ingemar Stenmark, ker je jezen, kadar zmagajo drugi. — Katja Aljančič

Mateja Svet, ker je dobra pri reklamah. — Urška Jelenc

Bojan Križaj, ker dobro smuča in je zabaven. — Primož Gubanc

Mateja Svet in Bojan Križaj, ker sta dobra in fletna. — Damjana Sprajc

Matti Nykänen, ker skoraj na vsaki skakalnici doseže rekord in mu ni nihče kos. — Beno Rehberger

KNJIŽNIČAR-KA

V šoli nas je obiskala knjižničarka. Povedala nam je, kako se ravna z izposojenimi knjigami. Ne smemo jih mazati, polivati, trgati in posojati mali sestrici. Vse izposojene knjige moramo tudi prebrati. Na koncu smo otroci knjižničarki povedali, katere knjige že poznamo, knjižničarka pa nam je povedala še nekaj pesmic: Muca, Naš prašiček, Sultanka. Obiska smo bili vsi zelo veseli.

Mateja Žun, 1. a r. OŠ Simona Jenka Kranj, DE Center

ZANIMIV OBISK

Tovarišica nam je povedala, da je zunaj podlasica. Vsi smo šli k oknu. Videli smo jo. Podlasica je skakala in se skrivala v luknje. Je bela, samo konec repa ima črn. Zdaj nas vsak dan obiskuje.

Gorazd Možina, 1. b r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

KAKO SE POČUTIŠ ŠTIRINAJST DNI PRED SPRIČEVALOM?

Grozno. Zaradi kontrol in spraševanja. — Mateja Pogačnik, 6. a

Zdi se mi kot ponavadi. — Aleksandra Ciperle, 4. a

Zanič, ker bo kmalu spričevalo. — Marjanca Cuderman, 7. a

Dobro. Rada bi imela odlično spričevalo in urejene zvezke. Zato se trudim. — Mojca Govekar, 2. a

Zdi se mi isto kot ponavadi. Šola je šola. — Sabina Pogorelec, 5. a

Kritično. Zaradi "kritičnih" ocen. — Minca Markun, 8. b

Jaz pa pravim, da se počutim dobro, a zaradi slabe volje tovarišev včasih tudi slabo. Namenoma nisem vprašala nobenega sošolca, saj stanje pri njih ni najboljšo.

Petra Lombar, 8. b r. OŠ Matija Valjavca Preddvor

NAČRTI ZA POČITNICE

Torbo bom vrgla pod mizo in za štirinajst dni pospravila zvezke in knjige v predale. Če bo na smučiških dovolj snega, bova s prijateljico hodili smučati, predvsem na Zelenico, ki je nam najbližje smučišče. Uživali bova v toplih zimskih sončnih žarkih in seveda smučali. Upam, da bodo letošnje počitnice vsaj takšne kot lanske, da bo dovolj snega in lepo vreme za prave zimske radosti. Samo en problem je; da so počitnice tako kratke.

Mateja Dolžan, 8. b r. OŠ Heroja Bračiča Trzic

PRAV JE, DA VEMO KUHANJE V SOPARI

Pri kuhanju v sopari živilo ne pride v stik z vodo, obkroža ga le sopara. Imeti moramo dve posodi, spodnjo z vodo in zgornjo s preluknjanim dnom. Druga posoda mora biti prvi dobro priležna, mora se tudi dobro zapirati, da sopara ne uhaja. V primerjavi s kuhanjem v vodi, je izločanje topnih snovi veliko manjše.

Voda v spodnji posodi mora vreti, ko vložimo živilo. Najprej temperatura občutno pade, nato pa se spet hitro dvigne. Ker je posoda tesno zaprta, se pritisk nekoliko zviša in s tem tudi temperatura.

V sopari kuhamo: ribe, mlado, nežno meso za diete, hrenovke, pastete, nekatere štruklje, krompir, cvetačo in podobno. Moderna kuha kuhanje v sopari zelo priporoča, odlično za tovrstno kuho pa so posode z debelim dnom in teko pokrovko, včasih tudi s termostatom (AMC in podobne), ki so posebej prirejene prav za ta način kuhanja.

Novogoriški Ideal na sejmu mode v Ljubljani vsakič znova presenetli. Poznavalci pravijo, da se jim pozna bližina Italije. Tudi tokrat so bili nekaj posebnega. V rdeči, črni in surovi beli, osnovni barvi so predstavili svoje modele, ki jih je oplemenitil primorski slikar Klavdij Tutta. Čeprav se svetovna moda že precej nagiba k oprijeti modi, so Idealovi modeli — kot tudi številnih drugih — še vedno zgoraj široki, prostorni, zračni, krila pa izrazito ozka in kratka. Moda za mlade, seveda.

RAZLIKA

Nelo Eržišnik so vprašali, kakšna je razlika med proletarci in reveži.

»Poglejte,« je odgovorila, »pred dnevi sem se sprehajala po Zagrebu, ko nenadoma zagledam v izložbi neke trgovine krasen servis in pod njim ceno, trideset starih milijonov in čez, nad njim pa parolo: »Proletarci vseh dežel, združite se!« Ko sem o tem nekoliko razmislila, sem prišla do spoznanja, da se proletarci dejansko morajo združiti, če hočejo kupiti ta servis.«

TRIE BRATCI, TRIJE VNETI RISARJI

»Kje so se neki vzeli ti moji fantje,« se sprašuje Marta Čufer iz Železnikov, »jaz nisem nikoli imela smisla za risanje, mož se je v življenju ukvarjal le s tehničnim risanjem, otroci pa kar naprej rišejo. Tudi problemov nimam takih z njimi, kot druge mame, ki tarnajo nad potepanjem otrok. Moji samo doma tiče in vse popoldne pojejo flumastri. Le v kino gredo kdaj pa kdaj, da prineso novih idej, pa so spet v svojih kavbojih, vohunskih zgodbah ...«

Prvi je začel risati stripe najstarejši, Andrej, ki ima danes 11 let in hodi v 5. razred OŠ Prešernove brigade v Železnikih, za njim je povzel zdaj 10-letni Janez, prav nič pa noče zaostajati Primož, ki ima 6 let in je zdaj v mali šoli. Nič koliko zvezkov so že porisali, da ima oče ves čas zadosti za podkurit. Vsak ima svoje junake, svoje zgodbe. Andrej trenutno piše in riše o Stefanu Groznom, o vohunih, ki jih požro morski psi, o bančnih roparjih, rad pa riše tudi Murostrovega Lakotnika, vendar zanj piše čisto svoje zgodbe.

Janez ima pravkar v delu strip o neustrašnem kavboju Tomiju, posebno zanimiv pa je njegov detektiv v stripu Potepuhi. Čisto svojo figurico je ustvaril.

Primož je včeraj narisal novega kavboja, Johna Pikertona, ki ima usta polna strašnih zob, lasje se mu pa kar po klobuku vihajo ...

Kdo ve, morda bomo kdaj še slišali o železnikarskih Mikijih Mustrih.

D. D.

ČISTO ZARESEN POČITNIŠKI HOROSKOP S SUPER NASVETI

VODNAR: Žurka, ki jo prirejaš sebi v čast, bo minila v splošno zadovoljstvo povabljenih, ne pa tudi staršev. Če hočeš še kdaj proslavo v domači hiši, briši velike doze rumkole.

RIBI: Ko se bodo srečali vajini pogledi, te bo obšla vročica. Tako močno je dolejš res, če nihče ni pohodil. Oprosti in daj prilagoditi, morda se izizmi še kakšna drugačna, prijetnejša vročica.

OVEN: Prihodnji dnevi bodo dokaz, da stara ljubezen ne zarjavi. Sedanja bo imela veliko opraviti, da te spet odtrga od nje. Bo pa zato tvojo vrednost znala še bolj ceniti.

BIK: Start v počitnice ne bo pretirano obetaven, in če misliš samo poležavati, buljiti v televizor in jamrati, kakšen dolgčas je, tudi nadaljevanje ne bo uspešnejše. Daj, dvigni se!

DVOJČKA: Misliš, da moraš simpatije podčeti vsem tvojim željam. Ne obnašaj se tako egoistično in tudi ti kaj naredi zanj. Počitnice so pravi čas, da se ljubezen utrdi ali ohladi.

RAK: Doma jim spričevalo ne bo posebno všeč. Obljubi, da bo drugo polletje bolje in se tudi zares potrudil. A počitnice si v zmeri količini vseno privošči. Čaka te novo znanstvo.

LEV: Za smučanje ti ne bo, na kakšno matinejsko predstavo v kino ali na drsalisce pa se lahko potrudis. S seboj vzemi mlajšega bratca. V obeh simpatije kot dobra varuška dobis nove točke.

DEVICA: Tvoja pretirana vnetja za učenje je bila bolj navidezna kot resnična, kar se vidi v spričevalu. Kaj boš brez pogleda v sosednjem klopi? Tino obžalovanje ne pomaga, pokaj, kaj čutiš.

TEHTNICA: Premalo premišljena obljuba ti greni vesenje do počitnic. Bolje, da jdi pripravljen, se lepo opraviš in storiš, kot ti velava srce. To bo prav kmalu začelo biti v dvoje.

ŠKORPIJON: Mladost ni samo šola, učenje, štrine in petice, za katerimi se poganiš. So tudi prijatelji, zabava, smeh. Ponujeno roko sprejmi, druge priroznosti ne bo.

STRELEC: Obiski bo prijeten, ogibaj pa se slastnih jedi, sicer bo treba kmalu nove štrine hiače. Razočaranje bo med počitnicami zbledelo, na obzoru mlada ljubezen.

KOZOROŽ: Tudi počitnice doma so lahko zabavne. Vrtnikov imaš v sosedstvu dovolj, zbežaj jih skupaj in si izmisli kakšno imenitno igro. Na ljubezen v drugem kraju pa čim prej pozabi.

NAGRADA TEDNA

PONEDELJEK, NAJBOLJ DOLG DAN

Teden združuje sedem dni v celoto. Prvi je ponedeljek, drugi torek pa sredi in tako naprej do nedelje. Z nedeljo se teden konča, potem pa se vse zopet obrne.

Nekateri menijo, da je dan enak dnevu, in da sploh ni važno, ali je ponedeljek, torek, petek, vedno so le skrbi in težave. Toda meni se zdi, da to ni res. Vsa dan ima svoje lastnosti in je seveda po svoje lep, lahko pa tudi težak.

Najlepši dan v tednu se mi zdi sobota. Takrat mi ni treba v šolo, ni se treba učiti, skratka, prosta sem, seveda, če mama ni slabe volje in mi neprestano ne nalaga dela.

Najslabši dan pa je po mojem mišljenju ponedeljek, začetek novega tedna. To je dan, ko je treba začeti vse znova, kajti med prazniki nisem preveč razmišljala, kaj bo naslednji teden v šoli.

V šoli ravno v ponedeljek "pade" največ slabih ocen. Skoraj vsak ponedeljek me doleti kakšen nesrečen dogodek, ki se mu reče slaba ocena. Iz ure v uro "lovim" predmete in komaj čakam šolskega zvonca. Tudi doma ob ponedeljkih ni najbolje. Kar naprej odgovarjam in se pripravam z bratom, ki pa ima vsega tega kmalu dovolj in se zato večkrat tudi pošteno spreva.

Skratka, ponedeljek se mi zdi dolgočasen in precej "nevaren" dan.

Majda Pazlar, 7. b r. OŠ Bratov Žvan Gorje

Namesto knjižnih nagrad — izlet z Alpinino karavano konec šolskega leta. Kam? K žirovskim čevljarjem, seveda, letošnjim »sponzorjem« naše rubrike. Vsak teden novo ime, en poln sedež več.

TV SPORED

PETEK

22. januarja

9.00 Zimski počitniški spored
9.10 Biskviti
9.45 Dotik metuljev, dokumentarni film
10.15 Ex libris: Rezbarstvo
11.20 Studio je vaš
12.30 Lassie - nov začetek, ameriški film
17.35 Kljukčeve dogodivščine, 21. del
17.50 Super stara mama, 12. del angl. otroške serije
18.15 Rudjer
18.30 Poročila - Dubrovčan in svetovljan, 2. oddaja
19.00 Vreme
19.19 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Zrcalo tedna
20.15 Sever in jug, 17. del amer. nadaljevanke
21.10 Zmagoslavje zahodne civilizacije, 3. del dok. serije
22.05 TV Dnevnik
22.20 Nečista kri, francoski film

Oddajniki II. TV mreže

14.40 Kako biti skupaj
15.10 Lolek in Bolek na divjem zahodu
16.20 Kapelski kresovi, ponovitev nadaljevanke
17.35 Otroška predstava
18.40 Dallas, ameriška nadaljevanke
19.30 TV dnevnik
21.45 Poročila
22.20 Športna sobota

TV Zagreb I. program

9.00 TV v šoli
10.35 Poročila
15.40 Narodna glasba
16.10 Sedem TV dni
17.00 TV Koledar
17.10 PEP v rokometu (Ž) - Radnički: Prešov, prenos
18.30 Prisrčno vaši, dokumentarna oddaja
19.30 TV dnevnik
20.15 Sovražnik ljudstva, ameriški film
21.45 TV dnevnik
22.00 Nočni program

Oddajniki II. TV mreže

17.00 TV dnevnik
17.30 Otroška oddaja TV Skopje
18.00 Izobraževalna oddaja
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 Domači ansambli: ansambel Ljuzeta Slaka
19.30 TV dnevnik
20.00 J. Gotovac: Ero z onega sveta, opera

TV Zagreb I. program

8.25 Poročila
9.00 Zimski počitniški spored
10.00 Dober dan
17.10 Kronika Reke
17.30 Otroška oddaja TV Skopje
18.00 Izobraževalna oddaja
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV Koledar
19.30 TV dnevnik
20.00 Zakon v Los Angelesu, serijski film
20.55 Kvizkoteka
22.00 TV dnevnik
22.20 Po deseti, kulturni magazin
23.50 BIS - nočni program

SOBOTA

23. januarja

8.00 Video strani
8.25 Radovedni Taček: Vozel
8.40 Pamet je boljša kot žamet
9.00 Kljukčeve dogodivščine, 21. del
9.15 Soba 405, 3. del otroške serije TV Beograd
9.45 Ostržek, 3. del
10.20 Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (Ž), prenos
11.10 Periskop
12.15 Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (Ž), prenos
13.15 Aktualno: sindikat in kriza
17.00 Morski vrabi, španski film
18.25 Da ne bi bolelo: Rodi naj se zdrav in zaželen otrok
18.45 Risanka
19.16 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Utrip
20.15 Sobotni večer
21.00 Vrnitev v Paradiž, 13. del avstralske nadaljevanke
22.45 TV dnevnik
23.00 Ali se še spominjaš ljubezni, ameriški film

NEDELJA

24. januarja

8.15 Video strani
8.30 Živ žav
9.25 Super stara mama, ponovitev 12. dela angl. serije
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Bad Gastein: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (Ž), prenos 1. teka
10.40 Vrnitev v Paradiž, ponovitev 13. dela avstralske nadaljevanke
11.30 Domači ansambli: ansambel Nika Zajca
12.00 Kmetijska oddaja TV Zagreb
13.10 Bad Gastein: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (Ž), prenos 2. teka
14.00 Hiša, 10. del poljske nadaljevanke
15.20 Peter's pop show
16.20 Karavana na zahod, ameriški film
17.45 Ex libris
18.45 Risanka
19.01 Starati se nežno, kratki film
19.19 TV okno
19.30 TV dnevnik
20.05 Vuk Karadžić, 12. del nadaljevanke TV Beograd
21.10 Zdravo, zrebanje
Podarim - dobim
Oddajniki II. TV mreže
8.55 Poročila
9.00 Danes za jutri in strateško značilno poveljstvo, ameriški film
12.20 Anglunipe, oddaja v romščinu
14.50 Resna glasba
15.35 Dokumentarni mozaik
17.00 Split: DP v košarki - Jugoplastika: Partizan, prenos
18.30 Športno zabavni mozaik, vključitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Zgodovina izumov, poljudnoznanstveni film
20.55 Včeraj, danes, jutri
21.05 En avtor - en film: trije risani filmi
21.20 Mali koncert
21.35 Športni pregled

PONEDELJEK

25. januarja

9.00 Zimski počitniški spored
9.05 Biskviti
9.40 Zgodovina izumov: Izumi za vsakdanje življenje
10.35 Periskop: Zanimivi športi
11.20 Studio je vaš, 2. del
12.20 Otroci rocka
12.45 Dogodivščine Marka Twaina, ameriški film
17.35 Radovedni Taček: Ladja
17.50 Soba 405, 4. del otroške oddaje TV Beograd
18.20 Boj za obstanek: Skok v temi
18.45 Risanka
19.01 Obzornik
19.24 Zrno
19.30 TV dnevnik
20.05 Mistralova hči, 4. del ameriške nadaljevanke
21.05 Omizje
23.05 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

17.10 TV dnevnik
17.30 Mima, Bane in lutke, otroška oddaja
18.00 Beograjski TV program
19.00 Indirekt, oddaja o športu
19.30 TV dnevnik
20.00 Umetniški večer

TV Zagreb I. program

8.25 Poročila
8.30 Mima, Maja, Brane in lutke, otroška serija
8.45 Zmaj Jovina v Novem Sadu
9.00 Zimski počitniški spored
15.30 Poročila
15.40 Risanka
16.00 Dober dan, šport
17.10 Kronika Bjelovara in Varaždina
17.30 Mima, Maja, Brane in lutke, otroška oddaja
17.45 Zmaj Jovina v Novem Sadu, otroška oddaja
18.00 Izobraževalna oddaja
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar

19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Z. Žilnik: TV film
21.10 Znanstveni grafiti
21.55 TV dnevnik
22.20 Noč in dan

TOREK

26. januarja

9.00 Zimski počitniški spored
9.05 Biskviti
9.40 Zgodovina izumov: Odkrivanje sveta
10.35 Risanka
10.40 Periskop: Strip
11.40 Otroci rocka
12.05 V pomladi življenja, ameriški film
17.30 Video strani
17.45 Pamet je boljša kot žamet: Kdo kopije luknje v kruh
17.50 Pisani svet: Portret Ivana Jermana
18.45 Risanka
19.19 TV okno
19.30 TV dnevnik
20.05 Nevsakdanji dan, balet, Vrag in trobenta
21.15 Osmi dan, oddaja o kulturi
21.55 TV dnevnik
22.10 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

17.10 TV dnevnik
17.30 Otroška oddaja
18.00 EP v bobu dvosedu
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 Lestvica tujih
19.30 TV dnevnik
20.00 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije - danes narodno galerijo Ljubljana
21.05 Zrebanje lota
21.55 Zabavni terek - vključitev
22.35 Udeleženez in priča, oddaja iz kulture

SREDA

27. januarja

9.00 Zimski počitniški spored
9.05 Biskviti
9.40 Zgodovina izumov: Odkrivanje neznanega

10.30 Risanka
10.35 Periskop: Moda
11.20 Otroci rocka
11.45 Ivanhoe, angleški film
17.15 Video strani
17.30 Oblaček Pohajaček, 4. del
17.45 Figole - figole, 1. del predstave SLG Celje
18.15 Nadarjeni otroci: Kaj vse bi lahko dosegli, poljudnoznanstvena serija
18.45 Risanka
19.01 Obzornik
19.30 TV dnevnik
20.05 Film tedna: Žrtvovanje, švedski film
22.30 Mali koncert: Trobilni kvintet G. S. Piran
22.45 TV dnevnik
23.00 Mednarodna obzorja
23.40 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

17.10 TV dnevnik
17.30 Krista in Kristof, otroška oddaja
18.00 Izobraževalna oddaja
18.30 Videogodba
19.30 TV dnevnik
20.00 Glasbeni večer
21.30 Poročila
21.35 Umetniški večer

TV Zagreb I. program

8.25 Poročila
8.30 Krista in Kristof, drama za otroke
9.00 Zimski počitniški spored: Risanka, Zgodba, Risanka, Jack Holborn
15.30 Poročila
15.40 Risanka
16.00 Dober dan
18.00 Izgubljeni govor, izobraževalna oddaja
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Kuba, ameriški film
22.20 Potopis
22.50 Noč in dan
00.50 Poročila

ČETRTEK

28. januarja

9.00 Zimski počitniški spored
9.05 Biskviti
9.30 Kam, kje, kako med počitnicami
9.40 Zgodovina izumov: Izumi zaradi izumov
10.30 Risanka
10.35 Periskop: Ta čudoviti živalski svet
11.30 Otroci rocka
11.55 Pasja zmeda, kanadski film
17.15 Video strani
17.30 Pisma iz TV klobuka
18.15 Naša pesem, 14. oddaja
18.45 Risanka
19.01 Obzornik
19.24 Vegetina kuhinja

19.30 TV dnevnik
20.05 Tednik
21.10 Na robu teme, 2. del angleške nadaljevanke
22.05 TV dnevnik
22.20 Jubilejna sveteteka
22.50 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

17.10 TV dnevnik
17.30 Otroška oddaja
18.00 Potopis
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Obarvana svetloba in igrani film
22.30 Poročila
22.35 Knjige in misli

radio žiri

Žiri in Poljanska dolina na Škofja Loka in okolica na Selška dolina na UKV območju 98,2 MHz
UKV območju 91,2 MHz
UKV območju 96,4 MHz

Nedelja, 24. januarja

9.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
10.00 Kri rešuje življenja - Novosti v bančnem poslovanju
11.00 Novice in dogodki - Minute za šport in rekreacijo
12.00 Čestitke in pozdravi

Torek, 26. januarja

16.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
17.00 Minute za šport in rekreacijo - Izvizi mladini
18.00 Novice in dogodki - Med upokojenci v Železnikih - Zgodba iz radijske skrinjice

Sreda, 27. januarja

16.00 Napoved programa - EP - obvestila
17.00 Glasbena lestvica

Četrtek, 28. januarja

16.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
17.00 Minute za šport in rekreacijo - Med policami zgodovinskega arhiva - Predstavljamo vam Zali Log
18.00 Novice in dogodki - Mladi talenti prvič v TV programu - Gospodinjinski nasveti
19.00 Napoved programa za nedeljo

RADIO

PETEK, 22. januarja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 8.35 Mladina po je - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Carmen in Romeo in Julija - 12.10 Pod domačo marelo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Govorno angleško - 14.35 - 15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtljak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Minute za ansambel Milana Križana 18.15 Gremo v kino - 19.00 Radijski dnevnik - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Pojemo in godemo - 20.00 Mladi mostovi - 20.30 - 23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturmo -

23.15 Oddaja o morju in pomorščakih + glasba - 00.05-4.30 Nočni program

SOBOTA, 23. januarja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Pionirski tednik - 9.35 Danes smo izbrali - 10.05 Sobotna matineja - 11.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom - 11.20 Minute za staro glasbo - 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Kulturna panorama - 15.10 - 15.35 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtljak - 16.30 Srečanje republik in pokrajin - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.30 S knjižnega trga - 19.45 Minute za ansambel Jožeta Kampačiča - 20.00 Radio na obisku - 22.20 Od tod do polnoči - 23.05 Literarni nokturmo 00.05-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 24. januarja:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program - glasba - 8.07 Radijska igra za otroke - 9.05 Še pomnite, tova-

riši? - 10.05 Nedeljska matineja - 11.00-17.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.20 Za naše kmetovalce - 15.30 Poročila - 17.05 Nedeljska reportaža - 17.30 Pojo amaterski zbori - 18.00 Humoreska tega tedna - 20.00-22.00 Glasba za prijeten konec tedna - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

PONEDELJEK, 25. januarja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Glasbena lepljenka - 8.40 Izberite pesmico - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Tekoča repriza - 11.05 Izbrali smo - 12.30 Kmetijski nasveti 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Ponedeljkov križemkraz - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Vrtljak želja - 17.00 Studio ob 17.00 + glasba - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 20.00 Ljudski motiv v zborovski pesmi - 21.05 Zaplešite z nami - 22.30-24.00 Zimzelene melodije - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

TOREK, 26. januarja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 8.35 Igraj kolce - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Aktualni problemi marksizma 12.30 Kmetijski nasveti - 13.00 Iz naših krajev - 14.05 Znanje za jutri 14.35-15.25 Popoldanski mozaik 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Studio ob 17.00 + glasba - 18.00 Sotočja - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 21.05 Od premiere do premiere - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe - 23.05 Literarni nokturmo - 23.15 Mozaik lahke glasbe - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

SREDA, 27. januarja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.30 Instrumenti se vrtijo - 9.05 Glasbena matineja

- 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Glasba - 14.05 Mehurčki - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 21.05 Zborovska glasba - 21.05 Iz slovenskih oper - 22.25 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturmo - 00.05-4.30 Nočni program

ČETRTEK, 28. januarja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.35 Koncert za mlade poslušalce - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pojemo in godemo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Za mlade radovedneže - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtljak želja - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.15 Razmišljanje, ugotavljanje - 20.00 Četrtoke večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.30 Večerna podoknica - 23.05 Literarni večer - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

KINO

KRANJ CENTER

22. januarja: nem. barv. erot. film DEKLETA ZA UZIVANJE ob 16, 18, in 20. uri (Film ni primeren za otroke), 23. januarja: amer. barv. fant. film MLADI VOLKODLAK ob 10. uri, prem. slov. barv. otroš. film CISTO PRAVI GUSAR ob 16. uri, nem. barv. erot. film DEKLETA ZA UZIVANJE ob 18, in 20. uri (Film ni primeren za otroke), prem. franc. barv. krim. film PLAVI PEKEL ob 21. uri, 25. januarja: amer. barv. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST ob 18, in 20. uri, 26. januarja: amer. barv. komed. film KARATE KID II ob 10, 16, in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

22. januarja: amer. barv. fant. film MLADI VOLKODLAK ob 16, 18, in 20. uri, 23. januarja: amer. barv. krim. film KOMANDOS ob 16, 18, in 20. uri, 24. januarja: amer. barv. komed. POLICIJSKA AKADEMIJA II ob 14, in 18. uri, nem. barv. erot. film CARICA KATARINA ob 16. uri (Film ni primeren za otroke), prem. špan. barv. glasb. film CARIMEN ob 20. uri, 25. januarja: amer. barv. komed. NORIJA NA KOLESIH ob 16, in 18. uri, špan. barv. glasb. film CARMEN ob 20. uri, 26. januarja: amer. barv. vojna komed. NORA INVAZIJA NA KALIFORNIJO ob 16, 18, in 20. uri, 27. januarja: nem. barv. erot. film CARICA KATARINA ob 16, 18, in 20. uri (Film ni primeren za

otroke), 28. januarja: amer. barv. akcij. film AMERIŠKI NINJA ob 16, 18, in 20. uri

ŽELEZAR

22. januarja: ital. barv. akcij. pust. film VRNITEV NAVAHO GROMA ob 16, in 18. uri, prem. amer. barv. akcij. film MADRIDSKA ZVEZA ob 20. uri, 23. januarja: amer. barv. akcij. film TOP GUN ob 10, 16, in 18. uri, prem. amer. barv. akcij. film TREŠING ob 20. uri, 24. januarja: amer. barv. fant. film MLADI VOLKODLAK ob 10, in 16. uri, ital. akcij. pust. film VRNITEV NAVAHO GROMA ob 18, in 20. uri, 25. januarja: amer. barv. akcij. film ROCKY III ob 10, in 16. uri, amer. barv. akcij. film TREŠING ob 18, in 20. uri, 26. januarja: amer. barv. akcij. film KARATE KID II ob 10, in 16. uri, amer. barv. akcij. film TREŠING ob 18, in 20. uri, 27. januarja: amer. barv. akcij. film AMERIŠKI NINJA ob 10, in 16. uri, amer. barv. komed. SMEŠNE STRANI ZGODOVINE ob 18, in 20. uri, 28. januarja: amer. barv. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST ob 10, in 16. uri, ital. barv. west. film SARTANA PROSI ZA SMRT ob 18, in 20. uri

DOM KAMNIK

22. januarja kinopredstava odpadel, 23. januarja: amer. barv. šport. film YOUNG BLOOD -SRDITI FANT ob 16. uri, amer. barv. romant. film TUDI TAKO TE LJUBIM ob 18, in 20. uri, amer. barv. romant. film TUDI TAKO TE LJUBIM ob 18, in 20. uri, prem. franc. akcij. krim. film PLAVI PEKEL ob 22. uri, 24. januarja: amer. fant. pust. film SUTPERMAN III ob 15. uri, amer. romant. film TUDI TAKO TE LJUBIM ob 17, in 19. uri, prem. jug. barv. film VEDNO PRIPRAVLJENE ŽENSKÉ ob 21. uri, 25. januarja: amer. barv. akcij. film TOP GUN ob 16, 18, in 20. uri, 26. januarja: slov. barv. otroš. film CISTO PRAVI GUSAR ob 16. uri, jug. barv. film VEDNO PRIPRAVLJENE ŽENSKÉ ob 18, in 20. uri, 27. januarja: amer. barv. akcij. film KARATE KID II ob 10, in 16. uri, franc. barv. akcij. krim. film PLAVI PEKEL ob 18, in 20. uri, 28. januarja: amer. barv. pust. film SHEENA - KRALJI-

CA DŽUNGLE ob 16. uri, franc. barv. akcij. krim. film PLAVI PEKEL ob 18, in 20. uri

TRŽIČ

22. januarja: amer. barv. west. film SARTANA PROSI ZA SMRT ob 17, in 19. uri, 23. januarja: amer. barv. akcij. film ROCKY III ob 16. uri, amer. barv. akcij. film MASČEVALEC ob 18, in 20. uri, prem. jug. barv. film VEDNO PRIPRAVLJENE ŽENSKÉ ob 22. uri, 24. januarja: amer. barv. akcij. film AMERIŠKI NINJA ob 15. uri, amer. barv. akcij. film MASČEVALEC ob 17, in 19. uri, prem. ital. barv. west. film TEX VILLER ob 21. uri, 25. januarja: amer. barv. fant. film MLADI VOLKODLAK ob 15.30. uri, amer. barv. fant. film JEDIJEVA VRNITEV ob 17.30. in 19.30. uri, 26. januarja: amer. barv. kom. DIRKA CANONBALL II ob 15.30. uri, nem. barv. erot. film CARICA KATARINA ob 17.30. in 19.30. uri (Film ni primeren za otroke), 27. januarja: amer. barv. komed. NORIJA NA KOLESIH ob 15.30. uri, amer. barv. akcij. film KOMANDOS ob 17.30. in 19.30. uri, 28. januarja: amer. barv. akcij. film TOP GUN ob 15.30., 17.30. in 19.30. uri

KRANJSKA GORA

22. januarja: slov. barv. otroš. film CISTO PRAVI GUSAR ob 17, in 19. uri, 26. januarja: amer. barv. akcij. film MADRIDSKA ZVEZA ob 17, in 19. uri

KOMENDA

22. januarja: franc. akcij. film PLAVI PEKEL ob 19. uri

LAZE

22. januarja: amer. barv. fant. film VRNITEV V PRIHODNOST ob 19. uri

ČESNJAVA

22. januarja: amer. barv. akcij. film KOMANDOS ob 20. uri

DUPLICA

23. januarja: franc. barv. akcij. krim. film PLAVI PEKEL ob 20. uri, 24. januarja: amer. akcij. shrilj. PETEK 13. - 6. del (JASON ŽIVI) ob 18, in 20. uri, 27. januarja: amer. barv. akcij. film TREŠING ob 20. uri, 28. januarja: ital. barv. west. film TEX VILLER ob 20. uri

MEDVODE

23. januarja: amer. barv. akcij. film KARATE KID I ob 18, in 20. uri, 24. januarja: amer. barv. akcij. film TOP GUN ob 17, in 19. uri, 28. januarja: amer. voj. komed. NORA INVAZIJA NA KALIFORNIJO ob 19. uri

KOMENDA

23. januarja: amer. barv. shrilj. PETEK 13. - 6. del (JASON ŠE ŽIVI) ob 19. uri

CERKLJE

23. januarja: ital. barv. west. film SARTANA PROSI ZA SMRT ob 18. uri, amer. barv. komed. DIRKA CANONBALL II ob 20. uri

DOVJE

24. januarja: amer. barv. akcij. film TREŠING ob 20. uri

ŠKOFJA LOKA

22. januarja: amer. avant. film PROFESORJI SO PONORELI ob 18, in

Mladen Berginc iz Triglavskega narodnega parka:

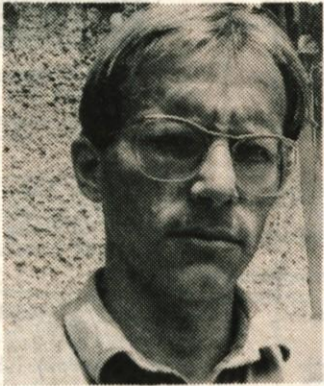
Brez denarja bo park ostal napol rojeno dete

Bled, 19. januarja — Triglavski narodni park je najstarejši tovrstni park v Jugoslaviji (prvi predlog za zaščito dela Julijskih Alp sega že v leto 1908) in eden najstarejših v Evropi. Dokončno podoba je dobil pred sedmimi leti, ko je Slovenija z zakonom razglasila, da je treba na 84805 hektarjih osrednjega dela Julijskih Alp ohraniti izjemne naravne in kulturne vrednote, razvijati kulturno krajino, zavarovati pristno rastlinstvo in živalstvo, zagotoviti pogoje za življenje tamkajšnjih prebivalcev in nadaljnji razvoj kmetijstva in gozdarstva, ki bo usklajen z naravnimi danostmi in vrednotami.

Kako se ti cilji uresničujejo, kateri so glavni problemi parka — o tem smo se pogovarjali z Mladenom Bergincem, ki v delovni organizaciji TNP vodi organizacijske in pravne zadeve.

● **Kulturna krajina propada že nekaj desetletij, ne le v parku, temveč v vsem našem gorskem svetu. Zakaj?**

»Na območju parka je nekaj živelo precej več ljudi kot jih zdaj in vsi so bili bolj ali manj odvisni od tega, kar so pridelali. Povojni razvoj jih je zabil v mesta, kmečko delo je postalo ne vredno, vasi so se začele prazniti. Odseljevanje je bilo v Sloveniji najbolj izrazito prav na območju parka, še zlasti v tolminski občini, kjer je v vseh odročnih krajih zdaj manj ljudi, kot jih je bilo pred drugo svetovno vojno. Najbolj je to značilno za Trento, Zadlazi in Čabrg in tudi za nekatere bohinske vasi. Pridne roke so odšle za boljimi kruhom v mesto, planine pa so se zarasle, videz krajine se je močno spremenil. Trenta je bila, na primer, nekakj goljava, danes je skoraj ni za prepoznati. Znan je tudi podatek, da se je v pol stoletja površina z gozdom na Tolminskem povečala trikratno. Podobno se je dogajalo tudi na bohinskih planinah in drugod. Ob takšnem stanju ni treba posebej razlagati, kakšne so naloge parka. Območje oramo ohraniti živo, poseljeno; zagotoviti moramo, da se bo tod lahko kmetovalo in gospodarilo — ne na način, kakršen je veljal pred pol stoletja, temveč po sodobnih načelih. Kmetje ne bodo več v košu nosili gnoja, kot so ga bili v davnih časih, danes za to potrebujejo traktorske poti in te jim moramo dovoliti, jim omogočiti, da jih zgradijo. Na bohinsko Ovcarijo so jo že speljali, soglašali smo tudi z gradnjo na Krnske planine, vendar so tam delali po svoje in morajo zdaj popravljati. Ne nasprotujemo vsakršnim posegom v prostor, zahtevamo le, da graditelji upoštevajo naravovarstvena načela.«

»Zakon o Triglavskem narodnem parku določa, da mora republika zagotoviti denar za kritje stroškov, ki nastanejo pri gospodarjenju v parku zaradi prepovedi. To je tudi v sedanjem srednjeročnem načrtu Slovenije. Kako bo z denarjem za takšne namene, ne vemo; vemo pa, da bo park brez njega neučinkovit, le park omejitvev, na pol rojeno dete. Kmetu v Bohinju ne moremo reči, naj pokrije streho s skodlami, če mu ne bomo plačali stroškov, ki jih bo imel z dražjo kritino. Težko bomo tudi prepričali kmeta, naj na pašniku ali travniku, na katerem rastejo le še redko ohranjene rastline v parku, ne izvede agromelioracij, če ne bomo hkrati nadomestili izpada dohodka, ki ga bo imel s težavnejšim obdelovanjem in skromnejšimi pridelki.«

hlevov in drugih gospodarskih stavb v počitniške hišice; naše stališče, ki nam ga nekateri zamerijo, je takšno, da jih je bolje pustiti propasti, kot jih spreminjati v počitniška skrupucala, ki po eni strani kazijo podobo krajine, po drugi pa vnašajo v prostor (s svojimi stanovalci) tudi negativne socialne pojave.«

Vseh lastnikov počitniških hišic na planinah ne moremo stlačiti v en in isti koš. Nekateri so delali z občutkom za arhitekturno izročilo, na Tolminskem je tudi poznan primer, ko nedeljska priseljence (za rekreacijo) kosita travo na košenicah, jo sušita in nato podarita okoliškimi kmetom.

● **Črne gradnje počitniških hišic (še iz časov, ko še ni bil sprejet zakon o TNP) ostajajo "kislo jabolko", v katero ne upa nihče vgrizniti. Zakaj ne?**

»Problem je zlasti pereč v ravnoliškem delu Triglavskega narodnega parka, kjer je okrog 150 črnih gradenj. 120 bi jih bilo mogoče legalizirati, 30 pa bi jih morali odstraniti, ker kazijo krajino ali pomenijo ekološko nevarnost za okolje. Spisek črnograditeljev obsta-

Pašništvo se umika z večine planin, koder so bili pastirski objekti spremenjeni v vikende. Kmet in njegova živina se umikata tistemu, ki na njegovo oziroma srenjsko planino zahaja le ob koncu tedna. Absurdno in resnično! Ne zavedamo se še socialnega prepada, ki vedno bolj zija. Nismo še pripravljeno priznati, da polzavanje v kopalnik pred vikendom je gre skupaj s trdim kmečkim delom nekaj korakov stran. Smo sploh sposobni pomisliti, kaj se kuha v glavi domačina, ko se ves dan na njivi ali na travniku koplje v znoju in kolne, nedaleč stran pa gleda vikendaša, ki mu ni treba delati, pa vseeno živi manj naporno?

(Janez Bizjak v kritičnem razmišljanju Vrednotenje krajine v Triglavskem narodnem parku)

● **Veliko problemov izvira iz vikendaštva. Mislim na spreminjanje gospodarskih objektov na planinah v počitniška skrupucala in na odnose med domačini in priseljenci.**

»Ko zemlja in delo na njej nista bila nič vredna, je veliko zemlje in starih senikov, hlevov, planinskih sirarn in pastirskih stanov za vedno ali le za določen čas prešlo v roke nekmetov, tako imenovanih nedeljskih priseljencev, ki so stavbe uredili po svojem okusu in svojemu življenju primerno. Ta okus je največkrat tak, da ne kaže najmanjšega poslušanja ljudsko stavbarstvo in deluje sredi planinskih naselij kot nasilni tujec. Pa ne le to: novi gospodarji so začeli ograjevati vikende in zemljišča, prepovedovati pašo (tudi na srenjski zemlji), uporabo poti in kniti druge pravice kmetov. Ponekod je celo prišlo do sporov med domačini in nedeljskimi priseljenci. Zakon o Triglavskem narodnem parku je v tem oziru jasan: prepoveduje vsakršno ograjevanje, izjema je le ograjevanje čredink za pašo živine. V območju parka zdaj ni več mogoče spreminjati senikov.«

Ferdo Papič iz Tolmina (na zadnji strani sveta TNP): »Podoben park v Italiji ima na voljo milijardo lir denarja. Triglavski za zdaj vse gradi na moralni podpori, ljudje pa se še naprej izseljujejo. Za Tolminsko zakon o TNP ne bi bil potreben, ker je območje zaščiten s siromaštvom.«

C. Zaplotnik

POPULARNI NA GORENJSKEM

Ni kaj, spretna mačka...

je komentiral vijuganje Agropopove Šerbi med gosti njen enopoldnevni šef Andrej Šiferer, ki se je tako ob lastnem glasbenem ustvarjanju, malce nazaj urednikovanju na ZKP RTV Ljubljana, čisto zares lotil še gostinskega posla.

O Andreju Šifererju pravzaprav ni potrebno izgubljati preveliko predstavitevni besede, dovolj zgovorne so njegove številne akcije. Pa najsi gre za že daljno organizacijo slovenske turneje danes v Londonu živečega Aleksandra Mežka, za njegovo lastno glasbeno ustvarjanje, pripravo stražiškega Živ-žava, donedavna urejanja licenčnega programa ljubljanske založbe kaset in plošč ali pa za njegovo gostilno Šiferer.

Prav gostinstvo pa je dejavnost, ki Andreja v zadnjem času zaposluje v kar največji meri. Za popestritev svojega lokala je sklenil vpeljati novost — Šifererjeve četrtkove popoldneve. Kot je sam povedal, bodo od-

Andrej:

»Ni ga popularnega Slovenca niti Slovenke, ki mu ne bi bila pravšnja natakarska halja!«

Šerbi, ne preveč, malo ostati še zame!

Dinars, yes? Seveda v dinarjih, tudi za obisk iz daljnih dežel ...

Z nasmehom pred objektiv v objemu z Vinom Tuškom in njegovo sliko: Pizza Martinov

slej vsak četrtek od 16. ure dalje za točilnim pultom in natakarski halji stregli znani slovenski obrazi, začeni s Šerbi, Tonetom Fornezijem — Tofom, Vinkom Šimekom — Jako Sraufcijerjem... Vsi bodo pripravljeno za klepet, na svoj račun bodo prišli tudi zbiralci avtogramov. Ledino je pred tednom dni

zaorala Agropopova Šerbi: »Moram reči, d aje vse skupaj prav hecno. V začetku sem imela tremo, kajti šlo je za neposreden kontakt z ljudmi. To pač ni visok oder, oddaljena televizija ali skrit radijski mikrofoni. Sama Andrejeva ideja pa se mi zdi izredno domiselna.« Ko pa smo Andreja povprašali

po njegovih bližnjih načrtih je samo namuznil, češ vseh dvanajst novinarjem res ne gre zahtevati. »Povem samo še to,« je rekel, »da se bo dogodilo še marsikaj zanimivega...?«

Vine Bo
Foto: F. Po

Smučarski center Ljubno ali...

Tudi poceni se lahko smuča

Ljubno, 21. januarja — Bo, ne bo; bo, ne bo... sneg..., ugibajo in že nekaj časa preštevaajo dneve najmlajši in predvsem gorenjski šolarji, ki se jim zdaj tudi začenejo zimske počitnice. Pred dnevi smo obiskali enega takšnih gorenjskih krajev — Ljubno, kjer najmlajši še posebno težko čakajo sneg in hkrati upajo, da se bodo med počitnicami poceni nasmučali.

Smučarski tečajji, ki jih že nekaj sezon vodi Jože Ambrožič, Mitja Mladenovič in Drago Mikulič, so v Ljubnem že dolgoletna tradicija. Pred petimi leti in prej so mladi kar teptali hribečke v Ljubnem. Potem so nabavili Tomosovo vlečnico in za teden dni že pet let redno hodijo na Zatrniko. »Tomosova vlečnica pa nam je postala premajhna,« razlaga Jože Ambrožič, ki že 18 let vodi tečaje

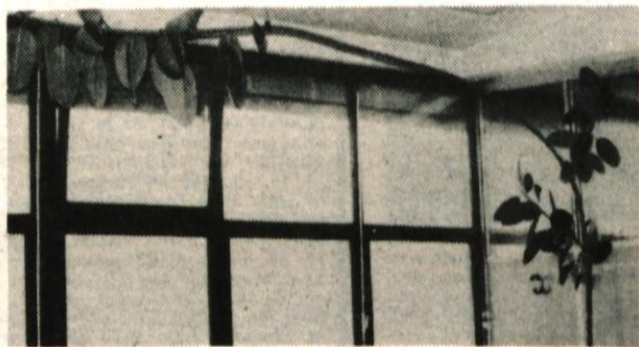
za najmlajše. »Potem pa je dal pobudo Mitja Mladenovič, ki tudi že osem let pomaga pri tečajih.« Pri Gozdem gospodarstvu smo nabavili podstavke tovorne žičnice, tozdr Lipa Bled v Podnartu pa nam je dal deske, da smo zgradili manjšo hišico. Iz fičkovega motorja sva potem v enem mesecu z Jožetom Ambrožičem lani naredila vlečnico, ki je potem prvič poskusno obratovala na Cvenkeljnovem robu v Ljubnem,« je povedal Mitja.

Mitja Mladenovič: »Lani je bilo bolj poskusno, letos pa...«

Za rože je treba imeti roko

Fikus velikan

Zal orjaškega fikusa nismo mogli vsega hkrati spraviti na sliko.

»Pridite no k nam v Niko v Železnike poslikat fikus,« so nas klicali oni dan. Osem metrov je dolg ali pa visok, kakor hočete. Takega verjetno ni daleč naokrog... Pa ga verjetno res ni. Sedemnajst let je že star. Ko mu je bilo sedem let, ga je Niko Bertonec iz Železnikov prinesel v tovarno, ker mu je doma začel nekako slabo uspevati. V veliki, svetli pisarni nabavne službe v Niku pa se je od metra in pol v desetih letih potegnil kar na osem metrov. Pred leti so mu listi odpadli, tako da so zdaj lepi in gosti le na koncu, čisto pod stropom pisarne, iz spodnjega dela stebela pa zdaj odganjajo veje. Skupno ima 102 lista. Ko se bo olistil tudi tam, kjer je zdaj gol, bo spet lep. Kaže, da bo imel pogankje. Ko so ga pred štirimi leti presajali, je izgubil spodnje liste. To pomlad ga bodo spet presadili, vsaj štirje morajo biti, da ga drže. Ni tako enostavno presajati takega orjaka. Čeprav je v pisarni kar precej deklet, je Niko vsa leta sam skrbel zanj in ga vsak dan zalival s postano vodo, mu od časa do časa umil liste s pivom, da so se svetili. Tako dolg je že, da bi bil, če bi rastele še naprej s tako naglico, kmalu v sosednjem prostoru. Vendar v nabavi pravijo, da ga ne bodo z nikomer delili, ga bodo že v svoji sobi tako obrnili, da bo še naprej ves njihov in da bo imel kar največ svetlobe. Kdo ve, lahko postane še posebej kraj. Lahko pride še v Guinnessovo knjigo rekordov. Ima mar kdo večjega?

D. Dolenc

Jože Ambrožič: »Pobudo za to je dal Mitja...«

Cvenkeljnov rob v Ljubnem le še na sneg...

Po tečaju na Zatrniku je bilo tem ves teden in še celo zimo lo na smučiču. Smučali so v najmlajših do starejših, prireditev tekmovalna, skrbeli za okrepitve. Vse skupaj pa je bilo brezposaj je bencin za motor vlečnice pil TVD Partizan. Letos naj bi bilo enako, saj pravijo. Za bencin bomo makičili, potem pa bo vseeno. Verjamemo, da bo... saj mi verjame, da to zimo ne bi bil...

STEFAN ZARGI

Zavore v sili

Znana je šala z brado iz še »boljših časov«, ki primerja našo jugo skupnost z vlakom: »Vsak vlak potrebuje lokomotivo, vendar za varno vožnjo tudi zavirače!« Seveda je imela lokomotiva svoje konkretno republiško ime, enako tudi zavirači.

Naj zaradi dobrega okusa in le deloma opravičenih tovrstnih delitev, to prispodobno nekoliko spremenimo. Bolj pristno bi bilo, da bi ugotovili, da vsi sedimo v sicer različnih vagonih skupnega vlaka in da lokomotivo predstavljata družbenopolitični in zlasti družbenoekonomskega sistem, saj sta po svoji zapletenosti množice mehanizmov bližje prispodobni zapletene lokomotive, prav od učinkovitosti le-te, pa je odvisno, kakšna bo hitrost kompozicije. Ugotoviti moramo tudi, da tiri na poteh razvoja vodijo navkreber, strmina klanecve se celo občutno povečuje.

V svetu smo pričali izrednemu razvoju železniškega prometa. Lokomotive postajajo vse močnejše in s tem vlaki hitrejši, vse bolj učinkovite glede na porabljeno energijo, vedno bolj čiste, take, da čim manj motijo okolje. Postajajo vedno bolj neločljivi del vlakovne kompozicije, motorji so se preselili tudi v wagone. Udobje v vagonih napreduje. Vzmeti ublaže vse udarce koles, sedeži so vse udobnejši, vedno več je spalnikov, restavracijskih vagonov in drugih ugodij, ki vzbujajo veselje do potovanja, hud boj konkurence žene napredek. Na risalnih deskah nastajajo »stirna« vozila na magnetni blazini, hitrost se povečuje do tistih meja, kjer so gospodarila letala.

Prav tako naš jugovlak. Težkega srca si moramo priznati, da smo še vedno vpreženi za parnim hlaponom časov in teorij, ki so že zdavnaj minili. Nič ne pomaga, če je v strojnici ogromna gneča: kar 8 strojevodij, enakega števila kurjačev, zaviračev pa toliko, da težko

prešteješ. Nič ne pomaga, če kurjači vihte lopate, da rdeč odsev ognja razsvetljuje kabino. Parni kotel že od te vneme ječi, vedno pogosteje poka. Tlak pare nam pada na odkritih in mnogih še neodkritih mestih, vlak se ustavlja. Energija uvoženega premoga se je izgubila, vedno težje ga celo prevažamo. Hlapon buči, sopiha, smrdi — prava pošast za okolje, vse manj je tudi otrok, ki se radi igrajo z njegovo pomanjšano inačico — izgublja se motiv za igro. Ko pogledamo wagone, se ti že od daleč močno razlikujejo. Ne samo po velikosti, tudi gradnja je različna, predvsem pa hitrost, ki je še dopustna. Ko se ozremo po sedežih, ugotovimo, da sedimo na zamaščenem žamet, vrednem starega orientekspresa, počenega na mnogih šivih. Mnogi še sedijo na lesenih klopek. V vagonih ni gneče — to moramo priznati, čeprav že mnogi stojijo. Nekateri so se odločili, da izstopijo in presedlajo na drug vlak. Moti zlasti dejstvo, da je na vsakem vagonu več sprevodnikov, čeprav bo za celo vlak zadoval eden. Vlak še vedno ogreva in razsvetljuje para iz lokomotive, čeprav so na nekaterih vag onih že montirani lastni električni generatorji. Posebnost je ta, da je možno centralno po izbiri dozirati ogrevanje zdaj enemu, zdaj drugemu (iz lokomotive seveda) ne glede na to, da se je le zaradi občasnega ogrevanja prehladilo že več kot polovico potnikov.

Vsa okna vagonov so opremljena z napisom »ne naginji se kroz prozor«, a se je zlasti v enem vagonu razpasla ta »nevarna razvada«, da si ogledujejo okolico pri odprtem oknu, se z nagibanjem ven ozirajo za drugimi vlaki že zabal na obzorju. Mnogim je v oko padla iskra ali vsaj delček saj. Sprevedniki so po naročilu kurjačev (ki se čutijo odgovorne) nekatera okna že zaprli, celo več: čeznje potegnili tudi polknice...

Mazanje koles je postalo (sicer dolgo časa skrit) problem. Olje za mazanje je otekalo mimo ležajev, vedno več je poškodb, na treh vagonih so kolesa že popolnoma blokirana. V strojnici lokomotive je slišati vedno več preprirov o tem, po katerem tiru naprej — ideja, da kaže spremeniti lokomotivo je preslišana. Nobenih selitev motorjev v wagone, sprememb vrste pogonske energije, nobenih lažjih, o udobnejših vagonov — pomembno je, da smo z novimi označbami na vagonih odpravili prvi razred. Povsod pa samo klanci...

Nekateri potnike je zajela panika. Sprevedniki jih mirijo in sporočajo strojevodjem in kurjačem. V dveh vagonih so ob spoznanju nevarnosti ustavitve na strmini in zdrsu nazaj potegnili zasilne zavore, vendar zaman. Kurjači in strojniki znajo tudi sistem zavor v sili izključiti. Ne prisluhnejo opozorilom potnikov. Zdrsi pogonskih koles lokomotive so vedno pogostejši, vedno težje je tudi pri majhni hitrosti ugotoviti, kje so tiri poledeneli. Maneviranje med tiri pretresa potnike, nekateri kretnice za tiri — bližnjice — so pred nami zamrznile.

Se bo naš vlak izmotal iz težav? Bo našel ugodnejši tir? Bomo znali popraviti nastale okvare, zamenjati lokomotivo in postopno tudi wagone? Se bomo prenovljeni z novimi motorji odpravili na pot proti 21. postaji? Ali pa nas na našem oklevajočem popotovanju zasuje snežni plaz. Kljub temu, da se tudi vzhodni vetrovi obračajo? Neopojljivo žalostno bo, če bomo na tak način čakali pomlad, preštevali žrtve tudi med potniki, sposobnimi za vodenje novih lokomotiv. Če bodo naši strojevodje in kurjači ugotovili, kaj se zgodi z razbije-nim kotlom v snežnem obsegu? Zanesljivo je le to, da pomlad pride, pride, prej ali slej ne glede na doseženo nadmorsko višino!

Odprte strani

1

MARJAN ROŽIČ Ustavne spremembe pišejo vsi narodi in narodnosti Jugoslavije

MILOŠ MIKELN Vse ob svojem času

VIKTOR ŽAKELJ Res ne gre za kozmetične spremembe

Urednikova beseda

Osrednja tema današnje 1. številke Odprtih strani so spremembe jugoslovanske ustave. Pogovarjali smo se s predsednikom jugoslovanske ustavne komisije dr. Marjanom Rožičem.

Ob njegovih razmišljanjih objavljamo misli slovenskih razumnikov ob ustavnih razpravah, ki so bile objavljene v 10. in 11. številki revije Sodobnost.

Razen tega smo prilogo odprli knjižnim novostim. Pogovarjali smo se z Jernejem Vilfanom o njegovi najnovejši knjigi O kresu komunizma, Franci Zagoričnik pa je ocenil knjigo Vena Dolenca Strasti in odpuščanja. Za Odmeve nam je tokrat zmanjkalo prostora, čeprav jih zelo neradi izpustimo.

Naslednja številka Odprtih strani bo izšla pred slovenskim kulturnim praznikom in bo osrednja tema posvečena kulturi. Veseli pa bomo tudi vaših prispevkov.

Leopoldina Bogataj

EMIL MILAN PINTAR

Zakaj in kako bomo spremenili Ustavo?

Predsedstvo Socialistične republike Slovenije je v skladu s svojimi pristojnostmi že predlagalo Skupščini SR Slovenije, da začne postopek za spremembo Ustave Socialistične republike Slovenije. Sprejelo je torej sklep, ki se mu ni moglo izogniti, s tem pa je presekalo neuradno, toda zato med ljudmi ne manj glasno razpravo o tem, ali je zdaj, v tej razvojni krizi, sploh primeren čas za spreminjanje ustave ali ne, na stranski tir pa odrinilo tudi vprašanja, kdo v Jugoslaviji je tako odločitev izsilil, koliko nas bo vse to stalo itd. Voz je krenil, peljemo se: še je čas vprašati, kam?!

Seveda je Predsedstvo pred to svojo odločitvijo (in vem, da jo je sprejelo z grenkim priokusom) napravilo temeljito analizo stanja. Rezultate te analize povzema v ugotovitvi, »da je s to (sedanjno, op. EMP) ustavo določen sistem družbenoekonomskih odnosov, političnih ureditev, ki izhajajo iz njih in položaj SR Slovenije v SFR Jugoslaviji ustrezajo doseženemu družbenemu razvoju« (podčrtal EMP). Ta formulacija je izjemno pomembna in je temelj celotnemu projektu sprememb. Če namreč ni čista tavtologija (v smislu, da je sistem družbenoekonomskih odnosov hkrati rezultat in izraz družbenega razvoja in torej vselej »ustreza razvoju«, potem namreč to pomeni, da nam v dialektičnem ravnotežju »proizvodnih odnosov in proizvodnih sil« razvoj odnosov ne zaostaja za splošnim (družbenim) razvojem. Toda razvojna kriza je nedvomno dejstvo, ker pa po oceni Predsedstva ne prihaja do zaostajanja v razvoju družbenoekonomskega sistema, je lahko le posledica zaostajanja v razvoju proizvodnih sil. Torej so dvomljive in netočne formulacije, da smo v težavah zato, ker ne izvajamo dosledno določil družbenoekonomskega sistema (kot pogosto o), temveč se nam revščina plazi v deželo zato, ker zaostajamo v razvoju proizvodnih sil in sredstev. Mislim, da je to rezonirano in točno in sklepnih stavek Predsedstva, da »sistem ustrezajo, da »razvoj ne ustrezata sistemu«.

Ta uvodni razmislek nas pelje v pripravljanje, da bomo v opredelilvi ciljev pri spreminjanju ustave najprej naleteli na zahtevo po

hitrejšem razvoju proizvodnih sil, po odstranitvi blokad, ki danes v družbi preprečujejo hitrejšo uveljavljanje znanja, osebne prizadevanja, poslovne smelosti razvojnega tveganja, ob vladovanju tehnologije itd. Toda ko pogledamo cilje, kot jih je opredelilo Predsedstvo, nas čaka hladen tuš. Cilji pri spreminjanju ustave so namreč opredeljeni takole:

»Gre za spremembe, ki bodo prispevale k hitrejšemu razvoju socialističnih samoupravnih odnosov, uveljavljanju trga, spoštovanju ekonomskih zakonitosti, učinkovitosti in odgovornosti pri gospodarjenju z družbenimi sredstvi in k večjemu vključevanju osebnega dela in dela s sredstvi v lasti občanov v sistem družbene reprodukcije. To so bistvena vprašanja, ki jih moramo rešiti, da bi lahko premagali zaostaje v gospodarskem razvoju« podčrtal EMP.

Predsedstvo je torej v težavah. Zaradi dane besede ne sme odpreti vprašanja o položaju SR Slovenije v SFR Jugoslaviji, toda zakaj ne more govoriti o znanju in o oblikovanju inovacijske družbe? Gospodarski razvoj v razvitem svetu danes temelji predvsem na neposredni rabi strokovnega, profesionalnega znanja, ki ni postalo samo proizvodni, temveč tudi razvojni dejavnik. Razvite so samo tiste družbe, ki so uspele oblikovati posebne sisteme za pospeševanje nastajanje in uporabo novega znanja, zato povečujejo vlaganja v izobraževanje in usposabljanje, investirajo družbeni kapital, v »mesta znanosti« (ne v razne »Cucuricu Citys« ali »po naški: Pretlova brda«), in v razvojne centre, tej globalni strategiji tehnološkega razvoja pa podrejajo ne samo sisteme nagrajevanja, davčno politiko in zaposlovanje — temveč celo družbenoekonomske odnose. Kri-stalno jasno je namreč, da ni mogoč razvoj družbenoekonomskih odnosov, ne socialističnih ne kapitalističnih, zunaj povratne zveze z razvojem materialne osnove: brez razvoja le-te je razvoj odnosov zidanje v oblakih, vroč zrak, kot bi dejal J. Stanovnik.

Med navedenimi cilji pri spreminjanju ustave pa niso znanje, tehnološki razvoj, razvoj proizvodnih sil, ustvarjalnost, itd., omenjeni niti z eno besedo. Še

več, nobeden od omenjenih pojmov ni niti enkrat uporabljen na ostalih 14 straneh teksta, ki razčlenjuje smeri spreminjanja — ne v tistem delu predlaganih sprememb, ki jih je izzvalo spreminjanje zveze ustave — ne v tistem delu, kjer spremembe načrtujemo samo. In to se mi zdi pošteno — kajti natančna analiza predlaganih sprememb kaže, da se položaj profesionalnega znanja, ustvarjalnosti, inteligence, zasebne iniciative itd. (pa tudi Slovenije v Jugoslaviji!) z uveljavitvijo teh sprememb ne bo izboljšal — prej poslabšal. Kajti če je točna ocena, da je naša kriza za predvsem posledica tehnološkega zaostajanja, zastoja v razvoju proizvodnih sil (to pa je danes predvsem profesionalno znanje), potem nas načrtovane spremembe iz te krize še ne vodijo.

Vse to nas seveda vrača k osrednjemu, ključnemu vprašanju: kje, v čem, v katerih potezah so družbenosistemiški vzvodi za spodbujanje razvoja Slovenije v naslednjem desetletju? Če že spreminjamo ustavo, če smo že sprožili ta proces, ki bo kot kaže, povzročil več sporov, kot pa rešil problemov — kaj bi morali spremeniti, da bi se odprla stezica razvoja iz tega cepetajočega dogajanja? »Recepta« seveda nimam, ponujam pa naslednje teze v razmislek: Prvič, redefinirajte je treba karakter in sistem upravljanja družbene lastnine. Lastnina, taka ali drugačna, je družben odnos. Družbena lastnina je abstrakten pojem, lastnina je vselej na določen način kapitalizirana in vse dokler ne bomo znali operacionalizirati tega »lastništva«, torej odgovornosti za upravljanje z njo, za ohranjanje in rast njene vrednosti, nam bodo podjetja samo institucije, v katerih delovni ljudje združujejo delo in uresničujejo pravico do dela s sredstvi, ki so družbena lastnina — ne pa produkcijski organizmi. Kardeljevsko — albrehtovsko opredelitev tozda kot »interesnega združenja« je treba razviti dalje, v produkcijsko organizacijo in v odgovornost, osebno in kolektivno, upravljanje z zaupanimi (uporabljanimi, investiranimi) družbenimi sredstvi.

Drugič, v osnovi je treba spremeniti sedanji sistem zaposlovanja, ki je na temelju »lastništva delovnega mesta« (tega celo ku-

pujemo in prodajamo, kar je popoln socialistični anahronizem) rezultiral v monopol, ta pa je vodil v triumf mediokritete. Odprti je treba organizirano konkurenco za vsako delovno mesto, priznati je treba tehnološke presežke, poslovnim strukturam (podružbljenim, kontroliranim itd.) dati pravico neprestanega izločanja podpopvprečnih, ki so danes stroškovni in upravljaljski balast sleherne delovne organizacije, še bolj sleherne institucije — inštituta, zavoda, strokovne službe itd. Sisteme nagrajevanja in davčenja je treba od sedanjih ekspanzionalnih spremeniti v »S« krivulje, kar pomeni, da v določenem obsegu pospešujejo dohodek in uspešnost, zavirajo (korigirajo) pa ga šele v ekstremnih primerih, kjer bi nadaljnja stimulacija vodila v neupravičeno koncentracijo in razslojevanje.

Tretjič, sistematično je treba povečevati vlaganje v izobraževanje (zlasti v podiplomski študij), v usposabljanje in prekvalificiranje, v raziskovalno dejavnost, v informacijske sisteme in mednarodno znanstveno in strokovno sodelovanje in povezovanje. Strokovnjake je treba razumeti kot nacionalno bogastvo, kot adut v vse bolj krvavi igri razvoja. Dati jim je treba priložnost, da od začetka svojega dela pa do dozorelosti 3–5 kratno povečajo svoje dohodke — kar pa je le druga stran tega, da se jim 5–10 kratno povečajo obveznosti, zahtevnost delovnih mest in odgovornost.

Četrtič, drugače je treba opredeliti položaj in medsebojno odgovornost posameznih republik, tudi Slovenije, v Jugoslaviji. Ekonomsko in razvojno je nevarna teza, da morajo imeti republike z 20–25 % zaposlenega prebivalstva enak družbeni standard kot regije s 35–45 % zaposlenostjo. To na eni strani ukinja motive za delo, katerega skrajni družbeni cilj je prav družbeni standard (kvaliteta življenja), na drugi strani, konkretno v Sloveniji, pa to že vodi v izčrpanost energetskih, prirodnih in človeških resursov. Če bo Slovenija hotela ohraniti svoje razvojne možnosti, bo morala omejiti financiranje standarda v drugih regijah na razumno mero in povečati reinvesticije v svoje lastno okolje, šolstvo, zdravstvo, kulturo, znanost — predvsem pa v sprotno obnavlja-

nje proizvodne opreme. Mislim, da sedanja situacija, za katero je značilno nenormalno in nevdružno naraščanje zunajproračunske obremenitve Slovenije (kurzne razlike, prevzemanje odplačevanja posojil, ki so jih porabili drugi, ali roparsko, fikretovsko prerazporejanje dohodka itd.) že zahteva, da v naši ustavi sprejmemo člen približno naslednje vsebine: »Skupščina SR Slovenije sprejme vsako leto ekonomsko, izobrazbeno, kadrovsko in ekološko bilanco razvoja v preteklem letu in oblikuje platformno oz. določijo zgornjo mejo še dopustne zunajproračunske obremenitve slovenskega gospodarstva za naslednje leto.«

To so samo nekatera vprašanja, ki bi jih po mojem mnenju morali še dodatno odpreti in razčistiti v demokratični razpravi o spremembi slovenske ustave. Med tistimi, ki so že odprta, pa bi rad povsem na kratko opozoril na nekatera spolzka mesta, na katerih nam lahko zdrsnemo.

Prvič, formulacijo »odpraviti možnost, da se samoupravna interesna skupnost ustanovi z zakonom« (tč. 4), razumeti v kontekstu zahteve, da pa je treba oblike in vsebino tega samoorganiziranja določiti s pozitivno zakonodajo, sicer se bo sedanje gobasto tkivo razrašalo dalje. Ali pa samoupravno interesno samoorganiziranje omejiti na upravljanje s sredstvi, ki so dejansko združena po tej poti, torej samoupravno, prostovoljno. (Genetska napaka sedanjih si-sov je, da samoupravno razpolagajo s sredstvi, ki jih zbere »država« s prispevki).

Drugič, neokusno postaja obravnavanje socialistične države, formirane po vseh kompliciranih delegatskih mehanizmi, kot odtujene, razredne države. Za večnimi napadi na državo se največkrat skriva pridobivanje manevrskega prostora za »samoupravne manipulacije«. Po mojem bo treba okrečiti državo kot nosilko pravnega reda in civilne organiziranosti tako nasproti nekaterim odtujenim samoupravnim monopolom in lobbyem kot nasproti nekaterim političnim fevdom in nekontrolirani koncentraciji oblasti. Tretjič, ideja in operacionalizacija »izjemnega dohodka« je v popolnem nasprotju z idejo ekonomske logike in uveljavljanja

trga. V ekonomski osnovi te ideje je zahteva po priznavanju vsakršnih specifičnih proizvodnih stroškov — torej dokončna izključitev konkurence. Najdlje na sledi te »neekonomske ekonomije« doslej je izjava direktorja Feroniklja iz Glogovca tov. Xhemsita Durigija, ki je (navajam po zapisu v Delu z dne 9. 9. 1987) izjavil, da so ekonomskih težav njegovoga podjetja krivi kupci, ki vztrajajo pri kupovanju nekajkrat cenejšega niklja iz tujine, čeprav niti ni zmeraj boljši (!!). V političnem ozadju te ideje o »izjemnem dohodku« pa je legalizacija ropa dohodka bolj uspešnim — kajti v naših razmerah bo vselej moč dokazati, da so uspešnejši bolj uspešni zaradi izjemnih okoliščin — pa čeprav je ta izjemnost sama v tem, da imajo krajše priroke.

Grenak nasmeh, ne komentar, pa zasluži pitjevska formulacija o neposrednih volitvah. Zdi se mi, da nam bo v tej točki, v razpravah o kandidacijskem postopku in volilnem sistemu, to zimo uspelo dokazati, da lliade ni napisal Homer, temveč neki drug Grk istega imena. Mislim, da tiha večina »Slovencev« pričakuje neposredne volitve in nesmiselno bi bilo čakati, da jih prične »glasno zahtevati«.

Torej cirkus bo. Slovenija je na razpotju med lastno politično pametjo, ki ji svetuje pot v pospešen tehnološki razvoj ob zadostnih socio-političnih varovalkah in tamponih, hkrati pa nas naša politična nemoč pušča v plen furijam razvojnih megalomanij bratskih okolij, ki so tako silovita in nenasitna, da pred njimi že poka lak civilizacijskega reda. Vendar je o tem težko razpravljati. Bojim se, da bomo storili tako kot doslej: o tem bomo razpravljali tako, da ne bomo vedeli, da razpravljamo o tem, položaj pa se bo še slabšal.

Predlog sprememb ustave torej razkriva težave, v katerih se je znašlo naše Predsedstvo: v krizi, ki zahteva temeljito gospodarsko reformo, spremembo ekonomskega in političnega sistema ter kadrovske politike, mora zaradi »višjih ciljev« (čuvanje federalizma, pa naj to Slovenijo stane, kolikor že hočejo drugi) predlagati take spremembe, ki ne bodo spremenile ničesar bistvenega. In tega se Predsedstvo ali vsaj del njega dobro zaveda.

Ljubljana, 14. 9. 1987

JOŽE KOŠNJEK

Dr. Marjan Rožič, predsednik zvezne skupščine in predsednik zvezne ustavne komisije o ustavnih spremembah

Ustavne spremembe pišejo vsi narodi in narodnosti Jugoslavije

Beograd, 15. januarja — »Še posebej bi rad rekel, da pri ustavnih spremembah pozabljamo na Kardeljevo študijo o smereh razvoja socialističnega samoupravljanja. V njej je veliko bogastvo ne le teoretičnih, ampak tudi praktičnih zasnov, na katere pozabljajo celo tisti, ki se najbolj ogrevajo za spremembe. Tudi zaredi tega smo zašli v idejno plitkost, ki sama po sebi rojeva voluntarizem v politiki, politiko zapira pred ljudmi, jo spreminja v monopol forumov, ustvarja prepada med njimi in ljudmi,« je dejal dr. Marjan Rožič v posebnem pogovoru za Gorenjski glas. Z njim sta se pogovarjala glavni urednik Gorenjskega glasa Stefan Žargi in novinar Jože Košnjek, ki je pogovor pripravil za objavo.

Kriza, v katero smo zašli v začetku osemdesetih let, nas je izučila, da je treba s spremembami družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema povečati učinkovitost družbe kot osnova za izhod iz krize. Stabilizacijski program, ki smo ga sprejeli z vseplošnim soglasjem, slabo, nečelovito in neučinkovito uresničujemo. Lotili smo se kritične analize delovanja političnega sistema. Poenotili smo se v analitičnem delu tega dokumenta, manj pa v zaključkih, ki naj bi bili osnova za spremembe zakona o združenem delu in ustave. Različni pogledi, kako najti izhod iz krize, so se posebej izrazili pri spreminjanju ustave. V kolikšni meri torej ustreza pobuda predsedstva SFRJ za spremembo ustave zaključkom kritične analize.

»V krizi smo zato, ker ustave iz leta 1974 nismo uresničevali. Že bi bili od leta 1974 dalje učinkovitejši pri uresničevanju samoupravljanja, gospodarsko prodornejši in bolj vključeni v mednarodno delitev dela, če bi zagotovili večjo vlogo delavca v reprodukciji in v odločanju nasploh, sem prepričan, da krize takšnih razsežnosti ne bi bilo. Etatizem je dobil preveč prostora v federaciji, republikah in pokrajinah, pa tudi drugje. Administrativne, etatistične, nedemokratske prisme so na eni strani vodile v centralizem, na drugi strani pa v lokalistične in separatistične tendence, kar je pogojevalo urejanje ekonomskih odnosov na osnovi povprečja, ne pa po logiki poslovnosti in tržišča. Dolgoročni stabilizacijski program, kritična analiza delovanja političnega sistema in 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije so predstavljali in predstavljajo najširšo družbeno osnovo za ustavne spremembe. Pobuda predsedstva SFRJ za ustavne spremembe je po moji sodbi solidna osnova za sprejem kakovostnih ustavnih sprememb, ki niso same sebi namen, ampak bodo jugoslovansko družbo usmerjale v prihodnost.

V dosedanjih razpravi je bilo često slišati očitke in razmišljanja: ustave so preobsežne in podrobno urejajo tudi stvari, ki vanjo ne sodijo; ustave so programski dokument Zveze komunistov, ki jo s tem še bolj utrjujejo kot partijo na oblasti; zaradi teh slabosti je ustave treba pogosto menjati in prilagajati trenutnim razmeram, kar ni v prid ugledu ustave kot prvega in najbolj spoštovanega zakona države. Vaš komentar?

»Naša ustava je res obsežna. Za takšno ustavo so tudi razlogi. V njej so nekatere programske usmeritve, vendar ne zaradi želje po prepisovanju programskih usmeritev Zveze komunistov, ampak zato, da bi ustava vsebovala sodobno socialistično vizijo in najširše izrazila kontinuiteto naše revolucije. Menim, da je to treba obdržati v ustavi in celo obogatiti. Pri pripravi predloga ustavnih sprememb bomo skušali upoštevati, da bi dopolnjena ustava nekatera področja manj nadrodno opredeljevala. Korak naprej moramo narediti, da bo v ustavi manj norm in več prostora za pobude in motivacije. Nekatere ustavne amandmaje bomo skušali bolj predelati le kot temeljno ustavno izhodišče. Primer.

Amandma, ki govori o tujih vlaganjih, je šel po moje v prevelike podrobnosti. S tem smo hoteli dokazati, da s stališča razvoja resnično želimo odpreti vrata tujim vlaganjem še kot imamo sedaj. V končnem

ustavnem predlogu pa bo treba povedati le nekaj temeljnih načel, ki bodo vsakega v tujini prepričala, da je takšna usmeritev v Jugoslaviji ustavna, trajna, da ni nekaj od danes do jutri, ampak eno od naših razvojnih izhodišč. Sicer pa mislim, da bo šele pri naslednjih ustavnih spremembah mogoče temeljiteje pretrpeti vso ustavo, se odločiti za spremembe, ki jo bodo poenostavile. Če je preveč predpisovanja, je pre malo samoiniciative. V ustavi je ZK res kot del sistema, vendar ne kot partija na oblasti, ampak vodeča idejnopolitična sila, ki se ne bori za svojo oblast, ampak za oblast delavcev v samoupravnih odnosih. S tem se vloga ZK povečuje. Najlaže je biti na oblasti in ukazovati, težje pa je idejnopolitično delovati v sistemu. Pojavljala so se nazadnjaška stališča, napadi na ustavno ureditev in na Zvezo komunistov s ciljem uveljaviti politični pluralizem, večstrankarski sistem. Naš cilj pa je obraten: partijo osvoboditi elementov oblasti, kar je pogoj za pluralizem samoupravnih interesov, nova kvaliteta razvoja socialistične družbe. Ustava se ne more prilagajati vsakodnevni življenju. Ustava naj bo trajnejši dokument. Gradimo družbo moderne, civilizacijskega socializma z ljudskim likom in obrazom, z demokratično vsebino in gospodarsko učinkovitostjo. Ustava mora te tokove spodbujati, biti pa moramo sposobni spreminjati jo, če spoznamo, da nas ovira in veže roke. Temeljne stvari morajo urejati z ustavo, preveč podrobno predpisovanje pa nas lahko ovira.

Omenjate slabo poznavanje Kardeljeve študije, ki je jasno poudarila pomen uveljavljanja množstva interesov, kjer pa ima glavno vlogo socialistična zveza. Kdaj bo SZDL resnično takšna. In še vprašanje s tem v zvezi. Kdaj bo postal predsednik zvezne konferenčne SZDL član predsedstva države po položaju tako, kot je to sedaj predsednik ZKJ.

»Zavzemam se za to, vendar ne zaradi podžalvanja SZDL, ampak zato, da bi bila SZDL bolj vpeta v odločanje. Vendar to ni temeljno vprašanje SZDL. Njen razvoj bo veliko odvisen predvsem od tega, v kolikšni meri se bo Zveza komunistov osvobodila želje po oblasti. Bolj je ZK povezana z oblastjo, toliko dlje je od SZDL. Takšna Zveza komunistov pa ne more biti idejnopolitična in povezovalna sila. SZDL mora biti na izvoru interesov, povezana v delegatski sistem, kjer pa so prav ti interesi osnovi za odločanje. Kriza je na eni strani izziv, na drugi strani pa težava za SZDL. Očitno so težnje, da gremo iz krize po poti čvrste roke, ne pa po frontni poti. Veliko kritik, tudi enostranskih, leti na sprejemanje protinflacijskega programa in resolucije v zvezni skupščini. So primeri poenostavljanja. Vendar se sprašujem, kdo danes daje dele-

gatom smernice, ali delegati odločajo na frontnih in uradnih smernicah. Če želi biti SZDL žarišče pobud, potem moramo imeti drugačen odnos do delegatskega odločanja. Če bi delegatu toliko pomagali, kot ga kritiziramo, potem bi bilo stanje v naših skupščinah, tudi zvezni,

»Zbor združenega dela ni ključno vprašanje vpliva združenega dela v zvezni skupščini. Sprašujem se, ali je primarna oblika ali vsebina. Tisti, ki so razmišljali o obliki, so se večinoma tudi čustveno, brez velikega razmišljanja, v prepričanju, da delajo prav, odločali za zbor združenega dela. V ustavni komisiji pa se problema lotevamo vsebinsko, da bo skupščina Jugoslavije kot celota bolj aktivna kot skupščina združenega dela. Predlagamo, naj bo polovica delegatov v zveznem zboru iz materialne proizvodnje, polovica delegatov zboru republik in pokrajin pa iz zborov združenega dela republiških in pokrajinskih skupščin. Prepletata naj se razredni in nacionalni interes, vendar ne kot konkurenca. Kdo pa naj bo nosilec nacionalnega interesa, če ne delavec. Etatizem in samozvana nacionalna elita to ne moreta biti,« poudarja dr. Marjan Rožič.

Bistvo pobude predsedstva SFRJ za spremembo ustave je ohranjanje temeljev sedanje ustave ureditve. Kateri so ti temelji?

»Narodi in narodnosti so na osnovi enakopravnosti oblikovali Jugoslavijo kot svojo skupnost. To je bistvo avnojskega koncepta. Ustavna zasnova sodobne Jugoslavije pa temelji na socialističnem samoupravljanju, na človeku, na združenem delu, na enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, na neuvrščeni politiki kot osnovi za najširše mednarodno sodelovanje, na konceptu splošne ljudske obrambe in družbene samozasčitve. So mnenja, da je naš pogled na ustavne spremembe omejen in dogmatski. Vendar ustavnih temeljev ne branimo zato, da bi jih za vsako ceno ohranili. Branimo jih zato, ker so osnova razvoja Jugoslavije. Smo uresničili samoupravljanje, smo dali človeku na prvo mesto. Nismo! V temeljih ustave so najboljši vzvodi našega razvoja, gospodarskega, tehnološkega in civilizacijskega napredka. Kdor napada te osnove, napada koncept sodobne, socialistične Jugoslavije. Kaj nam pa blokira uresničevanje ustave? Jasno lahko rečem, da predvsem etatizem na vseh ravneh. Zato je temeljna vsebina ustavnih sprememb deatizacija.

Čeprav je v pobudi predsedstva države jasno poudarjena nedotakljivost ustavnih temeljev, so se pojavile tudi zelo radikalne zahteve po spremembi ustave. Kako vi odgovarjate tem idejam, tudi takšnim, da bi tudi v zvezi skupščini na primer oblikovali zbor združenega dela?

»Z zelo radikalnimi in tudi zelo nazadnjaškimi idejami smo se srečevali. Nekateri so videli prihodnost Jugoslavije brez republik in pokrajin. Takšne Jugoslavije ni in je ne more biti. Drugi so videli bistvo problema v družbeni lastnini in so jo postavljali pod vprašaj. Mi pa postavljamo pod vprašaj državlastninske, grupolastniške in privatolastniške odnose. Prepogosto smo skušali družbeno lastnino uveljavljati le skozi državnoopravni koncept. Važno je, ali delavci odločajo o razvoju, dohodku, ali so pobudniki in nosilci združevanja sredstev in tehnološkega razvoja. Če to so, niso samo upravljalci, ampak celo več kot gospodarji, zainteresirani za bogatenje teh sredstev in gospodarsko motivirani. Pri pripravi dopolnil ustave smo razmišljali, kako povečati vpliv združenega dela pri odločanju v zvezni skupščini. To je bistveno razvojno vprašanje Jugoslavije. Tu ni ključno le oblikovanje zbora

STEFAN ŽARGI

združenega dela v skupščini, ampak povečati vpliv združenega dela in delavcev na odločanje v federaciji. Tako bo logika združenega dela v skupščinah izrazitejša. Ne smemo sprejemati pobud, ki bi nas vlekle nazaj. Osnovna merila za presojo so: ali se z dopolnili krepi vloga delavca, ali so danes osnove za delovanje ekonomike in trga, ali se odpiramo svetu in tehnološkemu razvoju, ali se krepi skupna odgovornost za federacijo na eni in samostojnost in enakopravnost republik in pokrajin na drugi strani, in, ali so danes perspektive razvoju socialističnega samoupravljanja.

Veliko je razmišljanj, kako spodbuditi ljudi za večjo gospodarnost, za produktivnejše vlaganje prihrankov, o uvajanju obveznic in delnic. Poudarjate pomen združenega dela. Kakšna naj bi bila vloga zbornic. Zakaj na primer

stališča združenega dela, oblikovana v Gospodarski zbornici Jugoslavije, pri sprejemanju deviznega zakona niso prodrla?

»Ustavne spremembe so uveljavitev pluralističnega koncepta lastništva, vendar ob dominantni družbeni lastnini, vendar ne podržavljenji, ampak samoupravnosti. Spodbujamo koncept združništva in združne lastnine, iščemo opredelitev skupne lastnine. To naj bi spodbujalo zasebno pobudo in iskanje novih oblik organiziranja. Čeprav nam standard pada, bomo še prišli v položaj, ko bo ljudem denar ostajal. Ustvarjati moramo pogoje in vzdužje, da ta denar ne bo šel v potrošnjo, ampak ga bodo ljudje vlagali v proizvodnjo, razvoj. Gospodarska zbornica in njen sistem izraža del interesov združenega dela, predvsem posloводства, včasih tudi na tehnoloških izhodiščih. Vendar je prav, da se tak interes izraža. Zbornice ne smemo uveljavljati kot partnerja vladi oziroma vladam, ampak naj bodo samostojni subjekt, ki se bo zavzemal za zmago poslovnosti na ekonomskih osnovah. Ko govorimo o celoti vseh delavcev, o samoupravnem proizvodnem odnosu. Etatizem, ki je glavna zavora samoupravljanja, potiska delo in samoupravo na obrobje. Delavec v združenem delu ni samo livar, čevljar, delavec za lesnim strojem, ampak tudi inženir, akademik v inštitutu, zdravnik, učitelj. Pojem delavca v združenem delu torej temelji na predpostavki, ali delo prinaša novo vrednost. Znanje pa je nova vrednost. Prav tako zdravje. V tem oziru moramo nekatere pojme in poglede razširiti.

V Sloveniji smo že v predosnutkih ustavnih dopolnil široko in tudi polemično razpravljali. Do nekaterih smo imeli odklonilno stališče. S posebnim pismom smo opozorili predsedstvo države na posledice neupoštevanja naših stališč. Izražena je bila bojazen o ogroženosti republiške državnosti. Kako ocenjujete slovenski prispevek k razpravi. Ocenjujemo, da je kriza pokazala tudi realno večje razlike med narodi in narodnostmi Jugoslavije, pa tudi poglede, kako naprej, in zahteve, da je te razlike treba upoštevati. Ali ni to pravi trenutek, da ustava urejuje le temelje sistema, zadeve, za katere smo vsi zainteresirani, ki so sprejemljivi za vse.

»Menim, da je bila razprava v Sloveniji zavestna in pozitivna. Bila je polemična, tudi z nesprejemljivimi stališči. Vendar je prevladoval pristop, ki je pomagal pri nastajanju dopolnil. Amandmaje smo zavestno želeli

da se tega demokratičnega načina odločanja zavedamo od vsega začetka. Če ne bi dosegli bistvenega soglasja, potem bi šli v javno razpravo s prevelikimi razlikami. Razprava nas ne bi povezovala, ampak razdvajala. Bilo je celo vprašanje, kako amandmaje sploh sprejeti. Zamujali smo z roki, vendar smo kakovostno napredovali, da je zvezni zbor 29. decembra osnutke amandmajev sprejel. Ob tem je dal še vrsto pobud, ki jih bo treba pri pripravi predloga upoštevati. Prešli smo nekatere težke dileme, imeli smo različna stališča, na primer pri ekstra dohodku, odnosih v Srbiji, zemljiškem maksimumu, kjer je dala graditi na različnih stališčih. V ustavni komisiji smo se večkrat vračali nazaj na iste stvari, da bi stvari lahko temeljiteje ocenili in našli najboljše rešitve. Največ so pomagali tisti, ki so povedali, kaj hočejo in ne le česa nečejo. Menili smo, da je treba že pri osnutkih doseči največjo možno stopnjo soglasja. Na to so imeli nekateri pripombe, vendar smo skupno ocenili, da je treba razmišljati dolgoročneje. Dokončno o ustavnih dopolnilih odločajo skupščine republik in pokrajin, zato je izredno važno, komisija jasno vedeti, da je za višjega, nad 15 hektarov. Pri nekaterih stvareh smo sedaj soglasnejši kot prej, pri pristojnosti federacije pri davčnem sistemu na primer. Alternative bodo pomagale k skupnemu stališču. Tudi pri urejanju osnov vzgoje in izobraževanja so alternative. Prišli bomo do uporabnega stališča. V Sloveniji je bilo več upravičenih pobud, da bi šli v javnost s čim manj odprtimi vprašanji. Vse pobude smo ocenili, čeprav je bilo bistvo nekaterih včasih težko razumeti. Potrebna je bila strpnost, da smo prišli do jedra problema. Aktivnost v Sloveniji in delo slovenskih članov v zvezni ustavni komisiji sta bili pomembni in izredno kakovostno zasnovani. Moramo se pa zavedati, da snujejo ustavne spremembe vsi narodi in narodnosti. Tako kot je vsak uporen in zavzet pri branju svojih stališč, mora imeti razumevanje tudi za stališča drugih. Pred pobudami drugih ne smemo zamižati, ampak o njih razpravljati. Bojazni, da pobuda predsedstva in osnutki dopolnil ogrožajo interese posameznega naroda in republiško državnost, so neutemeljene, čeprav ne trdimo, da takih tendenc ni bilo, da jih ni in jih ne bo. Ogroženega se lahko počutijo le tisti, ki se skrivajo za etatizmom, centralizmom, nacionalističnimi tendencami in separatizmom. Ponekod so šli v preverjanje ali z amandmaji pridobivajo ali izgubljajo. Vendar so spremembe ustave tako globoka stvar, da jih ni mogoče ocenjevati z matematiko, seštevanjem in odštevanjem.

Slišimo za pretnje o ustavni krizi. Imamo vtis, da letošnja resolucija in protinflacijski program nekatere ustavne spremembe prejucirata. Lahko sklepamo, da načrtno izsiljevanje nekaterih rešitev pelje k ustavni krizi? Je za taka razmišljanja kaj osnove?

»Razlike v Jugoslaviji niso nič novega. Te razlike naj se v demokratičnih odnosih izrazijo take, kot so. To ni slabost, to je realnost Jugoslavije. Truditi se je treba, da se bodo te razlike, predvsem ekonomske, zmanjševale, vendar ne na račun čakanja razvitih in počasnega napredovanja nerazvitih. V Jugoslaviji se začena razlikovanje med tistimi deli združenega dela, ki je že z obema nogama na poti odprte ekonomije, znanosti, novih programov, pogleda v svet, in drugim delom, ki ga najdemo povsod in tudi v Sloveniji, ki pričakuje rezultate od sistema ne pa od dela, ki se obrača k državi in za vsak neuspeh državo tudi krivi. Naprednemu gospodarstvu ne ustreza, da mu država veže roke s povprečnimi in administrativnimi ukrepi. Etatizem bo premagal z zreliimi gospodarskimi odnosi, ne pa s spopadom med etatizmi, kdo bo ko-

ga, kdo bo bolje zvozil v delitvi oblasti, ki pa je samo domena dela in delavca. Tisti, ki danes strašijo z ustavno krizo, želijo, da se ne bi nič spremenilo. Ostajati na sedanjih odnosih in vztrajati na spremembah temeljev ustave pa pomeni izzivati krizo. Nekatere rešitve niso preudricirane ustavnih sprememb. Protinflacijski program vsebuje rešitve, o katerih bo treba še razpravljati. Zavzemati se moramo, da bomo ustavo dosledneje uresničevali. Prepričan sem, da bodo ustavne spremembe reafirmirale ustavo iz leta 1974.

Strokovnjaki za ustavno pravo nam niso odgovorili, ali se ustavni amandmaji sprejemajo kot celota ali posamezno. O nekaterih bo namreč lahko dobiti soglasje, o drugih pa bo soglasje težje. Kakšno je vaše stališče?

»Zavzemam se, da pri sprejemanju ustave spoštujemo proceduro, ki je predvidena v sami ustavi. To je zame najbolj demokratična in skupno dogovorjena pot. Vztrajanje na referendumu je tipično iskanje neustavnih poti, ki bi lahko pripeljale do težkih nasprotij. Sem pa zato, da je javna razprava svojvrstven referendum in to sem v skupščini tudi povedal. Razprava naj bo tako organizirana in tako demokratična, da bo vsak lahko gradil spremembe in se ne samo izrekel za »ja« ali »ne«. V zveznem zboru smo razpravljali o posameznih amandmajih, sprejemali pa smo jih kot celoto. Pristaš takega načina sem, ker so dopolnila le zaključena celota. Če se pa dogovorimo, da bomo kaj dodali, bomo dodali, če pa izločili, pa izločili. Prvič smo šli v javno razpravo z alternativami, kar je dokaz, da komisija ni živila v prepričanju, da je najbolj pametna. Zaveda se slabosti, vendar gradi naprej. Javljajo pa se nekateri, ki so prepričani, da so oni izraz razpoloženja ljudi. Predvsem pa je škodljiva politizacija stališč. Popolne enotnosti ni. Ni je enkrat za vselej. Različnost ni razlog, da o temeljnih vprašanjih ne bi dosegli enotnosti. Važno je, da smo enotni pri uveljavljanju ekonomskih in tržnih zakonitosti, da Jugoslavijo gradimo na delegatskem sistemu, na enakopravnosti narodov in narodnosti. Lažna, nasilna enotnost blokira različnosti. Takšne težnje so bile in so še, seveda pogojene z določenimi razlogi.

Še zadnji vprašanji. Ste predsednik zvezne skupščine, vodite zvezno ustavno komisijo, po odstopu Hamdije Pozderca pa vodite tudi koordinacijsko grupo v ustavni komisiji. So te funkcije združljive. Po logiki bi moralo komisijo voditi predsedstvo, ki je tudi predlagatelj sprememb. Kakšni bodo nadaljnji postopki spreminjanja ustave?

VIKTOR ŽAKELJ

Res ne gre za kozmetične spremembe

V obrazložitvi Predloga, pa tudi v vseh drugih razlagah namernih sprememb, je poudarjeno, da je enotno sprejeta družbena opredelitev, da se temeljna načela Ustave SFRJ ne spreminjajo, ampak spremembe zadevajo le njen normativni del. Sicer pa je njen preambule k Predlogu mogoče izluščiti, da je namen teh sprememb naslednji:

1. Omogočiti hitrejši razvoj proizvodnih sil in socialističnih samoupravnih produkcijskih odnosov.
2. Popolnejše uresničevanje družbenega položaja združenega dela (formulacija se mi ne zdi povsem jasna).
3. Spoštovanje ekonomskih zakonitosti in delovanje enotnega jugoslovanskega trga.
4. Omejitev normativizma v družbenoekonomskih odnosih in političnem sistemu.
5. Bolj smotno in učinkovito delovanje vseh institutov družbenoekonomskega in političnega sistema.
6. Uveljavljanje ustavnega položaja in vloge delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v družbi kot pogoja za materialni in kulturni napredek.
7. Krepitev enakopravnosti narodov in narodnosti.
8. Krepitev kohezije in neodvisnosti naše federativne skupnosti.
9. Spremembe morajo prispevati k popolnejšemu in učinkovitejšemu uresničevanju ustavnosti in zakonitosti kot načela socialistične samoupravne demokracije, pogoja stabilnosti sistema samoupravljanja ter razvoja našega socialističnega humanizma.

Tem načelom ni mogoče ugovarjati, saj sestavljajo podstat našega ustavnopravno-političnega in gospodarskega sistema, nekatera pa imajo univerzalno naravo, torej okostje pravnega, političnega in gospodarskega sistema

modernih družb. Toda načela imajo pri nas kaj žalostno uso: razumemo jih kaj različno in še različneje udejanjamo. Tudi predloženi projekt ustavnih sprememb v tem ni izjema. Torej je zaključek preprost: načelom ni verjeti. S tem sem hotel le opozoriti, da imamo pri nas opravka z neke vrste pojmovno zmedo, torej istim pojmom dajemo kaj različno vsebino. Če hočemo ustave spremembe enako razumeti in se torej kasneje ne razhajati pri uporabi določenih norm, potrebujemo »slovarček«. Prostor ne dovoljuje, da bi bil izčrpniji, a na nekaj možnih razumevanj posameznih pojmov moram opozoriti, ne nazadnje tudi zato, ker so očitna razhajanja že med obrazložitvijo Predloga in Predlogom pa osnutkom ustavnih sprememb in Pozderčevu obrazložitvijo oziroma obrazložitvijo posameznih amandmajev; to je vsem znana praksa (naj spomnim na primer na »devizno zakonodajo«).

Torej pojmi, ki bi jih morali vsi enako razumeti, so vsaj naslednji:

1. enoten: pomeniti nam mora kot eden skupen za več stvari, za kako celoto;
2. skupen: razumeti ga moramo kot nekaj, kar pripada več ljudem;
3. temelj: pomeniti nam mora podstavo, osnovo nečesa;
4. sistem: razumeti ga moramo kot načrtno, razumsko urejen skupen enot, načel postopkov, ki določajo kako dejavnost, zlasti glede na dosego določenega cilja.

Tako Slovar slovenskega knjižnega jezika. Kaj pa to pomeni na obravnavanem področju?

Če prav razumem specifično naše federacije, utemeljeno na zgodovinskih dejstvih, heterogeni kulturi in civilizaciji, ki koeksistira na tem prostoru, predvsem pa različni gospodarski razvosti,

ki se v nekaterih kazalcih, kot npr. družbeni proizvod na prebivalca, kaže v razmerju okroglo 1 : 8 (SAP Kosovo, SR Slovenija), potem je malo tistega, kar je možno v naši državi urejati enotno. Nasilno enotenje je ne le človeško krivično, ampak tudi družbenoekonomsko kontraproduktivno — je izraz lažne egalitarnosti, ki mrtvi uveljavljanje zahteve po oslanjanju na lastne sile in s tem odvrča od smotrnega izkoriščanja lokalnih virov. V tem smislu bi morali na ravni federacije sprejemati povečini »temelje« (temelje zakonov, temelje posameznih strategij itd.). Pri tem bi si morali dosledno prizadevati, da s temi dejanji postavljamo osnovo (česarkoli), kar bodo kasneje, upoštevaje specifično, posamezna okolja razdelala in konkretizirala. Tako razdelani temelji zakona bi v celoti urejali posamezno zakonsko materijo. (Na primer: zakon o temeljih sistema družbenega planiranja in o sistemu družbenega planiranja). Prav tako je npr. nerazumljiva in zato nesprejemljiva zahteva po tem, da federacija ureja enotno strukturo tehnološkega razvoja Jugoslavije (XXXII/2), ker je več kot očitno, da terjajo diferenciran pristop razlike v tehnološko-tehnološki razvosti znotraj Jugoslavije. V tem in podobnih primerih so edina smotrna rešitev skupne strategije, skupne politike itd. Ta razločevanja, utemeljena na očitnih razlikah, ne bi smela biti problem, če bi projektantje sprememb v praksi priznavali tisto, kar obljubljajo v načelih in zagotavljajo temeljne določbe ustave. Na teh (in seveda nekaterih drugih) razločevanjih zgrajen družbenopolitični in gospodarski sistem je še lahko resnično samoupravna socialistična pluralna družba, ki terja fino makro in mikro regulacijo ekonomije in družbe, temelječo na povratni zvezi in vi-

soki funkcionalni in lokalni avtonomiji proizvodnih in teritorialnih enot. Predlagane ustavne spremembe, gledano v celoti, vsaj po mojem niso naravnane v to smer. (Tu se ne bom spuščal v to, kateri ideloški, civilizacijski in drobni človeški kompleksi ovirajo, da bi bila sedanja ustavna reforma naravnana na podindustrijsko družbo).

Sedaj, ko sem bežno skiciral nekatera temeljna vprašanja in dileme, si bom dovolil nekaj konkretizacij.

Predlagane amandmaje (oziroma točke amandmajev) delim na:

1. sprejemljive,
2. nepotrebne,
3. nesprejemljive.

V nadaljevanju bom to delitev utemeljil na nekaj določenih primerih. Gre mi torej za ilustracijo, pristop pa je skrajno afirmativen.

Ad 1/ Nekaj amandmajev oziroma točk amandmajev je gotovo takih, s katerimi se ni mogoče le pasivno strinjati, ampak jih ovek z veseljem sprejema. Na primer amandma X, ki se nanaša na zadružništvo, in tiste, ki olajšujejo ustanavljanje ter upravljanje in vodenje poslovnih sistemov.

Ad 2/ Drugo skupino sestavljajo posamezni amandmaji (oziroma točke amandmajev), ki ne prinašajo kake bistvene novosti ali so morda v izrazu celo manj eksaktni, kot je prvotno besedilo, ali pa se z njimi skuša urejati nekaj, kar je materija zakonov. Ne da bi katero določilo posebej izpostavil, uvrščam v to skupino predlagane spremembe, ki se nanašajo na družbeno lastnino. (Tu so sicer poizkusi, da bi izstrili posamezne formulacije, novih pa ni).

Problematiko, vezano na lastnino (in s tem tudi družbeno lastnino), je treba obravnavati tudi v ekonomskem, ki pomeni prisvajanje ekonomskih dobrin, kot v pravnem smislu, ki pomeni skupino pravnih norm, ki regulirajo to prisvajanje. Po mojem je ključen problem v pravno pomanjkljivem definiranju družbeno lastninskih odnosov, vprašanje pa je, če je to ustavna materija. Kučan pravi, »da smo med družbeno lastnino in lastne žepne postavili moralno; to vsekakor ima pomen, narobe pa je, ker nismo postavili tudi ekonomskih vzvodov.« Slabost je torej najprej v pomanjkanju ekonomskih vzvodov. Vprašanje je: ali jih nismo vgradili v sistem zato, ker jih nismo hoteli, ali zato, ker preprosto tega ne znamo. Mislim, da je resnica v slednjem, ker sodim, da so problemi tolikšni in takšne narave, da jim nismo in najbrž še dolgo ne bomo kos (o tem so zadnje dve leti veliko pisali, pa zato ne kaže tega ponavljati). Torej rešitev, vsaj začasna, je v morali. To ni nič slabega, saj ljudje vrsto odnosov urejamo na podlagi morale, in to kar uspešno. Tako smo spet na začetku tega razmišljanja, namreč, da smo sredi naglega moralnega razkroja naše družbe, zato se pomanjkljivosti v opredelitvah družbeno lastninskega odnosa naglo razgaljajo in družbena lastnina prenika (ali teče) v privatne žepne. Naj pojasnim to moralno krizo z naslednjim. Prvi administrator države hoče potrditi svojo (res čudno razumljeno) jugoslovansko naravnano tako, da izjavi, poenostavljeno povedano: izvoz ni Crvene zastave, Elana, Alpine itd., ampak je jugoslovanski. Fikret Abdić in njemu podobni to že razumejo tako, da z emitiranjem nekritičnih menic ne počno nič nedopustnega, še manj kaznivega ali nemoralnega, oni si le kvečjemu, za potrebe svojih Agrokomercev, sposojajo večje količine denarja. Za ta prekršek, če seveda to je, pa so pripravljene odgovarjati. Torej Abdić in njemu podobni razumejo družbeno lastnino kot nelastnino in temu primerno tudi ravnanje. Istuk, član CK ZKJ, in vsi drugi, ki jemljejo menično afero v zaščito ali ponujajo nezakonito rešitve zanj, razkrivajo vso moralno bedo dobrega dela jugoelite. Zato se ni čuditi, da razpada družbenolastninski koncept, saj je med družbeno lastnino in privatnim namesto morale amorala, ta pa bi omajala — pri-

znajmo — še veliko trdnejše pravne kategorije, kot je družbena lastnina. Prav zato pa ljudje iščejo rešitve za ohranitev rezultatov lastnega tekočega in minulega dela v večji vlogi privatne lastnine in zasebnosti, ker si obetajo, da bi bili tako boljše zavarovani pred vseštevilnejšimi legalnimi in ilegalnimi socializacijami slabega oziroma nikakršnega dela (ali celo kraj), ki jih uspešno vsiljuje jalovi del jugoslovanske družbe. Tako te težnje produktivnega dela naše družbe ne smemo jemati kot ideološko utemeljeno namero po rekapitalizaciji naše družbe, ampak le kot obrambni refleks ekspropriirancev. Poudarjam: družbenolastninski koncept lastninskih odnosov more funkcionirati le v pravni državi, to pa bi lahko uveljavili — če bi jo seveda hoteli — že na podlagi sedaj veljavne in vsega hudega obtožene ustave. Pa je nismo, ker smo (v imenu balkansko razumljenega socializma in demokracije) uveljavili vladavino dolžnikov nad upniki, neuspešnih nad uspešnimi, nedela nad delom.

Ad 3/ V to skupino uvrščam tiste predlagane rešitve, ki bodisi menjajo temelje veljavne ustave ali so iz kakih drugih razlogov nesprejemljive ali pa terjajo vsaj dodatna razjasnjevanja.

Eno temeljnih načel veljavne ustave, ki ga nikakor ne bi smeli menjati, je, da »delovni ljudje ter narodi in narodnosti uresničujejo svoje suverene pravice v socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah v skladu z njihovimi ustavnimi pravicami in — kadar to v skupnem interesu določa ta ustava — v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji.«

Po mojem mnenju predlagani osnutek ustavnih sprememb spodpada to načelo. Ni mogoče zanikati, da besedilo osnutka amandmajev k Ustavi SFRJ nosi v sebi izrazito centralizacijo ter tudi unitarizacijo. To pa pomeni ne samo odstop od citirane glosne načela, ampak se zastavlja vprašanje, ali je v novem videju odnosov v federaciji še mogoče uveljavljati drugo načelo, namreč, da se republike in avtonomni pokrajini odgovorni za lasten razvoj in za razvoj socialistične skupnosti kot celote. Številke kažejo — upam, da sem prav preštel — da načrtujejo okroglo 12 dopolnjevanj posameznih poglavij, dopolnjujejo ter tako ali drugače spreminjajo 85 členov ustave ali drugačne rešeno: načrtujejo spreminjanje vsakega 4. člena. Prav tako je iz osnutka razvidno, da bo federacija pridobila vsaj 30 novih pristojnosti. Je po vsem tem še mogoče trditi, da ostajamo le pri menjanju normativnega dela ustave? Mislim, da ne! Zato se je treba vprašati, kakšno je miselnost ozadje reformatorjev oziroma njihova pravno politična filozofija? Za samoupravljalno retoriko je jasna misel: Jugoslavija se reafektalizira in dezintegrira, in to zato, ker ima federacija premajhne pristojnosti oziroma imajo republike in avtonomni pokrajini prevelike. Zaključek je jasen: republikam in avtonomnim pokrajinam je treba odvzeti v začetku sedemdesetih let »izseljene« pravice (te dejansko sestavljajo temelje veljavne ustave) in jih prenesti na federacijo. Predlagani osnutek konsekvntno sledi tej maksimi reformatorjev.

Toda je v teh pogledih kaj novega, mar niso v teh zahtevah prepoznavni v teoriji in praksi že zdavnaj zavrnjeni pogledi na urejanje odnosov v večnacionalnih federativnih skupnostih? Prav to, kar danes nekateri z vso vehemenco ponujajo kot novo znanost in hkrati rešitev za probleme naše države, pomeni le sled odseve idej Karla Rennerja in Otta Bauerja oziroma avstromarksistov in jih zato cum grano salis smemo poimenovati za »jugomarksiste«. Ta socialna demokratka družina se je takrat zbirala okrog glasila Der Kampf (kako se pravzaprav zgodovina ponavlja?) in skušala odgovoriti na vprašanje: »Kako je mogoče tako velike kulturne razlike v samem proletariatu združiti in ohraniti v okviru enotne stranke, enotnega programa in enotne politike«. Nekateri naši vplivni tovariši, ki bi bili pripravljene prisegati, da niso okuženi z bacilom (avstrijske) socialne demokracije, v svojih razpravah o prihodnji urejenosti Jugoslavije dejansko oživljajo bernski program avstrijske socialne demokracije iz leta 1899, ki je sicer zagovarjal idejo večnarodnostne federalne države, narodom pa prepuščal avtonomije, ki se ne-

posredno nanašajo na narodnost, medtem ko naj bi jim bilo odvzeto vodenje ekonomske in zunanje politike. Sperans je avstromarksističen pogled na narodno vprašanje zavrnil, ker ne upošteva gospodarske, političnega in teritorialnega momenta v nacionalnem vprašanju. Bil je namreč trdno prepričan, da »brez gospodarske neodvisnosti oziroma enakopravnosti tudi ni politične in kulturne neodvisnosti in enakosti.« Pregnanje t. i. »nacionalnih ekonomij«, ki je ta čas pri nas zelo čislano, čeprav je npr. tudi v Dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije jasno zapisano, da se na enotnem jugoslovanskem trgu ne srečujejo ekonomije federalnih enot, ampak posamezni gospodarski subjekti, dejansko pomeni vračanje k Rennerju in njegovi definiciji naroda kot zgolj duhovne in kulturne skupnosti, nikakor pa ne kot materialne in ekonomske skupnosti. S to idejo sta svojevrstno sicer izvorno kotirala Etbih Kristjan in dr. Henrik Tuma (Danes je pri nas malo ljudi njunih lastnosti; več je žal Dežmanov), zato je Spersans tudi zapisal, da »socialna demokracija, utemeljena na avstromarksizmu, ni mogla nikdar postati odločilnejši faktor, a tem manj voditelj narodnoosvobodilnih težnj slovenskega naroda«. Upam, da to, mutatis mutandis, še vedno velja!

Naj v nadaljevanju omenim le še dva amandmaja, ki po mojem mnenju prav tako resno načelnjata aksiom o ohranjanju temeljnih načel ustave. Najprej amandma XXIII, točka 5, ki pravi: Republiški in pokrajinski zakon ter drugi predpisi in splošni akti organov družbenopolitičnih skupnosti ne smejo biti v nasprotju z zveznim zakonom. Če je republiški oziroma pokrajinski zakon v nasprotju z zveznim zakonom, se uporablja začasno, do odločbe Ustavnega sodišča Jugoslavije, zvezni zakon.

To določilo je po mojem mnenju neposredno v nasprotju z že citirano temeljno določbo ustave in postavlja odnose v federaciji na povsem drugačne temelje; hkrati pa odpira celo vrsto praktičnih pravnih vprašanj (pravne praznine), kar vse terja odločno zavrnitev predlagane rešitve. (Je pa tega na področju pravosodja in zakonodaje še več.)

Drugo, prav tako, po mojem mnenju, sporno določilo pa je XXXI. amandma, in sicer tisti njegov del, ki se nanaša na Jugoslovansko ljudsko armado. Ker smo se dogovorili ohraniti VI. točko temeljnih določb in očitno tudi VI. poglavje veljavne ustave in nespremenjeno, to pomeni — kar je edino sprejemljivo — da JLA ostaja skupna obo-rožena sila vseh naših narodov in narodnosti ter vseh delovnih ljudi in občanov, potem se mora to nedvoumno izraziti tudi v financiranju njenih potreb ter v tem, da se sredstva za te namene letno odmerjajo v skladu z ekonomsko močjo države oziroma združenega dela. V primeru, da se v tem ... v pri- nje veljala formula — ne več + 2, ampak 6 + 2 + 1, kar ne nikomur — tudi JLA ne — ko- stilo.

Naj sklenem to razmišljanje naslednjim: nobenemu našemu narodu in narodnosti ni v interesu centralna regulacija gospodarskega in družbenega življenja v Jugoslaviji (še manj unitarizem), razen politikantskim silam, ki se imajo za dediče staroga piemontstva oziroma tistih, ki zapoznelo in grobo ponujajo novega. Razlogi nasprotovanju tem težnjam torej niso v slej zagledanosti v lasten narod in vse, kar je povezano z njim, še manj nacionalizem in logiki ža pa, kot bi radi dokazali tak imenovani jugoslovenarji, ampak v tem sprožil proces nujna tržni logiki utemeljene gospodarske integracije, uokvirjene v samoupravno sprejet družbene plane. Slovenci, ki smo se vsaj dvakrat in med prvimi od naših narodov odločili za Jugoslavijo — nazadnje za socialistično skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, moramo odgovorno in močito, v lastnem in skupnem interesu reči ne za vse predloge rešitev, ki bi po skupnem prepričanju ogrozili veljavni ustavni položaj delavskega razreda ter naših narodov in narodnosti v Jugoslaviji. To tem bolj, ker bi vsakršno drugačno ravnanje pomenilo odstop od temeljnih točk OF, ki so Magna Charta novega slovenstva in naše samoupravne socialistične državnosti. Tega mandata pa ni ma nihče.

Ljubljana, 9. 9. 1987

MILOŠ MIKELN

Vse ob svojem času

»Kdor hoče primerno raziskovati, kateri ustavni red je najboljši, mora najprej ugotoviti, kakšno življenje je najbolj zaželeno. Dokler to ni znano, bo neizogibno ostalo neznan tudi, katera ustava je najboljša ... Torej se je treba najprej zediniti o tem, katera je tako rekoč oblika življenja, ki si jo vsi najbolj želijo, nato pa o tem, ali je ta za skupnost in za posameznika ista ali drugačna.« Aristotel: POLITIKA, 7. knjiga, okrog 330 pred našim štetjem.

... z namenom oblikovati popolnoma Unijo, uvesti pravico, zavarovati notranji mir, poskrbeti za narodno obrambo, pospeševati splošno blaginjo, in zagotoviti blagoslov svobode nam in našemu potomstvu ... Ustava Združenih držav Amerike, 1987.

... se je popolnoma spremenil odnos razrednih sil ... Proletariat se je spremenil v popolnoma nov razred ... nov tip kmetov ... nov tip inteligence ... Te korenite spremembe v življenju ZSSR ... so našle svoj izraz v novi Ustavi ZSSR. Zgodovina VKP(b), kratki kruz, 1938.

Naj bo citatov dovolj, čeprav bi kajpak v dva tisoč letih med Aristotelom in modernimi časi našel še pravo goro drugih, ki tudi potrjujejo staro reklo: vse ob svojem času.

Torej: ustavo kakšne dežele je treba spremeniti, ko je kakšno obdobje v njenem razvoju končano in so postavljeni solidni temelji novega. Sprememba ustave je smotrna, samo, kadar je potrebna, potrebna pa je takrat, ko se v njej zapisana načela izkažejo za preživela, obenem pa so se že izoblikovala nova, utemeljena na spremenjenih družbenih odnosih, v novih razmerah, novi miselnosti, v drugem življenju skupnosti.

z pogojev za uspeh in zato nesmotrno in nekoristno jo je seveda mogoče spreminjati kadar koli.

Hic et nunc, tu in zdaj nič ne vem o tem, »kakšne oblike življenja si vsi želimo«. Ni svobodnja-

škega patosa (čeprav na oko navidega) očetov ameriške ustave, najstarejše danes veljavne na svetu, ni niti objestne samozavesti (čeprav lažne) zmagoslavnega stalinizma. In ni pred vsem drugim, kajti za to gre ali bi naj šlo, opravljenih bistvenih sprememb ali vsaj zanesljivo spoznanj in od večine priznanih odločnih korakov v temeljne družbene spremembe, kakršne so od 1918 in potem zlasti od 1945 dalje nekajkrat pretrese ljudstva Jugoslavije, da je bil pravi čas za spremembe ustave te dežele.

Zato se sedanje jugoslovansko ustavno spreminjanje mora izroditi v samo še ene duhovne va-

je naše sodobne politične birokracije javov ritual s puhlim veličastjem, saj gre za Ustavo, ali ne, in To bo pa že dalo Zadevi malo v teh žalostnih časih tako potrebnega Veličastja, ali ne.

Predlagam:
1. skupščine, predsedstva in izvršni sveti Srbije, Vojvodine in Kosova naj se sporazumejo o ukrepih, potrebnih za to, da bodo vsem prebivalcem ter republikam zagotovljene pravice, ki jim jih obljubljajo naša sedanja ustavna ureditev, in vsa zvezna politična in vsakršna druga struktura jim je pri tem dolžna pomagati;
2. sedanja ustavna razprava naj se odloži in preloži.

DARINKA SEDEJ

Knjiga Jerneja Vilfana Ob kresu komunizma je pred drugim ponatisom

»Naj si narod, s svobodnimi volitvami, piše sodbo sam«

Pri založbi Feniks je izšla odlična knjiga Jerneja Vilfana Ob kresu komunizma. "Neprijetnih posledic zaradi knjige nisem imel," pravi Jernej Vilfan. "Slovenci bi morali nazaj v šolo za demokracijo in to v prvi razred ... Nikjer v Evropi ni niti enega parlamenta, ki bi bil napolnjen s hipiji ... Najhuje bi bilo, da bi srednji ešaloni vrgli z oblasti nekaj naših naprednih revolucionarjev."

● Iz članka je nastala knjiga

Kot sin visokih političnih funkcionarjev nove Jugoslavije sta odrasčali v svetu političnega vrha, preživeli veliko življenja v tujini. Od kod izhaja družina, kako se spominjate svoje mladosti?

J. Vilfan: "Vilfanov rod izhaja z Gorenjske. Vilfani so bili, preden so se preselili na Primorsko, dokaj znani loški barvarji. Očetova mama je izhajala iz kranjske družine Savnik, imeli so apoteko v Kranju. In zato, ker v Trstu ni bilo več slovenske šole, je oče uspešno prešel v Kranjsko gimnazijo. Iz tega, da sem bil funkcionarski otrok, ne bi zganjal nobenega mita. A mislim, da sem bil v marsičem prikrajšan za mladost, ki jo preživljajo drugi otroci. Saj se marsikdo sploh

večjih in najbolj enigmatičnih figur. Kaj mislite o njegovi viziji in odgovornosti za družbeni sistem?

J. Vilfan: "Po mojem mnenju Kardelj ni bil popolnoma svoboden, ko je odgovarjal za družbe-

● JE ČAS ZA ŽIVLJENJE, JE ČAS ZA SMRT

Mnogokrat smo me vprašali, kako to, da sem jaz, ki sem bil titoist, zdaj za parlamentarno demokracijo. V takih primerih vedno citiram Biblijo: "Je čas za življenje in je čas za smrt..." Imam nekega prijatelja, župnika in profesorja zgodovine, ki duhovito pravi: "Bog včasih piše v krivuljah..."

ni sistem. Odgovoren je bil skupini ljudi, ki se je žrtvovala za revolucijo in je pričakovala njene sadove. Medtem ko so revolucionarji viadali, je Kardelj iskal pota v demokracijo. Če bi šel v pravo demokracijo, parlamentarno, bi se skupina vladajočih uprla in zaklicala: "Zakaj smo se pa borili!" ... Kardelj je most med najtemnejšimi stranmi komunizma in možnostjo nečesa boljšega.

● Analizirali ste tudi njegovo znano misel "Človek si mora poiskati srečo sam, politični sistem mu je ne more dati." Pravi, da je ta misel za vas najbolj grozljivo priznanje neuspeha neke moderne politike, saj je vendar smisel politike povečevati srečo ljudi povsod tam, kjer delajo.

J. Vilfan: "Teža ne smete vzeti tako dobesedno. Kardelj se je vse življenje resnično trudil ustvariti pošten sistem in želel več sreče za več ljudi."

● NI ALTERNATIVE

Alternative ni — pot v moderno družbo vodi skozi modificirani kapitalizem in parlamentarno demokracijo. Oziroma alternativa v praksi je, vse bolj gniti v balkanskem komunističnem budizmu.

● Kaj mislite, kako Slovenci čutijo demokracijo, kaj jim pomeni? Kakšni pravzaprav smo in ali je res prava slovenska dilema, kot pravite: ali policijski pendrek ali partijska hierarhija?

J. Vilfan: "Za mnoge Slovence sta politična svoboda in parlamentarna demokracija vprašanje kričanja parol, ne pa organiziranje posebne vrste življenja. Meni se zdi, da je v kolektivni podzavesti in zavesti Slovencev skušnjava demokracije nekaj izjemno bledega, predvsem pa ambivalentnega. Po mojem pričanju bi morali Slovenci in še toliko bolj drugi Jugoslavlani iti nazaj v šolo za demokracijo in to v prvi razred ... Jugoslavlanski komunistični stranki bi bilo dovolj za prvo silo tiskati dober pamflet, ki bi razlagal principe parlamentarne demokracije."

● In civilne družbe ...

J. Vilfan: "Nobene civilne družbe ni brez strank in svobodnih volitev. Saj se počasi le približujemo, ampak to še ni prava stvar, to delikatno mrmljanje o demokraciji ..."

Proti demokraciji so le lenuhi

● Kaj pa vzhod, perestrojka ...?

J. Vilfan: "Perestrojka me sploh ne vznemirja v tej strogi komunistični deželi. Čež pet let bodo tam, kjer smo bili mi leta 1960. Ne razburja me populizem, ki je prevzel oblast — to je le neka filozofija, ki ni utemeljena, saj je le volja posameznih skupin."

● Zanimiva je vaša teza, naj bi bili v demokraciji na oblasti in na vodilnih položajih isti ljudje kot zdaj.

J. Vilfan: "Zanimiva? Zakaj? Se mar vam ne zdi? Saj so vendarle vsi ljudje, ki so sposobni, v glavnem zbrani v komunistični partiji in zanje ni mogoče najti zamenjav. Problem je samo v tem,

da se ti ljudje osvestijo v smislu parlamentarne demokracije."

● Zakaj pa so mnogi proti demokraciji?

J. Vilfan: "Mnogim še ni jasno, da je demokracija definitivni trend bodočnosti in zato pristopajo k stvari v bistvu na oportunističen način. Proti demokraciji so ljudje, ki ne znajo dobro misliti, ki prezirajo demokratični postopek, se čutijo nesposobne, da bi se v demokraciji izkazali na pošten način, nočejo delati, imajo negativne predpostavke o politiki, imajo neprijetno preteklost in občutek, da bi

jih to v zares odprti družbi bremenilo ..."

● Nenehno ponavljate vprašanje: ali bo vladal narod ali pa bo vladal nekdo drug? Na kakšne komentarje pa naletite, ko trdite, da je vendarle treba imeti zaupanje v narod, množice, soljudi?

J. Vilfan: "Slišim razne komentarje, tudi take: če bi imeli svobodno izvoljeno skupščino, potem bi imeli poslanske klopi polne hipijev, ki bi med debato kadili marihuano. A prvič: nikjer v Evropi ne opažam niti enega parlamenta, ki bi bil napolnjen s hipijevskimi poslanci, in da drugič ljudje volijo tiste, ki jim zaupajo. Če bi ljudje volili neodgovorne poslance, jih drugič ne bi volili več. In moje vprašanje, ki ga postavljam: Kaj so pa kadili makedonski poslanci, ko se je gradila tovarna Feni?"

● Pripravlja se ponatis Kresa komunizma. Kaj nam v prihodnje pripravljate vi kot vedno

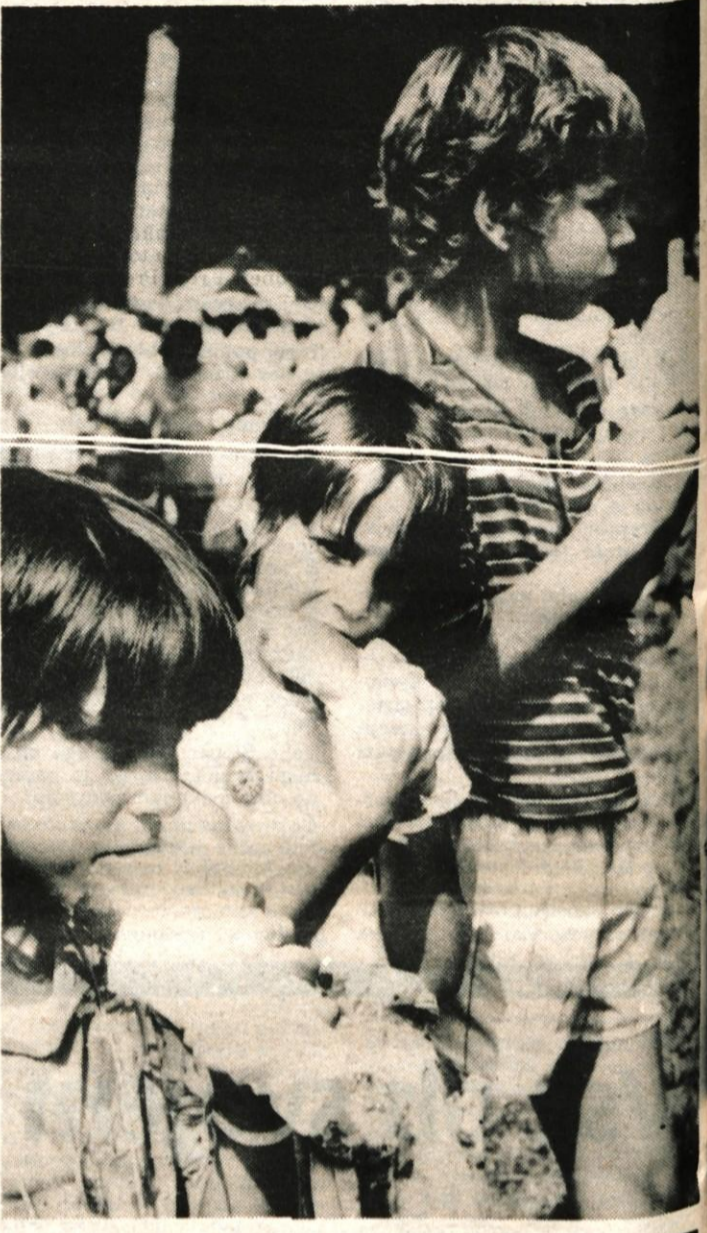
● FUNKCIONARSKI OTROK

Opazoval sem, recimo svoje starše: bili so člani "novega razreda" — in sem ugotovil, da so dali celo vrsto stvari: kot partizani so se borili proti okupatorju, po vojni so prispevali k priključitvi primorske Slovenije, kot titoisti so prispevali k borbi proti Stalinu, kar se je odrazilo v samostojnosti Jugoslavije in porodilo nove težave, namreč popolno izolacijo Jugoslavije. In potem so moji starši kot jugoslovanski diplomati prispevali, da se je Jugoslavija rešila te izolacije. Po mojem mnenju so vse te stvari izjemno pozitivne in jaz kot "sin novega razreda" sem bil (mislim, da upravičeno) ponosen na svoje starše. In potem me nekdo jebe, da so moji starši imeli vilo! Ali pa, da sem jaz odrasčal v vili. Da je mogoče prav, da so moji starši imeli vilo, ampak ni prav, da sem jaz odrasčal v njej! Moji starši naj bi stanovali v vili — jaz pa naj bi spal zunaj v pasji utli!

bolj odmevni slovenski pisatelj?

J. Vilfan: "Rad bi povedal, da ne pišem kot pisatelj, da me mnogo bolj privlači slikarstvo. Pišem kot slovenski inteligent, vedno

pa nastopam kot laik, imajo me za naivnega. Pripravljam pa knjigo o patologiji v družini. Naj bo vedno sonce. Izšla bo pri Feniksu."

● SPOMINI

Deda Josip

Glavna misel mojega deda je bila: "Ne strinjam se z vami, toda do svoje smrti bom branil vašo pravico, da imate svoje mnenje."

ne zaveda, koliko dragocenega ima, če ima lahko svoje zasebno življenje. Če že govoriva o Gorenjski, bi rad omenil, da mi je v nepozabnem spominu ostala prelepa vila Rog na Bledu in sveti Jurij pri Trzinu."

● Preživljate se kot pisatelj in kot slikar. Knjiga Ob kresu komunizma ima značaj tega, čemur pravimo "roman reka" in se dosledno drži osnovne teme: borbe za demokracijo. Kako je nastala, kako je bila sprejeta?

J. Vilfan: "Pozimi leta 1986 sem srečal Marjana Rožanca v Mesing baru in vprašal me je za moja politična mnenja. Dejal sem mu, da mu bom odgovoril, če mi plača pivo. Plačal mi ga je, me prosil, da bi misli napisal za Novo revijo in pod ohrabrevalnim vplivom Dimitrija Rupla in Tineta Hribarja sem dodajal in dodajal, dokler iz članka ni nastala knjiga. Leto dni sem jo pisal. Mislim, da jo bo morda

bodnih volitev ne bo demokracije. Čeprav se dobro zavedam, da parlamentarna demokracija ni vsa bela, ampak vendarle da svetlejši ton politične sivine."

● In kako naj bi potekal ta proces demokratizacije?

J. Vilfan: "Najprej bi moralo vodstvo ZKJ spoznati, da je parlamentarna demokracija najboljši sistem za moderno evropsko državo. Nato bi moralo dovoliti pisanje o parlamentarni demokraciji, iziti bi morale knjige, ki opisujejo ta sistem. V jasnosti bi se vse bolj pisalo in debatiralo. Naslednja stopnja bi bili republiški referendum: tak problem, kot je na primer usmerjeno izobraževanje, bi moral biti rešen po tej poti. Jugoslavlani bi tudi glasovali, ali sploh hočejo prehod na parlamentarno demokracijo. Skratka, politično odločanje bi moralo biti tam, kamor spada: namreč v najširših ljud-

● MITJA RIBIČIČ

Najhuje bi bilo, da srednji ešaloni v sodelovanju z ostalimi republikami vržejo z oblasti tistih nekaj naprednih funkcionarjev (predpostavljam, da je Mitja Ribičič med njimi). Taka garnitura bi vodila v diktaturo in objem Rusije. Naj Bog blagoslovi Mitjo Ribičiča in še tistih nekaj bistrih glav, ki so na vrhu — naj jih blagoslovi in razsvetli!

brala mlajša intelektualna publika. Odmevi? Nikjer še ni nobene recenzije. Mi pa kdo tako mimogrede reče, da mu je bila knjiga všeč."

● Kaj pa ljudje s političnega vrha?

J. Vilfan: "Če mislite na kakšne neprijetne posledice, potem jih nisem imel. Oni dan sem srečal Pepco Kardeljevo, bila je ljubezniva kot vedno, na koncu pa je le rekla, da ni bilo treba, da sem

skih množicah. In postopoma, po kakih petdesetih letih, bi imeli prave parlamentarne volitve ..."

● Ali to pomeni, da je bila komunistična vladavina nekako brez smisla, "brez veze"?

J. Vilfan: "Ni bilo 'brez veze', le malo arhajski poizkus menjanja družbe se je izživel. Če zgodovinsko pogledamo, imamo največ, kar si lahko želimo: neodvisnost in s tem možnost za par-

● MOJ OČE

Od očeta sem dobil tudi politično dvojnost: strastno spremljanje (na primer) ameriških volitev in absolutno prepričanje (po drugi strani), da je komunizem za Jugoslavijo dober... Oče je bil skromen, toda ne brez zavedanja o lastnih sposobnostih... Čim starejši je bil moj oče, tembolj so ga uporabljali skoraj kot neke vrste ornament zaradi njegovega znanja jezikov — vedno je lahko v mnogo jezikih odgovarjal na vprašanje novinarjev.

omenjal tisto o pištolah. A sem ji odvrnil, češ: narod bo že razumel."

Naša politična zgodovina ni bila "brez veze"

● Kaj mislite o naših slovenskih politikih?

J. Vilfan: "O Kučanu slišim same dobre stvari. Včasih popijem pivo z Jožetom Smoletom, ki je dober politik, a se v nekaterih stvareh nikakor ne strinja. Mislim, da brez strank in svo-

lamentarno demokracijo. To pa nikar ne bi bilo možno, če ne bi bili takoj po vojni na oblasti avtentični jugoslovanski komunisti. Če bi po vojni bili namesto njih parlamentarni demokrati, bi končali kot Češkoslovaška. Bilo je dobro, da so Jugoslavlani imeli avtentične komuniste, ki so obrali svojevrstno pot."

"Zakaj smo se pa borili?"

● V knjigi se spominjate Edvarda Kardelja kot ene izmed naj-

Franci Zagoričnik

Do poezije in nazaj

Veno Dolenc Strasti in odpuščanja, Mala Čufarjeva knjižnica 12, Jesenice 1987

Leposlovna knjižna dejavnost na Gorenjskem je hočeš nočeš osredotočena na Jesenice. Tam se v zadnjem času spet vrstijo nove knjižne izdaje — Milan Kristan, Veno Dolenc, Damjan Jensterle — da bi tako sam kraj izdajanja, nasproti pretečemu raznarodovanju na tem etničnem področju, v svojih nedrih občutil tudi svojevrstno narodotvorno dejavnost, če lahko še verjamemo, da ima književnost lahko tudi še danes takšno moč. Pa tudi, če verjamemo, da je književnost samo obliž in slepilo, lahko ugotovimo vsaj to, da je ona tu. Gorenjska sicer ne premore nobenega svojega periodičnega tiska, kar bolj govori o mrtvilu jezikovno ustvarjalne zavesti v ostalih gorenjskih mestih kot pa o manjši narodnostni ogroženosti drugod. Razlogi so dvojni: nezainteresiranost kulturno-političnih struktur na Gorenjskem in didaktične neumnosti, ki jih zganjajo v naših šolah, in ki peljejo mladež v duhovno kastracijo. Pomenska jezikovna ustvarjalnost je slabo cenjena kategorija, pa če se nam še tako krepko dozdeva, da je nepogrešljiva prvina vsake duhovno dejavne in produktivne družbe. Vprašanje je, ali si ta kategorija svojo oceno res zasluži ali pa sama takšno oceno dovolj daleč presega in si zasluži več pozornosti.

Pesniški prvenec Vena Dolenca Strasti in odpuščanja je sicer pesniška zbirka kot prvenec, ne

pa tudi ustvarjalni prvenec njegove celotne umetniške dejavnosti. Znana je tudi njegova slikarska dejavnost, ki je obdarjena s prevladujočimi prvina lиковno pretanjenke klasično pojmovane figuralki z nadihom nadrealizma, Dalija in De Chirica. To slikarstvo nam odpira tudi Dolencevo pesniško zbirko, saj je na njenem ovitku reprodukcija nekega "njegovega" akta. Na sivem in vijoličnem ozadju je sedeča ženska, obilno kraki monstrem, ki nežno golta mačka, sosedna lastni telesni mački. Vrh piramide zgornjih okončin je glava, nemara snujoča že dano vsebnost vsebine knjige. Časni razpon nastajanja pesemskih besedil je močno zavajajoč. Ne moremo reči, da je pesem sočnejša, če dlje med. Čeprav so skoraj vsa besedila označena z datumom in večina med njimi tudi s krajem nastanka, ki je zmeraj Tržič, pa je delitev besedil bolj tematska. Neka možna delitev pa je vsebovana že v naslovu zbirke: strasti in odpuščanja.

Ta obojnost bi potem po eni strani lahko temeljila na pesmih močno zasebnih čustvenih senzacij, obdarjenih z lepim in dopadljivim besedovanjem, ki ga še bogatijo prepoznavni kulturno zgodovinski pojmi. In po drugi strani, in v glavnem tudi v drugem delu zbirke, z bolj vsakdanjimi in sodobnimi pojmi in bolj družbenimi situacijami. Nasproti znanim slikarskim, mi-

tološkimi in literarno zgodovinskim pojmom se pojavljajo sicer manj znana imena, o katerih pa Dolenc zлага pesmi in jih opeva, kot v pesmih: Ivan Domitrovič, Mariji Filipesco, Enver in Kranjčanom seveda vsem poznana figura iz Ode Nikolaju Slaparju, poleg osebno enako prizadetih in vznemirljivih: Svoboda, Proletarska in Domovina. Ravno Oda Nikolaju Slaparju vsebuje besedo odpuščanja iz naslova zbirke. Tam namreč pravi: "Kranjčani imajo radi Nikolaja, a človeška narava jim je ne da, da mu ne bi zabodli noža v hrbet, kot je to na dvorih v navadi. Seveda jim je potem žal in na Gorenjskem je dež. A Nikolaj se ne meni za drobne slabosti svojih klovnov in odpušča levo in desno, vsemu in vsem, ker je, kot se govori, trockist in krvodajalec." To ponujeno odpuščanje bi moralo biti dovolj za polneše razumevanje Dolencevega pesnenja. Saj ga ne izgovarja samo neka oseba, ki v tej poeziji nastopa s svojim imenom in s pesniško upodobitvijo neke usode. Izgovarja ga predvsem pesnik sam. Izgovarja pa ga za svojo poezijo, za drznost pesnjenja, njegoveo neobremenjeno svobodomiselnost in umetnost, ki pa se včas razkriva z zgoščeno in preiščljenim izrazjem. Dolenceva pesniška zbirka pomeni soliden začetek neke pesniške poti in Jesenice so plodni mesec v koledarju literarnega snovanja na Gorenjskem.

Štefan Kalamar

PETKOV PORTRET

vrednosti točke. Delavci pravijo: mi opravljamo svoje delo, se trudimo, če se da, tudi kaj izboljšamo, vi na vrhu pa skrbite, da bo vse drugo v redu. A jih kar mučimo z referendummi, zaključnimi računi, investicijami, za kar naj bi v bistvu odgovarjali strokovnjaki, vodilni delavci.

V Gorenjski predilnici je Štefan Kalamar vodja oddelka za kader, sistemizacijo in družbeno samozadržanje. Dela na področju, ki je tudi precej represivno, kaznovano. Ga imajo zaradi tega delavci, ki kršijo disciplino, na piki? Nikdar ni imel slabega občutka, da ga sovražijo. Res pa je, da jim ne smeš delati očitnih krivic. In če drugim glavo pereš, moraš imeti svojo vsaj malo bolj čisto.

Kakšen človek je pravzaprav Štefan Kalamar? Če bi vprašali ženo, bi povedala, da trmast kot vol in trd kot kamen. Trmast morda res, a tudi optimist. Če doživi neuspeh, ne misli, da je vsega konec, da se nič več ne plača. Trmasto hoče splezati na zeleno vejo in se spet ne utaplja v solzah, če mu ravno ne uspe. Trd pa je toliko, kot je delaven, pošten. Pri tem je strog in dosleden do sebe in tudi do drugih.

H. Jelovčan

Štefan Kalamar je zadnji dve desetletji eden najaktivnejših družbenopolitičnih delavcev v Gorenjski predilnici Škofja Loka, krajevni skupnosti in občini, razen tega pa je trenutno še sodnik porotnik sodišča združenega dela SRS in predsednik skupščine zavodovne skupnosti Dunav v Ljubljani. Za svoje delo je 8. januarja prejel malo plaketo občine Škofja Loka za leto 1987.

Funkcij se je nabralo za bogato ogrlico, čeprav sam pravi, da oče postati obešalnik zanje. Zdelo se je pred dvema desetletjema, ko je prišel od vojaškega dela, da se vključi v delo partije, sindikata, mladinske organizacije, ni bil navajen reči ne, medtem da je to njegova naloga, dolžnost. Ko je človek notri, veliko pride ven, se na pol pošaja in prizna, da tudi sam že včasih razmišlja kot drugi, ki se bolj otrešajo javnega dela. Če se preveč razdaš, se pokane praznina na drugem koncu, pri družini, otrocih. Zato obstajajo neke meje, ko je treba prežezati, reči ne.

Veliko ur je prežedel na sestankih, to pač sodi k funkciji. Sestanki so potrebni kot dogovor za delo, kot bitka mišljenj, vendar je na njih, posebno

ODMEVI

Zaradi vse večjega števila pisem in odmevov prosimo vse, ki nam pišejo, naj ne bodo predolgi. Prispevki naj ne bi bili daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Predolge bomo prisiljeni skrajševati.

Uredništvo

Gorenjski glas, 12. januarja 1988

NASPROTUJEMO NASILJU NAD NARAVO IN LJUDMI

12. januarja letos smo v Gorenjskem glasu prebrali odgovor nekdanjega predsednika OK SZDL Jesenice Mirka Rabiča na apel dr. Mareka Lenardiča »Nasprotujemo nasilju nad naravo in ljudmi«, ki je bil v Glasu objavljen štirinajst dni prej. Kot eden od podpisnikov, oz. pobudnikov za ustanovitev ekološkega društva na Jesenicah, sem ob Rabičevem odgovoru tudi osebno prizadet, saj pisec očita podpisnikom, da z izjemo dr. Lenardiča »v bistvu niso niti vedeli, za kakšno po vsebini dela društvo gre«, sporen pa naj bi bil tudi način zbiranja podpisov in pa to, da naj bi bilo že vnaprej jasno, kdo bo društvo vodil.

Rabičevi očitki so neutemeljeni, saj smo pobudniki program društva skupaj oblikovali na več sestankih, ki so potekali v sejni sobi hotela Pošta. Tudi ne vem, v čem naj bi bil sporen način zbiranja podpisov, saj smo vsi podpisniki odrasli, pisarni ljudje in nas k podpisovanju ni nihče zavedel, podkupil ali prisilil. Kar se tiče očitka, da je bilo že vnaprej jasno, kdo bo društvo vodil, pa tole: kolikor vem, sta bila kandidata za predsednika dva, Miro Harej in Marek Lenardič, in ne spominjam se, da bi kdo na nas pritiskal, koga naj izberemo.

Ne poznam zakona o društvih, toda močno se mi zdi, da so vsa birokratska polena na noge in za la- se prileženi protiarrogantni, s katerimi sta tedaj vodstvi jeseniške SZDL in SNZ preprečili legalizacijo ekološkega društva, le izraz nezaupanja in strahu jeseniške oblastvene oligarhije pred združevanjem občanov in politično neodvisna interesna združenja. Kajti naloga ekologije ni samo skrb za zdravo okolje, pač pa tudi boj za politično klimo, v kateri onesnaževalci okolja ne bodo imeli monopola nad varstvom okolja. Ko bo takšna klima dosežena, se na Jesenicah ne bomo več postavljali z novo jeklarino, karavanskim predromom, avtocesto, stolpnici, spomeniki, smučarskimi skakalnimi kamni in žičnicami, pač pa se bomo zgroženi prijemale za glavo, kako malo smo v teh desetletjih megalomanskih gradenj storili za to, da bi se v našem mestu poleg železarnice, hokejistov, avtomobilistov in alkoholikov dobro počutili tudi starci, otroci, pesniki in psi.

Jesenice, 16. januarja 1988
Edo Torkar

Gorenjski glas, 15. januarja 1988

DRUGA PLAT MEDALJE

Kljub temu, da nam je vsem jasno, da tudi novinarji morajo od česa živeti, presegajo zaključki, ki jih je tov. M. Volčjak natresla v članku z naslovom »KAKO USTAVITI PRISELEVANJE DELAVCEV« z dne 15. januarja 1988, in kjer je v debelem tisku omenjena »nesmiselnost obstoja Gradbeničeve gradbene šole«, vse meje lojalnega poročanja.

Do takih zaključkov pride, novinar, ki se podpisuje pod strokovne ugotovitve, katerih avtor je nekdo drug. Zanimivo je, da je temu istemu sestanku prisostvoval tudi novinar Dela Lado Stružnik, pa je bilo njegovo poročanje v Delu povsem korektno, brez alarmantnih okraskov na račun Srednje gradbene šole, ki ne izobražuje kadra le za SGP Gradbincec.

Novinarka je napačno reproducirala sklep Izvršnega sveta, ki govori o ukinitvi oblike novačenja učencev iz drugih republik, ne pa o ukinitvi šole! Vse skupaj pa od slikava slabo poznavanje razmer v gradbeništvu, ki si ga novinar, do ločen za gospodarsko področje, ne bi smel privoščiti.

Gorenjska je bila do leta 1982 edina regija v Sloveniji brez lastne gradbene šole. Takrat je ob kroničnem pomanjkanju zidarjev, tesarjev, oziroma gradbenic, ki bi svoje delo obvladali, ob preoblikovanju mreže šol prerasla biša Poklicna šola, ki ima mimogrede 100 letno tradicijo, v Srednjo gradbeno šolo.

Šola je verificirana, njen ustanovitelj je SO Kranj.

Gorenjski glas, 8. januarja 1987

SVET BREZ BLEŠČIC

Pismo soseda Marjana Zalokarja, ki je bilo objavljeno 8. decembra 87, v rubriki ODMEVI, je polno žaljivk — neresnice, zato bom moral vložiti ustrezno tožbo. Tožba pa žal ne more spremeniti javne očitve v vašem časniku, saj vsega tega nisem zaslužil, bil sem vedno pošten in v pomoč mnogim v okolici. Pomagal sem vsakomur, saj se nisem želel zameriti, zato tudi nisem človek, ki bi bil sprt z dobršnim delom okolice, kot tu trdi sosed v omenjenem prispevku.

Prav tako se nisem vse življenje tožaril s pokojnim sosedom ali bil pobudnik spora. Z njim sem bil v enakih odnosih kot oba omenjena soseda. Da sem vsa leta v miru užival svoje zemljišče in da do zadnjih dveh let ni prišlo s strani obeh sosedov do motenj posesti (premetavanje krajnikov, trosenja gnoja pod drevesa dozorelih sadežev, škropljenja z mrzlo vodo, metanja kamenja na vrt pod koso — med opravljanjem vrtnega dela, lomljenja vej cvetočih češenj in grdih žaljivk, če jih navedem kar dobesedno: »Mrakova prasa in hudičeva kurba, stara, Mrakova«), ki bi me pristilile vložiti ustrezne tožbe. Oba soseda pa kljub pismenu opozorilu nista prenehala z dejanji, zato so bile tožbe nujne. Do tedaj pa sploh nisem bil čest gost sodniškega poslopa.

Oba soseda, pa tudi jaz, smo zaprosili, da uradno uredimo mejo v letu 1985 in torej nisem bil pobudnik sam. Povzročitelja sporov pa sta oba soseda sama. Nered se tožarim, tega nisem počel, zato tudi nisem imel potrebe, vendar ob takem ravnanju sosedov s silo, ne morem molčati in ne dopuščati, saj sem skoraj 40 let užival in ustvarjal ter si s trdim delom zaslužil to svoje zemljišče, (ki meri 469 m²).

Sosed Marjan Zalokar me krivično javno črni, zato bi mi bil dolžan opravičila, gre za žaljivke, za katere bom moral sicer spet vložiti ustrezno tožbo.

Martin Mrak

Gorenjski glas, 15. decembra 1987

ŠTIPENDIJE SO PRENIZKE

Štipendisti Gorenjske kmetijske zadruga so v Gorenjskem glasu (15. januarja 1988, št. 4) potožili o nizkih štipendijah. Prav bi bilo, da bi jim štipenditor odgovoril, še bolj prav, da bi napako (?) popravil. S strani strokovne službe skupnosti za zaposlovanje moramo prizadetim povedati, da so se kadrovske štipendije s 1. oktobrom 1987 povečale za 40 odstotkov. Zneski za srednješolce, ki se šolajo v kraju bivanja, so bili: za zadosten uspeh 26.975 din, za dober uspeh 34.547 din, za prav dober uspeh 44.959 din in za odličnjake 57.263 din. (Za učence prvih letnikov se učni uspeh iz osnovne šole ne upošteva, dobijo pavšalni znesek za dober uspeh).

Štipenditorji so morali v enakem deležu povečati tudi dodatek za vožnjo in dodatek za deficitar- nost. S 1. januarjem 1988 so bile štipendije znova povečane, in sicer za 20 odstotkov.

Franc Belčič, Strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske — Kranj

Kranj, 18. januarja 1988

SVET BREZ BLEŠČIC

Nihče ne bo vzel moje punčke

la prošnjo, vendar sem po porodu ostala na cesti. Ni mi kazalo drugega, kot da se nasilno vselim, saj je to še vedno bolje, kot da sva s Tjašo brez strehe nad glavo. Zavedam se, da nisem naredila prav, da bi na to morala misliti že prej. Vendar pa nisem niti pomislila, da bi punčko dala v rejo, da bi jo dala za posvojitev, kot so mi predlagali v Centru za socialno delo. Zdrava sem, sama zaslužim in tudi sama mislim vzgojiti svojega otroka. Zato mi punčke nihče ne bo vzel! Kako se bo rešilo s stanovanjem, pa sedaj še ne vem, upam, da mi bodo pomagali, in da bom do takrat lahko ostala v tej sobici,« pravi Nada.

Franč Peternej, ravnatelj vrtcev: »Pri reševanju stanovanjskih vprašanj imamo v vrtcih določen red, kot povsod drugje. Nada se je pri meni oglasila le nekaj dni, preden je šla v porodnišnico in povedala, da po porodu najbrž ne bo imela strehe nad glavo, saj živi pri sestri. Na Centru za socialno delo so povedali, da je možno rešiti takšne primere na štiri načine: s posvojitvijo, z rejo, da odpotuje začasno domov ali pa da gre z otrokom v banjalški Dječji dom. Formalno reševanje takšnih problemov je navadno dolgotrajno, saj se bolj malo upošteva človeška stran problemov. Po drugi strani pa bi naredili krivico drugim delavkam, ki prav tako z otroki čakajo na stanovanje. Sam mislim, da nasilna vselitev ni primeren način reševanja težav in obsojam to dejanje, po drugi strani pa je treba upoštevati tudi težave naše delavke. Začasno bo ostala v sobi, kaj bo kasneje, pa ne morem reči.«

V. Stanovnik

Foto: F. Perdan

IZ ZGODOVINE NOB (6)

Bela smrt na Mošenjski planini

Po umiku iz Dražgoše je Can- strazarji pa so na oknu koč ugotavljali, da je živo srebro v toplomeru zdrknilo celo na -32°C! A prenapolnjena koča je nudila toliko toplote, da so se kmalu ogreli. Le s hrano so bili na psu.

Ko so počivali, jih je okoli 14. ure presenetilo ostro streljanje. V bela maskirna oblaci- la skriti policisti so jih zaradi izdajstva hudo presenetili, zato so partizani kmalu imeli več žrtev in nekaj ranjenih. Obramba je bila neučinkovita, a po dramatičnih dogajanjih so se preživeli proti jutru 14. januarja nekako izmuzli iz tega zimskega pekla, ki so jim ga priredili prikriti beli polici- sti.

V tem težko opisljivem pe- klu je v nekaj urah padlo 12 Cankarjevcev, 5 pa so imeli ra- njenih, a v Dražgošah jih je v treh dneh k sreči padlo le 9. V ognjenih in snežnih kleščah so bili ujeti 13 ur. In le malo je

Tja so prišli že 12. januarja, stražarji pa so na oknu koč ugotavljali, da je živo srebro v toplomeru zdrknilo celo na -32°C! A prenapolnjena koča je nudila toliko toplote, da so se kmalu ogreli. Le s hrano so bili na psu.

V tem težko opisljivem pe- klu je v nekaj urah padlo 12 Cankarjevcev, 5 pa so imeli ra- njenih, a v Dražgošah jih je v treh dneh k sreči padlo le 9. V ognjenih in snežnih kleščah so bili ujeti 13 ur. In le malo je

manjkalo, da jih ni padlo še več. Tako pa se je večina z za- grizenostjo in predvsem po za- slugi iznajdljivega vodnika Bi- čka vendarle rešila.

Tedaj so na Mošenjski plani- ni padli: mitraljezci Henrik Biček, Miha Fister, Benedikt Pado- van in Karel Mlakar, ter borci Ivan Kovačič st., Jernej Ko- kalj, Edvard Tominc, Jurij Gračan, Ciril Golja, Tone Dem- šar, Stano Oman in Mirko Šu- bic.

Izdala sta jih gozdarja oče in sin Košmrlj, okupatorjeva so- delavca, kar potrjujejo okupa- torjevi dokumenti. Franc Košmrlj ml. je na Mošenjsko planino pripeljal le 50 polici- stov — smučarjev, ki jih je vodil major Mann z Bleda. Udarec je bil boleč, izdajalca pa sta bi- la spomladi kaznovana s smr- tjo. Preživeli so se spet vključi- li v CB, ki se je potem razdelil na skupine. Tako bi laže preži- veli!

● Premoga do glave in čez

Več kot očitno je, da ima naše Kurivo polne vagone premoga, saj vztrajno pošiljajo vabeče dopisnice: Oglasite se, da vam dostavimo vaših toliko in toliko naročenih ton premoga...

Malo čudno je le to, da te dopisnice prejema tudi tisti kupci, ki so premog že »dvignili« pred kratkim, pred mesecem ali dvema. Malo bolj natančna evidenca pravzaprav ne bi škodila...

● Američanom je lahko še žal

Nekje smo iz nekih znanih ust slišali, češ le čemu sploh imamo šolo za organizacijo dela? Če damo za primer Ameriko: CELA Amerika nima niti ene šole za organizacijo dela!

Neumestna primerjava, nevzdržna, nelogična, nestvarna! Če bi bilo ameriško gospodarstvo tako na bobnu, kot je naše, bi še kako globoko čutilo vrzel organizatorjev dela. Mi imamo organizatorjev dela dovolj, za izvoz, če ne bi bili tako krvavo potrebni doma...

KJE SO, KAJ DELAJO

NAŠI ZNANI NEKDANJI ŠPORTNIKI

Janez Rotar

Razvoj slovenskega in jugoslovenskega motokrosa je povezan z njegovim imenom. Kot fante se je v času dirk na Ljubelju navduševal za motorje in prikolice, vendar ni in ni mogel zraven. Končno se mu je želja izpolnila. Postal je sovznik v prikolici. Najprej pri Mateju Kurniku, potem pri Prstavcu in Salobirju ter pri Ribiču, ki ga je na eni od dirk zgubil. To so bila lepa leta, poudarja 52-letni Janez Rotar iz Žiganje vasi, samostojni konstruktor v Metalki, tozdr Triglav v Trzinu. Že 18 let je zaposlen v tej tovarni, eni najuspešnejših v trziški občini.

»Ko sem odslužil vojaščino, sta me AMD Tržič in avto moto zveza Jugoslavije poslala v avstrijsko tovarno KTM, da bi se tam usposobil za serviserja in mehanika za te motorje. Pri nas so načrtovali, da bi motorje KTM delali tudi pri nas. Tam sem dirkal: na cestah, ukvarjal sem se s terenskimi vožnjami in

tudi motokrosom. Leta 1959 sem prišel domov, navduševal za motokros in iskal primerne terene. Tudi pri izbiri dirkališča v Podljubelju sem bil zraven. Leta 1961 in 1962 smo resno začeli. Takrat smo bili v špici Andrej Ahačič, Krivušič, jaz in še nekateri. Vesenjaki so se začeli takrat uveljavljati, pa moj brat Anton, Ivan Primožič in kmalu tudi Ivan Zupin. Dirkal sem do leta 1970 in vozil najmanj 500 dirk. Večkrat sem bil medrepubliški prvaki, dober sem bil na balkaniadah, na karavanških turnejah in podobno. Za večje mednarodne dosežke smo bili prešibki. Bili pa smo bolj zagriženi, bolj nacionalno zavedeni. Bolj kot danes smo se zavedali, da zastopamo Jugoslavijo. Tudi več dirk smo imeli,« obuja spomine Janez Rotar.

Pripoveduje, da so bila leta, ko so v Trzinu premalo vlagali v tekmovalce in so zato mnogi odšli ali nehali. Sedaj se trziški motokros spet dviguje in to ga veseli. Množičnost je še vedno premajhna. Cestnohitrostne dirke so po Janezovi sodbi precizen, eleganten šport, motokros pa garaški, umazan šport. Ogoromna kondicija in korajže mora imeti dirkač. Ta šport ni niti tako nevaren. Najbolj pogosti so slozi, nevarnost pa je v gneči, ko te sotekmovalci lahko povozijo. Njemu se je to enkrat zgodilo, pa je dobil kar malo strahu.

Janez Rotar, znan tudi kot inovator, ostaja športni navdušenec. Motorji ga navdušujejo, smučanje ga zanima, na motor pa ne sede več. Pravi pa, da bi morala biti glavna vrlina vsakega športnika skromnost.

J. Košnjek

● JANUARSKI KOLEDAR IMEN

22. januar: Vinko, Cene, Viki (Viktor)
23. januar: Rajko, Ili, Klemen, Samo
24. januar: Franc, Matko (Matic), Rok
25. januar: Savel (Pavel), Dare, Trpimir
26. januar: Pavlina, Tic, Karpo (Polikarp)
27. januar: Elica (Gelica), Vito, Jule
28. januar: Tomaž, Egon, Rožle (Rogerij)

Male gorenjske vasi

Za Tatinec so krivi rokovnjači

Ime vasi Tatinec me že dlje privlači. Zlepa ne najdeš podobnega. Tu so morali biti nekoč tativi. "Tatinske srake" gotovo niso nikoli v zgodovini kraja postavljali na oder. Saj ga tudi nimajo, še gasilskega doma ne. Pa mi je oni dan Šimenkova mama, Marija Stare, povedala to "zgodovino", kot je včasih šla od ust do ust. Njena stara mama, Urša Renkev iz Tenetiš, je zgodbo rada pripovedovala otrokom. Po Veliki gmajni so se skrivali rokovnjači, pa na oni strani, pri Letencah. Pri eni od kmetij v vasi so svoj čas ukradli vola in ga vlekli s seboj k Sv. Nedelji. Tam so ga v cerkveni stolp v "turn" tiščali. In ker vol sam ni hotel iti, so ga na silo noter spravljali. "Tine, tiš!" je velel eden drugega.

Pa je tako iz nekdanje Sv. Nedelje nastala vas Tenetiše, tu pa Tatinec. Kako se je vasi prej re-

Tatinec

Piše: D. Dolenc

klo, pa nihče ne ve. Tatinec se je je prijel in tako je ostalo, pa naj imajo vaščani radi to ime ali pa ne.

Pri Šimenkovih smo oni dan prešteli 53 prebivalcev Tatince. Po več kot sto letih je Tatinec spet prišel na številko 50. Po starih knjigah je bilo v vasi leta 1869 50 prebivalcev, leta 1880 jih je bilo samo 34, 1890. 39, 1900. 45, 1910. 44, 1931. 31, 1948. 39, 1953. 35, 1961. 42, 1966. pa 47. Ljudje so iz vasi odhajali za kruho, bila so pa tudi leta, ko je bilo malo otrok v vasi. Šimenko. Jože Stare, ki mu je že 83 let, ve povedati, da v njegovih otroških letih, ko je bilo pri Šimenku 10 otrok, kar pri štirih kmetijah v Tatincu ni bilo niti enega. Tako se je namerilo in to so bili hudi udarci za kmetije. To je bilo še za časa Avstrije. Zemljo so potem dedovali ali kupovali od drugod in zato je prišlo v vas toliko tujcev.

KOGP KOMUNALNO, OBRATNO IN GRADBENO PODJETJE RAČUN št. 21010003
Kranj - n. sol. o.
TOZO KOMUNALA KRANJ d. o.
KRALJEV DNE 18.01.88
ZAPADLOT DNE 02.02.88
ŠIFRA UPORABNIKA 16277
DELOVNI NALOŽB ST 02101 001

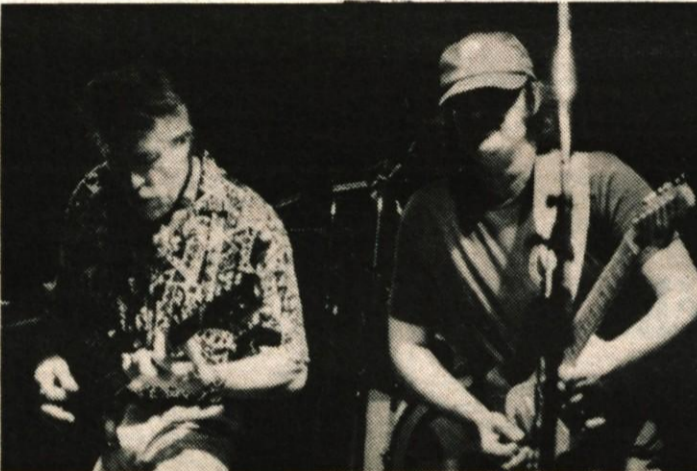
PIBERNIK ANDREJ
54000 KRANJ
Levstikova 6

ŠIFRA	NAZIV STORITVE	ENOTA	ŠIFRA	KOLIČINA	CENA	ZNANJE
	Zaračunavamo vam stroške soglasja k prodaji časopisov				DIN 21,721	
	Vodja fin. službe					
	Kristjan Slavica, o.s.o.					
	Vodja TOZO Komunalna					
	Stručnik IJZ, dipl.ing.					

RAČUN PLAČLIV V ZAKONITEM POKU
SICER ZAPADLOSTNO ZAMISLJENI OBVESTI

POSREDOVALNA VEŠTINA IN OBRATNO
POSREDOVANJE - PA, NE, A
TRGOVSKA KOMUNALA KRANJ - d. o.

In kaj je KOGP storilo, da je za STROŠKE SOGLASJA K PRODAJI ČASOPISOV zaračunalo kar 2 stara milijona? Ničesar drugega kot to, da je poslalo en sam, samcat listek o soglasju...

Kar nekaj časa je že minilo, odkar smo predstavili novosti z domačih polic s ploščami in tako se je zopet nabralo nekaj omembe vrednih vinilnih črnin.

Jim kupci odhajajo v Ljubljano?

Ko smo že pri Jugotonu - pripravili so celo vrsto ponatisov Dep Purple, Beatles, Bjelo dugme ... v skorajda celotnih izdajah, kar bi si vsekar veljalo zapomniti in dokupiti manjkajoče plošče zaželenih glasbenih sestavov. Pri nas je pač tako, vzemi takrat, ko vidiš, kajti že naslednji dan se bo čisto zagotovo zgodilo, da zelene plošče ne bo moč nikjer več kupiti ...

Jugoton si je pri nas izboril, nekateri pravijo, da s pomočjo Univerziade, sila čedno pozicijo. Predvsem je to opazno na licenčnih programih in vodilnih svetovnih gramofonskih založbah.

Tako je z njihovo nalepko na domačem programu izšel Massimo prvenec Stranac u noči, ki so ga nekateri že prav težko pričakovali. Po že davnem Dorianu Grayu je moč prisluhniti ob naslovni skladbi še pesmim Samo jedan dan, Zamislil život..., Pruži mi ruku in drugim šestim napovom.

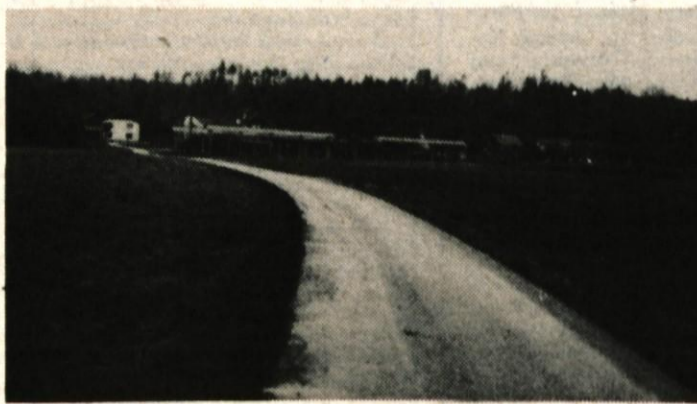
Jugotonov licenčni program pa med drugim prinaša tudi kolekcijo malih plošč, večinoma uspešnic (Back on the Chain Gang, I get you baby...) Pretendersov.

Eurythmics začeni z Beethovnom najvpljavo novo veliko ploščo Savage, ki gre strogo po njihovem dosedanem tiru.

Posebno pa bi s strani Jugotonovih licenčnih izdaj veljalo omeniti dve plošči - Marianne Faithfull: Strange Weather in pa neumornega Toma Waitsa in njegovo Un operachi romantico in two acts oziroma Franks wild years.

Knez Pavle in Džordže angleški

Včasih so bili tu sami kmetje, zdaj pa čistega kmeta sploh ni več, mladi so vsi po službah. Največ mladih iz Tatince dela v kranjski Savi ter po drugih tovarnah, imajo pa tudi dva obrtnika: Andrejcevi Tone je zidarSKI mojster, Janez Čimzar pa avtoprevoznik.

Tatinec ima danes vsega trinajst hiš, osem pa je starih domačij: Šimenk, Suštar, Gregorc, Markuc, pr' Grč, Ušlakar, pr' Cistv in pr' Andrejce. - Foto: D. Dolenc

Zakaj naši inšpektorji zapirajo gostilne?

Pazite: v 'fraklnih' so škodljivci!

Radovljiska inšpektorica je ugotovila, da je v gostilni Angelca v Hlebcah oprema neenotna, avtobusno postajališče pred gostilno pa ni proti - prašno obdelano. Zahtevala je, da se gostilna zapre, če ne bodo namestili napisa BIFE.

Ob cesti iz Lesc proti Begunjam, v prijetni majhni vasi Hlebce stoji stara domača gostilna, vedno čista, gostoljubna, z gorenjsko krušno pečjo v kotu. Pred gostilno je že petindvajset let vaško makadamsko avtobusno postajališče, ki ga stalno vzdržuje lastnica gostilne Rezka Derling. Krajevna skupnost do zdaj ni dala zanj niti lopate peska.

Junija lani je bila gostilnica pri Angelci v Hlebcah deležna rutinskega inšpekcijskega pregleda. Tržna inšpektorica iz Radovljice je vzela gostilno pod mikroskop in vohemotno zahtevala, da se mora stari napis GOSTILNA odstraniti in nadomestiti z BIFEJEM, sicer se zaradi ugotovljenih nepravilnosti gostilna takoj zapre.

Prvič: prostor pred oštarijico se mora PROTIPRAŠNO OBDELATI. Če se bo lastnica še naprej kitila z GOSTILNO, mora: nadomestiti FRIZIDERJE za živila, zelenjavo in sadje; imeti mora HLADILNICO za meso in RIBE! Nadajje mora urediti SKLADIŠČNE PROSTORE. Police za šankom, kjer so "fraklni" in "štamprli", mora zavarovati pred prahom in ŠKODLJIVCI! V moškem stranišču manjka pisoar, v ženskem posoda za odpadke in OBESALNIK za kljuko, da o listu z obratovnim časom sploh ne govorimo.

A najhujše šele pride. Stroga inšpektorica je zgroženo ugotovila, da je OPREMA pri Angelci NEENOTNA!

Bog, saj ne more biti res! V mali gostilni v Hlebcah, kamor zaidejo le domačini, kjer imajo vse v lesu in krušno peč, je oprema NEENOTNA!

Lastnica se je na odločbo pritožila v Ljubljano in med drugim napisala, "da ima le domačo kmečko gostilno s higienično, zračno in urejeno shrambo, da je gostilna urejena v gorenjskem kmečkem slogu, tako da tečejo okoli kmečke peči in sten lesene klopi, OPREMO pa predstavljajo enotne gostinske mize in masivni stoli (vse leseno) in v tej OPREMI, montirani predlani, SE NIHČE NI OPAZIL NOBENE NEENOTNOSTI."

Republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve se je zavzelo pogledati v zadevo "gostilna Angelca v Hlebcah - da ali ne" in pritožbi lastnice nemudoma ugodil. Ovrgel je odločbo tržnega inšpektorata iz Radovljice. Tržni inšpektorici so celo poslali pravni pouk, da je gostilnico napačno uvrščala med hotele in nastanitvene objekte ...

In kaj zdaj? nič. Pri Angelci je zaprto. Lastnica je poslala urgenco na krajevno skupnost, da bi postajališče PROTIPRAŠNO obdelali in sporazumno krili stroške. Tabla BIFE stane najmanj 22 starih milijonov, radovljiski davkarji je vseeno, lastnica pa razmišlja, kaj je vendarle tako hudega storila, da ji trpi dohodek, da o ugledu ne govorimo.

Mi pa sprašujemo: zakaj ni takole zaprtih vseh 555 gorenjskih gostiln, ki imajo pred oštarijo pesek, so brez HLADILNIC za RIBE in SADJE in kljuki v straniščih? Strašno sočustvujemo z našimi možmi in pobi, ki morajo piti iz nezavarovalnih "štamprlov", v katerih so ŠKODLJIVCI in nam za vse na svetu ni jasno, kako vzdržijo po cele dolge večere v gostilni z NEENOTNO opremo? In zdaj vemo, zakaj prihajajo domov ne le vsi povaljani, ampak tudi PRAŠNI? In zakaj domače zaseke niti ne povohajo, saj se v gostilni BAŠEJO z zaseki in klobasami, kajti povsod tam, kjer piše GOSTILNA, jim, domačim pobom in možem, na veliko ponujajo zaseke in klobase ...

Če vse to še ni res, pa še bo, po zaslugi inšpektorjev. Začeli so pri mali gostilni Angelca v Hlebcah, zdaj sta se vrsti vsi ostali. Za začetek pričakujemo nad našimi vrati milozvočno in zelo slovensko doneč napis BIFE, namesto vašega staromodnega napisa GOSTILNA ...

D. Sedej

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

SLAVICA SORŠAK

Zanjo je lani prišlo na Gorenjski glas že pohvalno pismo, kako prijazna prodajalka, da je. Dvajset let je že trgovska, v začetku je bila pri Živilih, potem pri Špeceriji, ves čas pa si je želela k tekstilu. Naravnost uživala je tista prva leta, ko je prodajala

v Murkini dekorativi v Lescah, ko je svetovala kupcem, kakšne zavese naj izberejo, kakšne preproge, blazine, odeje. Tudi domov je skočila pomerit okna, če je bilo treba. Vesela je bila, če je njen nasvet uspel in jo je stranka prišla povabit, naj vendar pride pogledat, kako zdaj izgleda kuhinja, dnevena soba...

Zdaj Slavica prodaja v Murkini Modi v Radovljici.

»Stranka vidi, da skrbiš zanjo, da si pozoren. Tako si jih pridobivaš tudi za naprej.

Vso pozornost ji moraš posvetiti. Posebno še tisti, za katero veš, da ima malo denarja, da ga je zelo težko skupaj spravila. Za težko privarčevani denar hoče dobro blago. Včasih sploh nismo gledali na kvaliteto, pri zaveseh na primer, glavno je bilo, da so bile lepe do prvega pranja. Danes so pa cene tako visoke, da si kaj takega tudi tisti, ki dobro zasluži, ne more več privoščiti. Tudi zato moraš gledati, kaj nabavljaš in prodajati. In željam mladih moraš slediti. Skratka, pozoren moraš biti na vse in za vsakogar.

D. Dolenc

odprli pr'Soršk v Predosljah in pr'Podlesnk na Kokrici. Danes obeh gostiln, ki sta bili verjetno bolj na silo odprti, ni več.

Šimenkov ata se še dobro spominja kneza Pavla, ki je hodil na jago na Veliko gmajno, Cegnar, Pavletov glavni love, pa ga je spremljal. Pa Petrika se tudi spominja in Georga angleškega. Knez Pavle in "Džordže" angleški, kot ga je klical Pavle, sta velikokrat tamle na "robčku", na Andrejčevi "tangliki", na travi ob robu njiv, ležala. Od tam se je lepo na Kokrici videlo.

Milko bo enkrat treba ugnati

Od nekdanj so v Tatincu le kmetovali. In od nekdanj se že ubadajo s to svojo Belco, ki uradno skozi Tatinec in Srakovlje teče kot Milka. Potok namreč ob vsakem večjem deževju poplavlja in resnično so redka poletja, da seno s travnikov v miru pospravijo. Tudi po ves teden stoji voda, ne malokrat se zgodi, da pokošeno seno plava na površini. Tudi ko vode odteče, ne morejo takoj na travnike, s traktorjem že ne, le z najlažjimi kosilnicami. Vrsto let se

že dogovarjajo v vasi, da bi travnike osušili, Milki pa poglobili strugo in utrdili bregove. Vsako večja voda kje utrga breg in voda se razvlija, kakor pač naneseno. Zadnji dve leti so hodili tod strokovnjaki prav iz Maribora, lani in predlani, gledali, merili, zapisovali, vendar je le pri tem ostalo. Nadloga je še vedno tu. Lastniki so imeli srečo, pripoveduje Slavica Soršak, da je dolga leta ne: vso krmo so pospravili suho v soncu, brez poplav. Ne pomni, da bi še kakšno leto šlo tako gladko. Resnično bo treba enkrat zagristi v to kisljo jabolko. Saj drugača si skorajda ne želijo, asfalt skozi vas so položili sred sedemdesetih let, čeprav vsaj meter preozkega, telefona imajo, zdaj pričakujejo že kabelsko televizijo, kabli so že v zemlji, elektriko so imeli med prvimi, to od okrog, že leta 1930, ko so bili še pod občino Predoslje, imajo njihovi otroci v Predosljah, trgovino ženske lahko izbirajo ali na Kokrici ali v Predosljah, v cerkev hodijo v Predosljah, spadajo pa v krajevno skupnost Kokrica. Tudi vodovod imajo. Tole Belco ali Milko bo treba ugnati.

Na včerajšnji dan leta 1942 je bil ustreljen Tugo Vidmar – Jože.

Življenje in junaška smrt neumornega Tugomirja

Bil je ljubitelj planin, morja in glasbe, organizator Osvobodilne fronte in mladine na Gorenjskem. Mučen je bil na Jesenicah in v Begunjah, 21. januarja 1942 pa je bil ustreljen v Dragi.

Jeseni leta 1937 so na kranjski gimnaziji ustanovili srednješolsko društvo Jugoslovan. Številni napredni mladinci višjih razredov so postali člani tega društva. Za fašistično obarvano društvo »ljotičevcev«, ki so ga prav v tistem času propagirali nekateri dijaki tekstilne šole, na kranjski gimnaziji ni bilo odziva. Poleg sokolov, ki so bili v Juigoslovanu najštevilnejši, se je v društvo včlanilo nekaj naprednih posameznikov iz katoliških vrst in tudi nekateri skojevci (Stane, Iztok in Savica Žagar, Vilko Mazi itd.). V tistem času je namreč KPS usmerjala svoje člane in skojevce: »... med množice, v boj za demokracijo, napredek in mir, v boj proti fašizmu«. Društvo Jugoslovan je organiziralo razna predavanja, tekmovanja in izlete z glavnim ciljem osvoboditve mladine proti nastopajočemu fašizmu. Prav člani Jugoslovana so se skupno z levo usmerjenimi študenti, organiziranimi skojevci in sokoli množično vključili v demonstracije v septembru 1938 ob odhodu čeških prostovoljcev, ki so šli braniti svojo domovino, ob marčevskih demonstracijah 1941, ob pristopu k hitlerjevemu paktu, bili so med prostovoljci aprila 1941, v času okupacije pa so se med prvimi vključili v OF in oborožen boj.

Med aktivnimi člani srednješolskega društva Jugoslovan so bili tudi Mario Segolin (upokojeni kapetan bojne ladje, živi v Splitu), Drago Figar (1943 so ga gestapovci ubili na delu v železniškem predoru pri Hrušici) in Tugomir Vidmar (ustreljen kot talec, januarja 1942). Ko so spomladaj 1939 Vidmar, Segolin in Figar na kranjski gimnaziji uspešno opravili maturo, so se odločili za vojaški poklic in se prijavili na razpis Pomorske vojaške akademije v Dubrovniku. Tugomir Vidmar – Jože je bil rojen 19. septembra 1919 v Ložu na Notranjskem, v siromasni družini dvinarja, s sedmimi otroki. Družina se je preselila v Tržič, nato pa v Kranj, kjer je Tugomir obiskoval gimnazijo. Telovadil je pri Sokolu, igral, igral odbojko, vzljubil je naravo in gore, igral je na violino, bil je družaben in izredno rad je pel. Po maturi se je težko ločil od planin in Gorenjske, toda v pomorski akademiji se je z vsem srcem predal morju. Oče, z majhno pokojnino ni mogel vzdrževati številne družine, zato se je priložnostno zaposlil, kot nočni čuvaj, kasneje pa kot vratar v Hotelu Evropa.

Po sramotni kapitulaciji Jugoslavije, se je Tugomir zaposlil v Kranju na občinski davkarji. Takoj se je povezal z mladinsko OF in sodeloval na mnogih akcijah. Bil je sprejet v SKOJ. Ko je z bratom Milošem in Borisom Nečimerjem pripravljala miniranje železniškega mostu na tržiški progi čez Savo je vsled neizkušeneosti mina eksplodirala in lažje ranila tudi Tugomirja. Poleti 1941 je bil aktivni in predani Tugomir – Jože imenovan za sekretarja mestnega komiteja SKOJ Kranja, ki je bil sestavljen iz vrst športnikov: smučarjev Borisa Ručigaja in Stefana Eržena, telovadcev Milka Rotarja in Alfonza Šiške, nogometašev Janka Puelja in Staneta Ranta in atleta Staneta Šinkovca. Zaradi kompromitiranja je 20. oktobra 1941 Tugomir Vidmar zapustil službo in odšel v ilegalo. Z organizatorjem SKOJ na Gorenjskem Stanetom Žagarjem mlajšim je v Kranju, na Jesenicah in Radovljici in Tržiču organiziral mladinske skupine OF, usmerjal skojevce v sabotažne akcije in propagandno delo in spodbujal mladince v boju proti okupatorju. Bil je imenovan za inštruktorja SKOJ za Gorenjsko. Gestapovci in domači izdajalci so na vse strani vohljali za skrivnostnim komunističnim organizatorjem Jožetom. Tugomir, ki je pri sebi imel ponarejeno legitimacijo, se je vozil z vlakom ali kolesom po Gorenjski, bival pri znanjih in sošolcih, kar pa je bilo usodno. Po nepotrjenih podatkih ga je izdal prav sošolec, ki ga je gestapo poslal na dom in tam je dobil s Tugomirjem zvezo. Popoldan, 28. decembra 1941 je bil Tugomir v Kranju, na poti v Stražišče, aretiran in odpeljan na Jesenice. Gestapovci so ga nečloveško mučili. Po novem letu so ga odpeljali v bunker smrti v Begunjah in ne da bi od njega karkoli izvedeli, so telesno popolnoma uničena »komunistična brez stalnega bivališča« morali nositi do kola, ga privezati in skupaj z jesenškimi mladinci so ga 21. januarja 1942 kot talca ustrelili. Cela Vidmarjeva družina je sodelovala v NOB: oče je bil zaprt v Begunjah, najstarejši sin Vitomir je bil borec NOV na Dolenjskem, Tugomir je bil ustreljen kot talec v Dragi, Miloš je bil v Dravljah ujet, obsojen na 25 let ječe, do kapitulacije Italije je bil zaprt v Koprju, Trstu in Firencih. V NOV se je boril na Koroskem, kjer so ga 10. maja 1945 zahrbtno ubili nemški oficirji. Vladovita je delovala v tehniki na Gorenjskem, Milojko je bil med nemško ofenzivo 1943 na Notranjskem ujet in odpeljan v koncentracijsko taborišče v Minsk, najmlajša Mira pa je bila skojevka v Kranju.

Miloš Rutar

Robert Kopač republiški prvak

Planica, 21. januarja – S pomočjo skoraj vseh smučarskih delavcev iz vse Slovenije so na 90 – metrski skakalnici spravili pod streho letošnje republiško prvenstvo v smučarskih skokih za starejše mladince. Nastopili so vsi naši najboljši in tudi tisti, ki bodo nastopili na letošnjem svetovnem prvenstvu v nordijskih disciplinah v Avstriji.

Sama tekma je pokazala, da imamo obetajoč rod mladih skakalcev. Ponovno se je izkazal starejši mladinec SSK Alpina iz Zirov Robert Kopač, ki je bil le toliko boljši, da je pred članom Iskre Delte Triglava iz Kranja Kroparjem osvojil letošnji republiški naslov, tretje mesto pa si je priskakal član Elektrotehne Ilirije iz Ljubljane Janus.

Rezultati – 1. P. Kopač (Alpina) 199,8 (88,5 – 83,5), 2. Kropar (IF Triglav) 191,9 (83 – 85), 3. Janus (Elektrotehna Ilirija) 187,5 (79 – 85), 4. Pušnik (Titovo Velenje) 182,8 (81 – 81), 5. A. Kopač (Alpina) 169,1 (77 – 80,5), 6. Legat (Partizan Zirovnica) 156,8 (76 – 76). D. H.

Novost v točkovanju za ekipni državni naslov

Kranj, 20. januarja – Skakalnica v Planici so draž za vsa tekmovalca. Letos pa so snežne razmere nanesele, da so tekmovalca tudi edinole možna v Planici. Tako so bila tu tudi tekmovalca za pokal Cockte, katerega je že leta pokrovitelj Slovin iz Ljubljane. Slovin ne daje samo osvežilne pijače, temveč je tudi darovalec pokalov in plaket na koncu sezone, ko je tekmovalca za pokal Cockte končano.

V letošnjem tekmovalcu v vseekipnega skupnega zmagovalca in osvoboditelja državnega naslova je prišlo do novosti. Osvoboditvi tekmovalca za pokal Cockte se prištejejo dvojne točke, ki jih tekmovalci osvojijo v tekmovalcu za svetovni in enojne točke, ki jih dobijo tekmovalci v evropskem pokalu in mladinskem alpskem pokalu. V ekipnem tekmovalcu vodi Iskra Delta Triglav iz Kranja, v vseekipnem državnem prvenstvu pa je v prednosti Elektrotehna Ilirija iz Ljubljane.

Skupni vseekipni vrstni red za pokal Cockte – 1. Iskra Delta Triglav 241, 2. Alpina Žiri 217, 3. Elektrotehna Ilirija 105, 4. Titovo Velenje 158, 5. Partizan Zirovnica 136, 6. Tržič 102, vseekipni vrstni red za državno prvenstvo – 1. Elektrotehna Ilirija 440, 2. Iskra Delta Triglav 283, 3. Alpina Žiri 272, 4. Partizan Zirovnica 178, 5. Titovo Velenje 165, 6. Dolomiti 128, 7. Tržič 102.

Vrstni red – pokal Cockte člani (dve tekmi) – 1. Lotrič 50, 2. R. Kopač 31, 3. dolar 25, ekipno: 1. ID Triglav 86, 2. Ilirija 659, 3. Alpina 53, st. mladinci (tri tekme) – 1. R. Kopač 65, 2. Kropar 47, 3. Pušnik 46, ekipno – 1. ID Triglav 109, 2. Alpina 96, 3. Titovo Velenje 80, ml. mladinci (dve tekmi) – 1. A. Kopač 50, 2. Pogorelničnik 35, 3. Knafel in D. Jekovec 26, ekipno – 1. Alpina 64, 2. Elektrotehna Ilirija in Tržič 50, st. pionirji (ena tekma) – 1. D. Jekovec 25, 2. Pečnik 20, 3. Kaltnegar 15, ekipno – 1. Tržič 49, 2. Titovo Velenje 21, 3. Fužinar 20. D. Humer

Trener skakalcev Triglava Sandi Čimžar

Napredek pri mladincih

Kranj, 20. januarja – Po novoletni turneji Intersport se je v sredo v St. Moritzu začela švicarska turneja, ki velja za točke svetovnega pokala v smučarskih skokih. Naša ekipa bo v treh tekmah v Švici izbrala reprezentante, ki bodo nastopili na petnajstih olimpijskih igrah v Calgaryju. Dva naša skakalca Primož Ulaga in Miran Tepeš imata že vozovnici za Kanado. Toda v Švici se bodo za preostala štiri mesta borili Robert Kopač, Matjaž Zupan, Matjaž Debelak, Tomaž Dolar, Vasja Bajc in Rajko Lotrič. Kakšna je bila polovica sezone v smučarskih skokih, nam je povedal poklicni trener Iskre Delte Triglav iz Kranja Sandi Čimžar.

Vsa državna in republiška prvenstva v smučarskih skokih so bila v Planici, kjer je na skakalnici največ snega. Tudi tekmovalca skakalcev za pokal Cockte so bila na planičkih skakalnicah. Organizirano pa je bilo tudi nekaj mendarodnih tekmovalcev. V reprezentancah in seveda na domačih tekmovalcih so bili tudi smučarski skakalci Iskre Delte Triglava iz Kranja. Polovico letošnje sezone je ocenil njihov poklicni trener Sandi Čimžar, ki pri ZTKO Kranj že sedem let poklicno usmerja skakalce Kranja.

»Dosedanje tekme v letošnji sezoni so pokazale, da smo v mladinskih kategorijah v ospredju. Starejši mladinci so bili že ekipni državni prvaki. Na prvenstvu Slovenije za to kategorijo je bil Marjan Kropar drugi, takoj za zmagovalcem Robertom Kopačem iz Alpine Žiti. Kropar je tudi tekmoval, ki je dosegla točke na mednarodnih tekmah in tekmah za alpski smučarski skakalni pokal. Marjan Kropar je hkrati tudi potnik za mladinsko nordijsko svetovno prvenstvo, ki bo od 2. do 7. februarja v Saasfeldnu v Avstriji. Kandidata za to svetovno prvenstvo sta še dva naša tekmovalca. To sta Janez Globočnik, ki je bil na nedeljskem republiškem prvenstvu v Planici sedmi in Sašo Komovec. Tri tije so v ospredju našega skakalnega športa v mladinskih kategorijah. V kategoriji mlajših mladincev so največ doslej pokazali Tomaž Knafel, Marjan Jagodic in Primož Triplat. Za njim so še pionirji. To so Boštjan Zupan, Gregor Martinjak, David Mesec, Urban Franc, ki so v pionirski reprezentanci. V članski A reprezentanci so Matjaž Zupan, Tomaž Dolar in Janez Stirn, v B pa: Iztok Melin, Borut Dolenc in Zlato Romšak. Še največ od teh je pokazal Tomaž Dolar, ki je po dveh letih spet osvojil točke v svetovnem in evropskem pokalu. Bil je tudi na novoletni turneji, kjer je pokazal solidno formo. Žal pa je še brez točk v svetovnem pokalu Matjaž Zupan. Tekmovalca v svetovnem pokalu mu še niso dala vozovnice za Kanado. Prav Matjaž še ni našel v letošnji sezoni samega sebe. Ostali štiri je še vedno čakajo na res dobre skoke na močnih mednarodnih tekmah. Cilji so osvojitve točk na evropskem in alpskem pokalu in seveda dobre uvrstitve na ostalih mednarodnih tekmah. Janez Stirn ima višje cilje. Na preostalih tekmah za svetovni pokal bo skušal priti med tiste tekmovalce, ki bodo osvajali točke. Pred finalom svetovnega pokala v Planici bo od 11. do 13. marca še svetovno prvenstvo v smučarskih poletih na velikanki v Obersdorfu. In na tem svetovnem prvenstvu v poletih naj bi Matjaž Zupan dokazal, da je res pravi letalec. Lani je na letalnici v Planici za točke svetovnega pokala s 184 metri osvojil drugo mesto. Drugi dan temovanja je bil deseti. Moja ocena za celoten klub je, da smo pokazali že veliko, a naša želja je, da bi naši tekmovalci pokazali še več.« D. Humer

Staro za novo v Globusu

Kranj, 19. januarja – Kranj dobiva novost: možnost menjave smuču po sistemu staro za novo. Veleblagovnica Globus in smučarski servis Andolšek v Oprešnikove 13 v Kranju sta se dogovorila, da bo od 25. januarja do konca februarja potekala na športnem oddelku Globusa menjava staro za novo. Servis vam bo smuču strokovno ocenil in po potrebi tudi popravil ter izdal

potrdilo, s katerim greste v Globus. Tu boste dobili dobropis, ki bo veljal en mesec. Lahko boste kupili novo opremo, če pa ne, pa boste staro pustili v Globusu, kjer bo napradaj. Koar to zanima, naj se z opremo oglasi v Andolškovem servisu vsak dan med 17. in 18. uro, potem pa odide z opremo in potrdilom v Globus.

J. K.

Dupljanci čakajo na sneg

Duplje, 20. januarja – Če bo do sobote jutraj zapadlo dovolj snega, potem tek po poteh Kokrškega odreda v Duplah bo. Organizatorji so dogovorjeni, da bo lahko še pravočasno uredili proge. Start je predviden za pol deseteto uro. Predhodnih prijav ni in se bo mogoče prijaviti na startu. Organizatorji tudi obveščajo, da bo od sedmih naprej za ves promet zaprta cesta med Strahinjem in Dupljami, občasne zapore pa bodo tudi na okoliških cestah, ki jih prečka proga. Proti Strahinju in cesto od Nakla do Dupelj. Upoštevajte znake in navodila redarjev.

J. K.

Komercialist RTC Krvavec Goran Valič o pokalu Zdravo

Rekreativci nadušeni za tekmovalje v veleslalomu

Kranj, 20. januarja – Po vzorcu svetovnega alpskega pokala so delavci RTC Krvavec v letošnji sezoni prišli do nove ideje. Organizirali so rekreativno tekmovalje v veleslalomu za točke pokala Zdravo. Prvi dve tekmi na Krvavcu sta pokazali, da je med rekreativci v vseh starostnih skupinah veliko dobrih smučarjev. »Oče« pokala Zdravo je komercialist RTC Krvavec Goran Valič. To nedeljo bo ob 10. uri tretja tekma. Pokrovitelj bo Elan.

Smučarji se hočejo v starostnih skupinah pri moških in ženskah s tem dokazati, kako so smučali v svojih mladih letih. Veliko je tudi takih, ki so bili tekmovalci od pionirjev naprej pa so nato prenehali. Sedaj rekreativno smučajo in letos prvič tekmujejo tudi za pokal Zdravo. To je vsekakor zdrava in dobra ideja za popestritev rekreativnega alpskega smučanja. Na sporedu sta bili že dve od osmih tekem. Tretja bo to nedeljo s startom ob 10. uri na Krvavcu. Pokrovitelj tekme je delovna organizacija Elan.

»Pri RTC Krvavec sem komercialist že od leta 1982. Že pet let nazaj sem začel razmišljati o tekmovalni rekreativni dejavnosti. Nekaj časa je minilo, a v tej smučarski sezoni nam je uspelo. Imeli smo prej že nekaj tekem in videli smo, da so smučarji nadušeni za tako tekmovalje. Interes se je večal in tudi uspehi naših smučarjev in smučark so spodbujali tako tekmovalje, še posebno akcija Podarim dobi. Tako smo prišli na idejo, da smo začeli z rekreativnimi tekmovalji v veleslalomu za pokal Zdravo. Slovenci radi smučamo in ravno pri alpskih ni bilo takih tekmovalcev. Tako je ideja zrasla. Sprejeli so jo pri RTC Krvavec in RTV Ljubljana ter rekreativna oddaja Zdravo. Tudi DO so bile nadušene za pokroviteljstvo. Tako smo začeli. In že dve prvi tekmi sta pokazali, da je veliko takih smučarskih rekreativcev, ki radi tekmujejo. Nadušeni so bili tudi v redakcijo Zdravo in Ljubljanski dnevnik, ki objavi vse rezultate.

Na prvi tekmi, ki je bila na Krvavcu, je bilo 392 prijavljenih tekmovalcev. Drugi naj bi bil na Slemenu, športna redakcija RTV Zagreb v oddaji »Dober dan šport«. Toda na Slemenu ni snega in druga tekma je bila spet na Krvavcu, v nedeljo, 17. januarja. Prijavil se je 301 tekmovalcev. To nedeljo je spet termin za Krvavec. Tekma bo ob 10. uri. Prijave so bile do četrtega. Poznejših ni, saj te prijave in vse rezultate obdeluje Iskra Delta na svojih računalnikih. Nagrade za tretji veleslalom bodo od pokrovitelja Elana. Upam, da bo udeležba spet dobra!« D. Humer

Svetovni pokal v smučarskih skokih

Odličen nastop Mirana Tepeša v finalni seriji

St. Moritz, 21. januarja – Začela se je švicarska smučarska turneja, ki šteje tudi za točke svetovnega pokala. Med skoraj vsemi najboljšimi so nastopili tudi Jugoslovani. Na startu jih je bilo osem. Dosegli so dober uspeh, saj se jih je kar šest uvrstilo v finalno drugo serijo.

Svoje skakalne sposobnosti je v drugem skoku pokazal spet Finec Matti Nykänen, ki je iz petega mesta po prvi seriji prevzel spet prvo mesto. Skoraj vsemi najboljšimi so nastopili tudi Jugoslovani. Na startu jih je bilo osem. Dosegli so dober uspeh, saj se jih je kar šest uvrstilo v finalno drugo serijo. Svoje skakalne sposobnosti je v drugem skoku pokazal spet Finec Matti Nykänen, ki je iz petega mesta po prvi seriji prevzel spet prvo mesto. Skoraj vsemi najboljšimi so nastopili tudi Jugoslovani. Na startu jih je bilo osem. Dosegli so dober uspeh, saj se jih je kar šest uvrstilo v finalno drugo serijo.

Poraz Kompas Olimpije in remi Jeseničanov

Kranj, 21. januarja – Petnajsto kolo v prvi zvezni hokejski ligi je prineslo neprijetno presenečenje. Vodilna na lestvici Kompas Olimpija je izgubila v Beogradu s Partizanom. Jeseničani so gostovali v Novem Sadu pri Vojvodini. Od tam se bodo na Jesenice vrnili z remijem. Le Gortan Medveščak je bil v Zagrebu uspešen v igri s Crveno zvezdo. Na lestvici je še vedno v ospredju Kompas Olimpija sledijo ji Jeseničani, na tretjem

Mladi košarkarji v Kranju

Kranj, 20. januarja – »Lani smo bili tretji, letos pa računamo vsaj na ponovitev uspeha. Favorit je beograjski Partizan, pa tudi Mornar iz Bara je dobro moštvo,« je dejal trener kranjskega moštva Martin Gorenec pred polfinalom državnega kadetskega košarkarskega prvenstva, ki bo danes, jutri in v nedeljo v dvorani na Planini v Kranju. Nastopile bodo ekipe Partizana iz Beograda, Zadra, Mornarja iz Bara in Triglava iz Kranja. Otvoritev turnirja bo danes ob pol petih, ob petih bo prva in ob pol sedmih druga tekma. V soboto je igralni čas enak, v nedeljo pa bo sta tekmi ob devetih in pol enajstih. J. K.

Žitov pokal bo v Ratečah

Kokrica, 20. januarja – Športno društvo Kokrica obvešča, da bo tekmovalje v smučarskem teku za Žitov pokal, ki bi moralo biti jutri na Kokrici, v Ratečah, kjer je snega dovolj. Start bo ob 10. uri, zbiranje pa bo danes ob 18. uri v osnovni šoli na Kokrici.

mestu je Gortan Medveščak, ki ima le točko zaostanka za drugo uvrščenimi Jeseničani.

V šestnajstem kolu Jeseničani gostujejo v Beogradu pri Crveni zvezdi, Kompas Olimpija pri Vojvodini, Goran Medveščak pa pri Partizanu.

Izidi – Vojvodina : Jesenice 1:1 (1:1, 0:0, 0:0), Partizan : Kompas Olimpija 6:5 (2:2, 2:1, 2:2), Medveščak : Gortan : Crvena zvezda 6:2 (1:2, 3:0, 2:0).

SREDNJA TEKSTILNA IN OBUTVENA ŠOLA, p.o. KRANJ, Cesta Staneta Žagarja 33

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu razpisuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom dela in naloge:

UČITELJA MATEMATIKE in UČITELJA STROJESLOVJA.

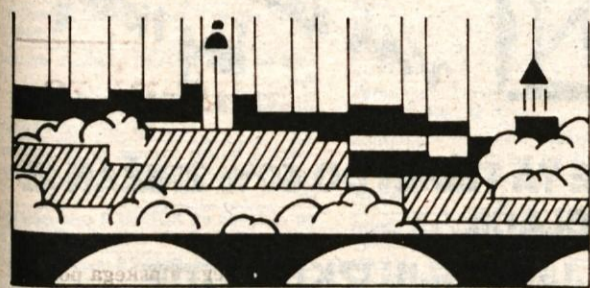
Na razpolago je eno dvosobno stanovanje.

Pogoj: visoka izobrazba ustrezne smeri.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: Srednja tekstilna in obutvena šola Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33.

SEZONSKO ZNIŽANJE od 18. do 30. januarja 1988

Velika izbira moške in ženske konfekcije, bluz, pletenin in moških srajc.

Elita KRANJ **DO 40%**

KOGP — TOZD OBRT, KRANJ
Mirka Vadnova 1

HITRO IN KONKURENČNO

Se je čas, da naročite pri nas naslednja dela:

TAPETNIŠKA DELA:

Izdelava in popravila vseh vrst oblaženega pohištva v blagu, skaju ali usnju, zaves, platnenih samonavijalcev, karnis, stolov, foteljev in sedežnih garnitur.

KERAMIČNA DELA:

Obloga sten in tal z vsemi vrstami keramičnih ploščic v lepilo ali cementno malto. Izdelava kaminov in krušnih peči.

Poleg teh nudimo še vsa stavbno mizarska dela, vse vrste tlakarskih del izolacijskih cementnih estrihov, steklarska dela v delavnici in na objektih ter pleskarska in slikopleskarska dela.

Oglasite se pri nas — svetovali vam bomo in ustregli va- šim željam. Naš telefon: 26-061.

Lesnina KRANJ

in salon pohištva Lesnina na JESENICAH

Razprodaja — 40% znižanje cen:

	Din
Spalnica MAJA	~~1.259.220~~ 755.535
Spalnica TATJANA	~~1.500.598~~ 903.960
Regal MAJA (bela)	~~1.305.039~~ 783.383
Regal MAJA (oreh)	~~888.109~~ 530.056
Sedežne garniture DANA	~~1.370.276~~ 822.166
KSENIJA	~~1.169.077~~ 701.444
LENKA	~~1.144.043~~ 686.426
Jedilnica S — 410	~~876.012~~ 571.779

Lesnina v salonih kuhinjskega pohištva na Titovem trgu v Kranju in na Jesenicah, Skladišna 5, nudi za vse kuhinjske programe proizvajalcev: MARLES, BREST, LIPA, SVEA, GORENJE, NOVSKA, SENJ in ŠAVRIČ **20 do 25% popusta**

za gotovinska plačila, vse do konca februarja 1988. Količine so omejene (razen za kuhinje), zato vam v Lesnini priporočajo, da jih čimprej obiščete.

Poleg ugodnih cen vam:

1. Pri izbiri in načrtovanju stanovanjske opreme svetuje diplomirani arhitekt — svetovalec
2. Imajo tudi plačilo na obroke 3-6-12 mesecev
3. Kupljeno pohištvo vam Lesnina Kranj pripelje do 30 km brezplačno.

ELEKTRO TRGOVINA
Franc Luschnig
Železna Kapla
tel. 9943-4238-292

POSEBNA PONUDBA:

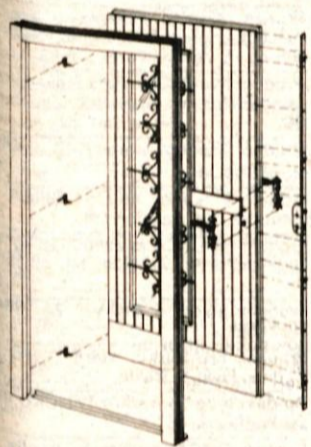
Philips VHS VIDEOREKORDER	7.990 Sch
VHS KASETE 195 minut	99 Sch
AUDIO kasete C 60	3 kom za 75 Sch
AUDIO kasete C 90	2 kom za 75 Sch

BOGATA IZBIRA AKUSTIČNIH IN TV APARATOV NAJBOLJ ZNANIH PROIZVAJALCEV, ELEKTRO APARATOV ZA DOM, GOSPODINJSTVO IN HOBY, ELEKTROMATERIALA....

UGODNE CENE IN POSTREZBA V SLOVENSCINI!

Priporočamo se!

VETER, MRAZ, VLOMILCI — NE BO VAM USPELO, TO JE JELOVICA

NOVO iz Jelovice — vrata Krpan

- ključavnica zapira na petih točkah
- termoizolacijsko steklo, zavarovano s kovinsko mrežo
- vrata izjemno dobro tesnijo

PRODAJNA MESTA: ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58, tel.: (064) 61-361
MURSKA SOBOTA, Čankarjeva 25, tel.: (069) 22-921
NOVA GORICA, Vojkova ulica 8, tel.: (065) 23-660

KOMPAS HOTEL RIBNO

Vabimo vas na DNEVE TESTENIN

od 18. do 30. januarja vsak dan od 18. ure dalje.

Poskusili boste lahko raviole, pizze, lasagne in druge testenine po italijansko.

Pripravili bomo tudi vrsto solat in imenitne jedi iz soje.

In še novost —

ob sobotah in nedeljah vam v hotelu Kompas Ribno pripravimo **izdatno družinsko kosilo za samo 24.000 dinarjev.**

ZADRUGA MARKET

ŽELEZNA KAPLA

tel. 9943-4238-217

POSEBNA PONUDBA DO 31.1.1988

kava	
ALVORADA DE MOCCA 1 kg	79,90 Sch
kava GASTRO 1 kg	49,90 Sch
RAMA 1/2 kg	13,90 Sch
RIŽ 1 kg	5,90 Sch

BOGATA IZBIRA OSTALIH ŽIVIL IN POTREBŠČIN ZA GOSPODINJSTVO IN DOM!

ZADOVOLJSTVO JE KUPOVATI PO UGODNIH CENAH V DOMAČI TRGOVINI!

PREPRIČAJTE SE!

IZBRALI SO ZA VAS

kovinotehna

KOVINOTEHNA Celje v blagovnici FUŽINAR na Jesenicah nudi posamezne vrste pralnih strojev in hladnikov GORENJE ter štedilnikov SLOBODA na pet mesečno obročno odplačevanje in kar je najvažnejše, brez obresti.

SEZONSKO ZNIŽANJE

MOŠKE, ŽENSKÉ IN OTROŠKE KONFEKCIJE, PLETENIN, SRAJC IN BLUZ

OD 30-40%

od 18. januarja do 8. februarja

v poslovalnicah **UNION** Jesenice, **PLETNA** Bled, **MODA** Radovljica in **PIKA • MINI** Radovljica

Izkoristite ugoden 3—mesečni kredit — brez obresti!

murka

TOVARNA ŠPORTNEGA ORODJA p.o.
BEGUNJE ŠT. 1, 64275 BEGUNJE

ELAN - tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem objavlja

LICITACIJO NASLEDNJIH OSNOVNIH SREDSTEV

- Elektronska naprava za nastavitev in regulacijo smučarske okove znamke MARKER izključna cena din 250.000
- Kombi RENAULT TRAFIC, letnik 1983, 90.000 km, ni vozen, izključna cena din 3.500.000

Prometni davek plača kupec.

Licitacija bo v prostorih tovarne, dne 23.1.88 ob 10 uri.

Ogled opreme in vplačilo 10% varščine od izključne cene, bo istega dne od 9. - 10. ure.

Kupci bodo lahko blago prevzeli in plačali od 25.1.88 - 1.2.88. Po tem roku zapade 10% varščina.

murka

MURKA trgovina na drobno in debelo p.o.
LESCE, Alpska c. 62

razpisuje JAVNO LICITACIJO

kioska OKRAS Bled, Ljubljanska c. (poleg parkirišča)

a) levi objekt (brunarica) v izmeri 5,85 m², leto izdelave 1968. Izključna cena za omenjeni objekt je 513.676 din.

b) desni objekt (kovinsko ogrodje z aluminijastim polnilom in leseno oblogo) v izmeri 12,85 m², leto izdelave 1963. Izključna cena desnega objekta je 1.128.333 din

Javna licitacija bo v torek, dne 26.1.1988 ob 8. uri v upravnih prostorih v Lescah, Alpska c. 62.

Ogled omenjenih kioskov je možen na Ljubljanski c., Bled (poleg parkirišča).

Osnovna sredstva bomo prodali po sistemu ogledano - kupljen. Kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Prometni davek od licitirane cene plača kupec.

Interesenti za nakup morajo pred pričetkom licitacije vplačati varščino v višini 10% od izključne cene.

Kupnino mora kupec poravnati takoj oz. najkasneje do 10 dni, sicer bomo menili, da osnovnega sredstva ni kupil, varščina pa bo zapadla. V tem primeru bomo razpisali ponovno licitacijo, prvi kupec pa mora plačati stroške javnega razpisa in nadomestiti eventualno razliko pri ponovno doseženi kupnini.

Osnovno sredstvo je dolžan prevzeti v roku petih dni od plačila kupnine.

Interesenti lahko dobijo informacije po telefonu št. 75-650 int. 24.

Prodajni stroji cany. Oven, tel.: 39-993 891

Prodajni barvni TV ei niš za 15 SM. Tel.: 25-875 901

Prodajni stroji gorenje-obnovljeni, cena 140.000 din. Hafner Bojan, Sr. Bitnj 100, Zabcina 907

Prodajni glasbeni CENTER schneider midi 2600 z daljinskim vodenjem, deklariran. Tel.: 81-149 920

Prodajni dvoredni pletilni STROJ paspas avtomatik 80 z motorjem elektra 3000 in ov erloc barnina. Naslov v oglašnem oddelku. 922

Prodajni mizarski STROJ na tri operacije, starejša izdelave. Jurčič, Stara Loka 90 tel.: 61-929 931

Prodajni tračno ŽAGO za razrez hlobovine. Dolenc, Gabrovo 2, Škofja Loka 939

Prodajni dobro ohranjen barvni TV sprejemnik montreal iskra. Tel.: 82-989, Jesenice e 951

Prodajni enofazni brusilni STROJ 2 plošči MBS 200 za 18 SM. Cesta talcev 25, Škofja Loka 956

BARVNI TV gorenje z daljinskim upravljanjem skoraj nov, prodam. Tel.: 24-369 960

Prenosni TV iskra polux, brezhiben, ugodno prodam. Tel.: 24-369 961

Prodajni OBRAČALNIK sintaj tajfun ter 14 col gumy voz. Dolar, Zelaška 4, Bled, tel.: 77-516 974

Prodajni pralni STROJ castor in črnobeli TV v okvari. Tel.: 33-166, zvečer 984

Prodajni RAČUNALNIK commodore 64 z kasetnikom in dva joysticka, po ugodni ceni. Tel.: 38-578 985

gradbeni mat.

Prodajni betonski MEŠALEC za 35 SM. Kokalj, Stanka Žagarja 10, Naklo 783

Prodajni smrekove PLOHE. Tel.: 70-580 828

Prodajni rabljeno strešno cementno OPEKO folc. Tel.: 27-526 865

Prodajni hrastove DESKE. Leše, tel.: 51-047 916

Prodajni smrekov OPAŽ (ladjski pod) cca 50 kvad. m. Ogled v soboto. Medja, Jerek a 33, Boh. Bistrica 975

razno prodam

Prodajni KRMILNI KROMPIR. Kopač Angelca, Mlaška c. 89, Kokrica

Prodajni KORUZO v zrnju. Sr. vas 36, Šenčur 726

Prodajni LESTVE od 4 do 8 m dolge. Crngrob 10, Zabcina 731

Prodajni borov OPAŽ, širina 7 in 8 cm, nove AŽ panje na 10 satov ter gajbice. Tupa liče 59 734

Prodajni JAKNO kanadski volk, št. 40. Tel.: 70-543 766

Prodajni diatonično HARMONIKO B.S.A.S. prostor. Tel.: 69-726 782

Otroški športni VOZIČEK pegberego italijanski in barvni TV 25 cm, skoraj nov, de klariran prodam. Tel.: 77-576 804

Prodajni nova PLATIŠČA z gumami 16 col za gumy voz ter dvojno desno pomivalno KORI TO. Brenkuš, Zg. Besnica 44 806

Prodajni nove GUME za traktor dim. 19,6-14-34 sava-ruma. Tel.: 26-449 807

Prodajni nov italijanski INKUBATOR za 150 kokošjih jajc za 20 SM in termo okno 150 x 135 za 16 SM. Knific, Podlublje 40 808

Prodajni GOBELIN "Cvetje v vazi" 74 x 54. Tel.: 39-409 810

Prodajni SENO in GOZD v okolici letališča. Dvorje 77/a, Cerklje, tel.: 42-037 812

Prodajni dobro ohranjen salonski KLAVIR in 4 vratna KRILA, širina 61 cm, leva. Jan ez Karlin, Godešič 150, Škofja Loka 820

Prodajni PEČ koppersbusch, podstrešne stopnice, 50 litrski bojler in strešno OKNO 110 x 65. Tel.: 42-541, Vele-sovo 60 844

Prodajni Globok, avstrijski VOZIČEK za dvojčka, prodam. Tel.: 24-537 846

Prodajni možko krznenno JAKNO (sibirski volk). Tel.: 37-465 851

Prodajni skoraj novo, klavirsko HARMONIKO 80 basno ali menjam za diatonično. Tel.: 46-089 864

Prodajni JAKNO nutrija št. 42 do 44. Tel.: 79-771 883

Prodajni 4 platišča z gumami za GOLF, hladilnik in ležišče z jogijem. Strniša, Sel jakovo nas. 56, Kranj 890

Ugodno prodam rabljena GARAZNA VRATA, 50-litrski bojler in lepo staro poslikano SKRINJO. Tel.: 61-806 897

Prodajni otroško POSTELJICO z jogijem in kombiniran otroški voziček. Tel.: 37-087 904

Prodajni kuhhalno PLOŠČO in armaturo gorenje za kombinirani štedilnik, porpen za te snitev oken-9 stekelnice. Tel.: (061) 627-051 913

Prodajni COMMODORE 64, tomos AVTOMATIC ter litoželezno KAD. Tel.: 25-676 918

Prodajni termoakumulacijsko PEČ 3,5 KW in Z 101, celo ali po delih. Suha 24, Kranj 921

Poceni prodajni pralni STROJ, termoakumulacijsko PEČ in prednje amortizerje za GOL F. Rekar, Hrastje 10, tel.: 33-085 925

Prodajni menjalnik za R 4-20 SM, trajnozarečno PEČ-5 SM, novo omaro za dnevno sobo -80 SM. Tel.: 57-125 927

Prodajni TRAKTOR deutz torpedo 60 konj. moči, letnik 1984 in semenski KROMPIR igor J. Žoze Likozar, Voklo 45, Šenčur, tel.: 49-126 929

Prodajni ČELADO buvex. Tel.: 83-252, popoldan 966

Prodajni PIANINO. Tel.: 79-942 969

vozila

Prodajni WARTBURG - limuzina, letnik 1977. Tel.: 23-844

Prodajni SIMCO HORIZON, letnik 1979. Aljancič, Podbrezje 166 648

Prodajni avto R 4, star 10 let. Franc Gašperlin, Sveteljeva 18, Šenčur 649

Poceni prodajni OPEL KADET B, dobro ohranjen motor po generalni. Tel.: 38-578 666

Prodajni za ŠKODO 110 L nove prednje, notranje blatnike. Jože Vrtač, Zg. Duplje 79 714

Prodajni FORD CAPRI, letnik 1970. Tel.: 69-184 716

Prodajni nov MOTOR tomos 3,5 konj. moči za čoln. Tel.: 33-913, po 20. uri 717

Prodajni FIAT 126 P, letnik 1977, registriran do junija 1988. Tel.: 77-985 719

Ugodna APN 6, nova, cena 75 SM. Podboršek, Struževo 1, Kranj 720

Prodajni 126 P, letnik 1979. Rezar, Kejžarjeva 37/a, Jesenice 724

Ugodno prodajni športno ŠKODO, registrirano, potrebno manjšega popravila ali menja m za 126 P in Z 101, letnik 1978, neregistriran in motorjem Z 150. Tel.: 66-340 729

VISO- 11 Re, letnik 1984, prevoženih 36.000 km, prodam. Tel.: 22-150, popoldan 736

Ugodno prodajni novo PRIKOLICO adriga imv 430. Tel.: 26-988 737

Prodajni osebni avto Z 101, letnik 1975. Zoran Stojanovič, Tomšičeva 69, Jesenice 739

Prodajni GUME 825/20 col. Zg. Brnik 40 740

Ugodno prodajni Z 101 in P 126. Zagorc, Šolska 5, Ribno Bled, tel.: 77-842 741

Prodajni enosno 5 t PRIKOLICO, štiri kolesa. Naslov v oglašnem oddelku. 742

Prodajni rezervne dele motor AUDI 60, nove. Tel.: (065) 77-240 746

R 4, letnik 1978, dobro ohranjen, metalic. 1. barve, 90.000 km, prodam. Tel.: 26-232 750

Z 101, letnik 1977, prodam. Vilfan, Zg. Bitnje 61/a 755

FIAT 850, 34.000 km, letnik 1980, v odličnem stanju, prodam. Tel.: 22-193 757

Prodajni karambolirano Z 101, generalno obnovljena pred 4 meseci. Tel.: 36-893 765

Z 101, letnik 1976, prodam. Tel.: 70-016 769

Prodajni Z 750, letnik 1977. Mlakar, Strelska ul. 10, Jesenice 770

Ugodno prodajni Z 750, letnik 1977, obnovljen. Marjan Podjed, Valjavčeva 8, Kranj 773

Prodajni nov KOMBI BUS tam 80 A 5, sedežev 8+1, vozilo za B kategorijo. Tel.: 25-070 774

Prodajni LADO, letnik 1980. Milan Gregorinčič, Koroska 40, Trežič 881

Prodajni Z 101, letnik 1983. Milanovič, Trboje 3/a (nova hiša) 885

Avtomobile prodajni: R 30 TS, ohranjen, MERCEDES 220 diesel, karambolirana desna s prednja stran, še registriran ter dele raznih tipov vozil. Ključite v večernih urah. Tel.: 27-341 887

Prodajni avto ŠKODA 120 L, letnik 1982, 48.000 km. Kunstelj Jakob, Zg. Gorje 8, Zg. Gorje 888

Prodajni GOLF, letnik 1980, prevoženih 91.000 km, cena 550 SM. Tel.: 22-515 889

Prodajni 126 P, letnik 1986 in Z 101, letnik 1981. Britof 152 895

Prodajni GOLF, letnik 1979, generalno obnovljen. Kurirska pot 11, Primskovo 898

Prodajni PEUGEOT 204, letnik 1974, kleparsko in ličarsko obnovljen. Vele-sovo 83, Cerklje 899

Prodajni Z 101 GTL, letnik 1984, 39.000 km, ogled popoldan. Gasiška 13, Šenčur 900

Prodajni Z 101 mediteran, letnik 1979, generalno obnovljeno, garazirano, nove gume, ogled je možen vsak dan, cena 220 SM. Tel.: 82-222, samo popoldan 903

Prodajni Z 101, letnik 1977. Voklo 47 905

Po delih prodajni LADO 1200, letnik 1973. Orehek, Zg. Bitnje 178 906

Prodajni diesel motor MORIS 1500 za imv kombi, primeren tudi za montažo v drugi av to. Franc Hlebčar, Golnik 114 910

Prodajni LADO, letnik 1976, cena po dogovoru. Salih Kazič, Cesta v Rovte 5, Jesenice 911

R 4 TLS, ugodno prodam. Tel.: 50-241 915

Prodajni R 4 po delih. Zg. Brnik 6 917

Prodajni karambolirano 126 P, po delih. Tel.: 80-628 in 80-163 919

Prodajni PRIKOLICO za traktor lažjo do 1800 kg. Zupin, Strahinj 80, tel.: 47-419 923

R 4 GTL, novo, prodam. Tel.: 36-633 926

Prodajni Z 128 CL, letnik 1982. Šterbenk, Kidričeva 13, Kranj popoldan 928

Prodajni R 16 TL, letnik 1971, registriran do junija 1988. Tel.: 79-995 932

Prodajni PRIKOLICO za osebni avto. Tel.: 22-816 934

Tovorni avto FAP 18 20 BK kiper, prodam. Tel.: 62-503 935

Ugodno naprodaj R 4, letnik 1978 v zelo dobrem stanju. Ogled v petek od 15. ure dalje in soboto ves dan. Kovor 68, Tržič 936

Prodajni OPEL KADET karavan, letnik 1976. Perne, Lom 22, Tržič 942

Prodajni rabljene zimske GUME Z 750 ter oljno ČRPALKO in zavorne ploščice (pakne). Djak, Trojarjeva 10/a, Kranj, Strazišče 945

Prodajni NISSAN SUNNY karavan, letnik oktober 1986. Zavasaka c. 28, Kranj 840

Prodajni LADO 1600, letnik 1979, cena 195 SM. Miro Medič, Koritnska 31, Bled 843

vsak dan kraj novega

ŠE TA TEDEN DO 40% ZNIŽANJE OBLAČIL

V JANUARJU IZKORISTITE MOŽNOST OBROČNEGA ODPLAČEVANJA PRI NAKUPU NAD 50.000 DIN

- tekstilni izdelki: 3 obroki, brez pologa, obresti 18,33%

- izdelki bele tehnike, akustike, električnega ročnega orodja: 5 obrokov, 1. polog, obresti 22,92%

- posoda KOCHIN, INOXRIV in MUNDUS ATENA: 4 obroki, 1. polog, obresti 22,33%

- smuči ELAN: 4 obroki, 1. polog, obresti 22,33%

- pohištvo: 6 obrokov, 1. obrok je 30% polog, brez obresti

Brestovi programi: 11 obrokov, 1. polog, obresti 50,42%

- preproge: 6 obrokov, 1. polog, obresti 10%

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Prodajni R 9, letnik december 1982, prevoženih 28.000 km. Tel.: 57-108, Gros Alojz Kovor 55/129, Tržič 850

Ugodno prodajni FORD ORION 1,3 GL, december 83. Pogačar, Sp. Gorje 208 (blok 3) 853

Poceni prodajni starejša Z 101 in R 4. Tel.: (061) 611-366, popoldan 856

Prodajni VW variant, letnik 1971, motor potreben popravila, cena 50 SM. Mulič, Do bravska 14, Jesenice 858

Z 750, prva registracija 1977, registrirano do avgusta 1988, kleparsko obnovljeno, prodam za 66 SM. Tel.: 33-336 861

Prodajni Z 750, letnik 1975. Tel.: 38-577 862

Z 750 SE, letnik 1980/1981, prodam. Moša Pijade 22, Kranj, po 18. uri 868

Prodajni GOLF diesel, star tri leta in pol. Tel.: 38-002 873

Prodajni Z 101, letnik 1977. Tel.: 26-206 878

Prodajni LADO, letnik 1980. Milan Gregorinčič, Koroska 40, Trežič 881

Prodajni Z 101, letnik 1983. Milanovič, Trboje 3/a (nova hiša) 885

Avtomobile prodajni: R 30 TS, ohranjen, MERCEDES 220 diesel, karambolirana desna s prednja stran, še registriran ter dele raznih tipov vozil. Ključite v večernih urah. Tel.: 27-341 887

Prodajni avto ŠKODA 120 L, letnik 1982, 48.000 km. Kunstelj Jakob, Zg. Gorje 8, Zg. Gorje 888

Prodajni GOLF, letnik 1980, prevoženih 91.000 km, cena 550 SM. Tel.: 22-515 889

Prodajni 126 P, letnik 1986 in Z 101, letnik 1981. Britof 152 895

Prodajni GOLF, letnik 1979, generalno obnovljen. Kurirska pot 11, Primskovo 898

Prodajni PEUGEOT 204, letnik 1974, kleparsko in ličarsko obnovljen. Vele-sovo 83, Cerklje 899

Prodajni Z 101 GTL, letnik 1984, 39.000 km, ogled popoldan. Gasiška 13, Šenčur 900

Prodajni Z 101 mediteran, letnik 1979, generalno obnovljeno, garazirano, nove gume, ogled je možen vsak dan, cena 220 SM. Tel.: 82-222, samo popoldan 903

Prodajni Z 101, letnik 1977. Voklo 47 905

Po delih prodajni LADO 1200, letnik 1973. Orehek, Zg. Bitnje 178 906

Prodajni diesel motor MORIS 1500 za imv kombi, primeren tudi za montažo v drugi av to. Franc Hlebčar, Golnik 114 910

Prodajni LADO, letnik 1976, cena po dogovoru. Salih Kazič, Cesta v Rovte 5, Jesenice 911

R 4 TLS, ugodno prodam. Tel.: 50-241 915

Prodaj kravo za zakol. Tel.: 40-167 896
 Prodaj TELIČKO, staro 7 tednov. Tel.: 62-042 908
 Oddam siamsko MUCO. Breg ob Savi 66 924
 Prodaj PRAŠICA za zakol. Trata 10, Škofja Loka, tel.: 62-039 940
 Prodaj 14 dni starega BIKCA črnoblega in molzni STROJ vestfalija. Visoko 71 943
 Prodaj dva PRAŠICA za zakol in po 30 kg težke prašiče. Sv. Duh 41 950
 Prodaj mlado KRAVO. Kokra 3 973
 Prodaj 8 mesecev brejo kravo. Jenko, Zbilje 5 982

PRIDRITVE

V petek, 22. januarja VELIKI PLES na Kokrici ob 19. uri. Igra ansambel AGROPOP. 827

Izgubljeno

Najditelja ročne URE DARWIL, izgubljene 11. januarja ob 11. uri v Škofji Loki od Metke do Centromerurja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Eržen, Zabnica 59 691

stan.oprema

Prodaj dobro ohranjen ŠTEDILNIK, 2 plin, 4 elektrika. Štupnikar, Sutna 4, tel.: 4-4-594 732
 Prodaj dobro ohranjen kombiniran ŠTEDILNIK, plin elektrika. Boris Starc, Sorlije va 21, Kranj 744
 Prodaj kombiniran ŠTEDILNIK, 2 plin, 4 elektrika. Tel.: 57-187 753
 Dvojno POSTELJO, kvalitetno 160 x 200, ugodno prodaj. Tel.: 27-549 759
 Prodaj 5 KW termoakumulacijsko PEČ za 10 SM. Kristan, Vodopivčeva 10, Kranj 762
 Ugodno prodaj OMARO za dnevno sobo in dva raztegljiva KAVČA (dvo in trosed). Tel.: 39-552 763
 Ugodno prodaj komplet SPALNICO (soba, možen kredit. Tel.: 75-236, Radovljica 767
 JOGI 200 x 160, prodaj za 14 SM. Tel.: 62-723 777
 Prodaj dobro ohranjen kombiniran šteditnik (2,2). Tel.: 78-044 779
 Prodaj zamrzovalno SKRINJO 380 litrsko, rabljeno. Tel.: 79-634 787
 Prodaj barvni TV gorenje elektronic, kombinirani ŠTEDILNIK (4plin, 2 elek.) in dva KAVČA. Rešek, Planina 64, Kranj 792
 Prodaj 170 litrski HLADILNIK zanussi. Tel.: 60-674, od 17. do 20. ure 794
 Raztegljiv trosed in dva fotelja prodaj za 28 SM. Naslov v oglasnem oddelku. 814
 Prodaj dva FOTELJA, mizico in raztegljiv dvosed za 250.000 din. Tel.: 36-158 819
 Prodaj PEČ kuppertsbusch. Tatinec 1, tel.: 27-808 845
 Prodaj kombinirani ŠTEDILNIK (4plin, 2 elek.), Gaber Zdenka, Godešič 161, Škofja Loka 849
 Zaradi preureditve prodaj sedežno GARNITURO (raztegljiv kavč in dva fotelja). Tel.: 28-601 857
 Prodaj rabljeno SKRINJO lth 380 litrsko, cena 15 SM in pralni STROJ stari, cena 5 SM. Tel.: 34-089 867
 Ugodno prodaj rabljen pralni STROJ gorenje, ŠTEDILNIK(2plin, 2 elek.) in kupperts busch šteditnik. Tel.: 38-506 879
 Ugodno prodaj 3 KW termoakumulacijsko PEČ. Pustovrh, Šempeterska 49, Stražišče 880
 Ugodno prodaj pomivalni STROJ cany in preprogo 3 x 4 m. Tel.: 28-516 884
 Prodaj raztegljiv KAVČ in dva fotelja. Tel.: 24-282 886
 Prodaj kuhinjski KOT (tapeciran) in mizo-lužen hrast, ugodno. Tel.: 74-037 892
 Ugodno prodaj SPALNICO in KUHNJO. Pavlin, Tuga Vidmarja 12, Kranj 893
 Prodaj ŠTEDILNIK 2 plin, 4 elek. za 120.000 din. Petek popoldan in od nedelje zv. ečer dalje na tel.: 34-126 909
 Prodaj rabljeno PEČ za centralno ogrevanje tam stadler 30.000 col. Cesta na Brdo 40, tel.: 21-948 912
 Zaradi selitve prodaj HLADILNIK. Dravinec, Vrečkova 5, Kranj, tel.: 33-724 930
 ŠTEDILNIK - kombiniran 4 plin, 2 elektrika in hladilnik dobro ohranjen, prodaj. Kuralt, Sp. Besnica 108/a, Pešnica 937
 Prodaj hladilno SKRINJO 300 litrsko. Vrhnac, Rudno 43, Železniki 944
 Ugodno prodaj dve leti staro PEČ za centralno kurjavo central 24. Tel.: 74-490, po 14. uri, dopoldan tel.: 73-010 959
 Prodaj zakonsko posteljo. Dana Madon, St. Zagarja 7, Kranj 983

posesti

Prodaj ali zamenjam hišo v III. fazi na lepi lokaciji blizu Kranja za takoj vsel jivo stanovanje. Informacije od 17. do 20. ure po tel.: 22-766 786
 Prodaj GARAŽO na Laborah. Tel.: 33-800 799
 Zazidljivo PARCELO v izmeri 800 kv. m. prodaj. Šifra: NAJBOLJŠI PONUJNIK 968

zaposlitve

Za prodajo otroškega programa na terenu Slovenije, honorarno zaposlimo resne in eresente. Zaželjen prevoz. Šifra: LEKSIRON A-Z 415
 Išče mo zastonjnika za prodajo knjižne novosti na področju Slovenije. Pogoj vestno st, uglajenost in smisel za delo z ljudmi. Javite se s kratkim življenjepisom. Šifra: ES 541
 Akviziterji pozor! Lahko je danes biti akviziter, vendar le z najboljšo ponudbo (Otr. enciklopedija, Walt Disney, zdr. vodniki, itd.), zato se lahko pridružijo naši skupini že stari mački ali pa tudi novinci. Delo poteka ob vikendih. Če ste v finančni krizi ne zamudite priložnosti. Šifra: 100 SM 687
 Strojnika za težji bager gosencičar z nekaj let prakse zaposlim. Tel.: 44-606 702
 Sprejem delo - neserijsko za strožnico. Naslov v oglasnem oddelku. 760
 Mladi, ki si želijo pot do uspeha naj se javijo na tel.: 68-760 771
 Honorarno sprejem šiviljo ali ji nudim delo na njenem domu. Šifra: VE-STNA 791
 Redno zaposlimo delavko pri stroju za plastiko. Tel.: 60-922 793

kupim

Kupim stamozemnico z niskim ali visokim koritom. Tel.: (061) 375-168 690
 Kupim brejo KOBILO lipicanko. Tel.: (068) 52-816 723
 Mladega nemškega OVČARJA, mešanega z dogo ali škotskim ovčarjem, kupim. Tel.: 74-209 727
 Kupim visoko brejo TELICO simentalca. Tel.: 70-204 733
 Kupim LADO 1300, staro do enega leta. Tel.: 37-773 747
 Kupim KRAVO v 3. mesecu breja. Andrej Brejc, Begunje 105 ali tel.: 73-875 754
 Kupim HLODOVINO jesen in bukovino. Tršan, Hraše 14, Smednik 768
 Kupim BIKCA simentalca do 10 dni. Tel.: 73-121 789
 Kupim uvožen športni VOZIČEK Primož Malovrh, Frankovo nas. 72, Škofja Loka 800
 Kupim 200 kg težkega BIKCA simentalca. Tel.: 45-338 813
 Na relaciji Preddvor-Kranj-Škofja Loka, kupim zazidljivo PARCELO. Tel.: 21-142 d. popoldan, 36-722 popoldan 823

stanovanja

Prodaj enosobno STANOVANJE. Oglasite se lahko vsak dan po 16. uri na naslov: Fra nko vo nas. 160, stanovanje 6/1, Škofja Loka 547
 V Radovljici, stanovanje 33 kvad. m, predelano v dvosobno s centralno, prodaj za gotovilo. Šifra: STANOVANJE 764
 Oddam družini sobo s souporabo kuhinje in kopalnice za dobo treh let. Pogoj pred plačilo. Šifra: TRICLANSKA DRUŽINA 775

Družina brez otrok išče enosobno stanovanje v Kranju. Rogič, Kidričeva 2, Kranj 776
 Dam sobo s souporabo kuhinje in kopalnice za protiuslugo-učenje otroka 5. razred OS. Šifra: Kranj 834
 Zamenjam 3-sobno stanovanje za dva manjša. Tel.: 23-851 863
 Zamenjam trosobno družbeno stanovanje brez centralne na Zlatem polju za trosobno ali večje s centralno. Tel.: 38-585 870
 Mlad Kranjčan najame na relaciji Kranj-Škofja Loka-Ljubljana STANOVANJE ali starejšo HIŠO. Šifra: KRANJČAN 874
 Na Planini prodaj dvosobno STANOVANJE 52 kvad. m. Tel.: 34-185 894
 Mladi par najame sobo ali garsonjero. Šifra: FEBRUAR 933
 Prodaj sončno dvoipol sobno STANOVANJE 66 kvad. m s centralno kurjavo v Cankarjevem naselju v Radovljici. Šifra: DOGOVOR 938
 Dvoposteljno sobo oddam. Tel.: 23-937 952
 Dvosobno stanovanje v Škofji Loki, prodaj. Tel.: 62-021 963
 Enosobno družbeno stanovanje (centralna, telefon) zamenjam za večje. Tel.: 37-521 972
 Dva komfortna trosobna stanovanja menjamo za dvostanovanjsko hišo. Področje Gore njske. Šifra: LOČENCI-PRILožNOSTI 977

OBVESTILA

IZDELAVA IN POPRAVILO avtocerada, popravilo baldahinov in šotorov. AVTOTAPETNIŠTV O Rautar, Lesce, Rožna dolina 12, tel.: 74-972 111
 IZOLIRAM CEVI centralne kurjave z volno, pločevino. Tel.: (061) 216-673 112
 GOSPODINJE, SERVIS IZOLACIJE: Zamrzovalna skrinja toči, rosi, od zunaj ledeni, pokličite, se priporočam - 4 letno jamstvo. Slavko Debelak, Ptuj, tel.: (062) 775-335 203
 Popravljam vse vrste tranzistorjskih sprejemnikov, gramofone, kasetofone. Silvo Mulej, Staneta Zagarja 57, Kranj (pri plinarni) 368
 ROLETE: lesene, plastične in aluminijaste polnjene s polivretanom, žaluzije vseh vrst, večja popravila rolet in žaluzij, zapiranje balkonov z roletami naročite ŠPILERJEVIM, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: (064) 75-610 573

Kupim Z 101, 6-8 let staro. Bogataj 67/a, Kranj 833
 Kupim BIKCA simentalca, starega 6 do 8 tednov za nadaljno rejo. Tel.: 83-337, po popoldan 882
 Kupim suhe in sveže smrekove colarice in 4 cm debele. Tel.: 26-466 914
 Kupim sprednji desni blatnik za VW 1200, letnik 1977. Tel.: 69-095 941
 Kupim MOTOR za MAZDO 1200. Tel.: 57-036 948
 Kupim betonske kvadre širine 25 cm. Tel.: 77-356 978

OSTALO

Obtrniki-vodim celotno knjigovodstvo. Šifra: EKONOMIST 710
 Uigran ansambel išče pevca-bobnarja. Tel.: 60-067 722
 Opravljam vsa strojepisna dela. Prevajam tudi iz nemščine in angleščine. Tel.: 3-8-748 735
 Vzajem v najem gostinski lokal ali primeren prostor za gostinsko dejavnost od Škofje Loke do Železnikov. Šifra: RESEN INTERESANT 758
 Matematično in fiziko za srednje in osnovne šole uspešno inštruiram. Tel.: 24-527 847
 INŠTRUIRAM matematiko in fiziko za osnovne in srednje šole. Tel.: 36-872 859
 HARMONIKO klavirsko inštruiram. Tel.: 36-872, dopoldan 860
 OBRTNIKOM vodim poslovne knjige, sestavljam letne davčne napovedi. Tel.: 60-177 949
 Na dom sprejem likanje. Tel.: 23-937 953
 Prostor za opravljanje mirne obrti 20-30 kvad. m vzamem v najem. Šifra: februar-obrt 971

OBVESTILA

IZDELAVA IN POPRAVILO avtocerada, popravilo baldahinov in šotorov. AVTOTAPETNIŠTV O Rautar, Lesce, Rožna dolina 12, tel.: 74-972 111
 IZOLIRAM CEVI centralne kurjave z volno, pločevino. Tel.: (061) 216-673 112
 GOSPODINJE, SERVIS IZOLACIJE: Zamrzovalna skrinja toči, rosi, od zunaj ledeni, pokličite, se priporočam - 4 letno jamstvo. Slavko Debelak, Ptuj, tel.: (062) 775-335 203
 Popravljam vse vrste tranzistorjskih sprejemnikov, gramofone, kasetofone. Silvo Mulej, Staneta Zagarja 57, Kranj (pri plinarni) 368
 ROLETE: lesene, plastične in aluminijaste polnjene s polivretanom, žaluzije vseh vrst, večja popravila rolet in žaluzij, zapiranje balkonov z roletami naročite ŠPILERJEVIM, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: (064) 75-610 573

OBVESTILA

IZDELAVA IN POPRAVILO avtocerada, popravilo baldahinov in šotorov. AVTOTAPETNIŠTV O Rautar, Lesce, Rožna dolina 12, tel.: 74-972 111
 IZOLIRAM CEVI centralne kurjave z volno, pločevino. Tel.: (061) 216-673 112
 GOSPODINJE, SERVIS IZOLACIJE: Zamrzovalna skrinja toči, rosi, od zunaj ledeni, pokličite, se priporočam - 4 letno jamstvo. Slavko Debelak, Ptuj, tel.: (062) 775-335 203
 Popravljam vse vrste tranzistorjskih sprejemnikov, gramofone, kasetofone. Silvo Mulej, Staneta Zagarja 57, Kranj (pri plinarni) 368
 ROLETE: lesene, plastične in aluminijaste polnjene s polivretanom, žaluzije vseh vrst, večja popravila rolet in žaluzij, zapiranje balkonov z roletami naročite ŠPILERJEVIM, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: (064) 75-610 573

OBVESTILA

IZDELAVA IN POPRAVILO avtocerada, popravilo baldahinov in šotorov. AVTOTAPETNIŠTV O Rautar, Lesce, Rožna dolina 12, tel.: 74-972 111
 IZOLIRAM CEVI centralne kurjave z volno, pločevino. Tel.: (061) 216-673 112
 GOSPODINJE, SERVIS IZOLACIJE: Zamrzovalna skrinja toči, rosi, od zunaj ledeni, pokličite, se priporočam - 4 letno jamstvo. Slavko Debelak, Ptuj, tel.: (062) 775-335 203
 Popravljam vse vrste tranzistorjskih sprejemnikov, gramofone, kasetofone. Silvo Mulej, Staneta Zagarja 57, Kranj (pri plinarni) 368
 ROLETE: lesene, plastične in aluminijaste polnjene s polivretanom, žaluzije vseh vrst, večja popravila rolet in žaluzij, zapiranje balkonov z roletami naročite ŠPILERJEVIM, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: (064) 75-610 573

ZAHVALA
 Tiho nas je zapustila draga mama
MARIJA JURČIČ
 Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, ZTS kontroli Telematike za izraze sožalja, podarjeno cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala velja tudi g. župniku ter pevcem za lep pogrebni obred.
 VSI NJENI
 Kranj, 11. januarja 1988

ZAHVALA
 Ob smrti našega brata in strica
JAKOBA GABERCA
 se v imenu vseh domačih iskreno zahvalim za podarjeno cvetje, izrečena sožalja, g. župniku za lepo opravljeni obred, pevcem za lepo zapete žalostinke in za spremstvo na njegovi zadnji poti ter domu oskrbovancev na Planini Kranj za vso pomoč v času bivanja v domu. Iskrena hvala vsem.
 VSI NJEGOVI
 Kranj, 11. januarja 1988

ZAHVALA
 Ne jokajte na mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, in večni mir mi zaželite.
 V 76. letu starosti nas je zapustil mož, oče, stari oče, brat, stric
FRANC PIVK
 iz Stare Oselice 23
 Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Iskrena hvala dobrim sosedom Eržen, Bogataj in Podobnik, za vsestransko pomoč med boleznijo in ob smrti. Iskrena hvala Milanu Pivku za izkazano pomoč ob smrti. Hvala vsem za darovane vence in cvetje. Posebno zahvalo izrekamo dr. Sedelu za večletno zdravljenje in obiske na domu. Hvala g. župniku za poslovljene besede in lepo opravljeni pogrebni obred. Hvala praporščakoma ZB Sovodnje, govornikoma KS Trebija Minki Pivk in ZB Sovodnje Janku Kalanu za lepe poslovljene besede od prdptem grobu, ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem in vsakemu posebej, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.
 Žalujoci: žena Pavla, hči Marica z družino in brat Florjan z družino
 Stara Oselica, Zabnica, Žiri, 12. januarja 1988

ZAHVALA
 Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica
ALOJZA LIKOZARJA
 se iskreno zahvaljujemo zdravstvenemu osebju dializnega oddelka, Kliničnega centra in oddelku CIM-a Ljubljana, Taxi službi Alpetoura in tov. Zorki Zorko za ne-sebično pomoč. Zahvaljujemo se delovnim organizacijam Sava, Alpetour in Planika Kranj, za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala tudi g. župniku za lepo opravljeni pogrebni obred. Posebna zahvala pevcem, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, vsem, ki ste mu ob težkih trenutkih stali ob strani in ga v času njegove dolge boleznii hrabрили, ga imeli radi in ga tako številni pospremili na njegovi zadnji poti.
 ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
 Breg ob Kokri, 13. januarja 1988

ZAHVALA
 Ob smrti moža, očeta, deda, brata, strica in nečaka
JANEZA COTMANA
 se iskreno zahvaljujemo bolnišnici Jesenice dr. Mencingerju in bolnišnici Golnik dr. Pavlinu in osebju Pnevmoškega odd. 500, za vso skrb in pomoč ob težki bolezni. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, Zdravstvenemu domu Kranj, TOK Preddvor, Iskri Lipnici, DO Telematiki, DO ERO in DO Kibernetiki za izraze sožalja, podarjeno cvetje ali kakršnokoli pomoč. Iskrena hvala gospodoma župnikoma za lep pogrebni obred in Gasilskemu društvu iz Šenčurja za spremstvo na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.
 ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
 Šenčur, 14. januar 1988

ZAHVALA
 Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše drage mame, sestre, tete, babice, tašče, sestrične in svakinje
NEŽKE ROBLEK
 roj. Remic iz Bobovka 20 pri Kranju
 Ne jokajte na mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, pomislite kako trpela sem in večni mir mi zaželite.
 se najiskrenejše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Onkološkemu inštitutu Ljubljana, zdravstvenemu osebju Golnik, delovni organizaciji KOGP, IBI, sodelavcem Tekstilindustrija, g. župniku za lepo opravljeni pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke.
 ŽALUJOČI VSI NJENI
 Bobovek, 2. januarja 1988

ZAHVALA
 Ob smrti naše mame
LJUDMILE PIČMAN
 se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izraženo sožalje in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo g. župniku, sosedom Kajžovim, Španovi mami, Štruklovim, pevcem in govorniku.
 VSI NJENI
 Britof, 6. januar 1988

ZAHVALA
 Je solza žalosti kanila, na sveži grob se je razlila, kjer mirno zdaj počivaš ti, trpljenja tvojega več ni.
 Vsem, ki ste našo dobro mamo
VERONIKO HABIJANIČ-UMBREHT
 roj. Mejač
 spremili na njeni zadnji poti, ji prekrili grob s cvetjem, nam izrekli sožalje najlepša hvala. Iskrena hvala dr. Drinovcu in zdravstvenemu osebju intenzivnega in internega oddelka 600 bolnišnice Golnik za pozornost in pomoč med njeno boleznijo. Najlepša hvala dr. Ravnikarjevi in osebju doma upokojencev v Kranju, hvala tudi pevcem in g. župniku za opravljeni obred.
 VSI NJENI
 Kranj, 2. januarja 1988

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi naše ljube mame, babice, prababice, sestre in tete
MARIJE KEŠNAR
 Jernačeve mame
 se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali, z nami sočustvovali, ter se tako številno s toplo mislijo in besedo, s cvetjem in pesmijo poslovlili od nje. Hvala tudi duhovnikoma za lepo opravljeni pogrebni obred.
 ŽALUJOČI VSI NJENI
 Šmartno pri Cerkljah

Nekaj napotkov, kako si lahko polepšate počitniške dneve

Počitnice — najlepší čas pouka

Danes bo v gorenjskih srednjih in osnovnih šolah za dva tedna potihnilo zvonjenje. Učitelji bodo odmor izkoristili za strokovna izpopolnjevanja in hladitev živce, učenci predvsem za to drugo; za sprostitve, položavanje, igre, televizijo. Vsega tega bodo imeli na pretek doma. A ker mladež po naravi ni zapečarska, težko verjamemo, da bi zdržala med domačimi štirimi stenami. Na srečo ji tudi zunaj ne bo treba zehati od dolgočasje, čeprav ne bo snega za postavnega možaka, za sankanje na vaških kucjih, smučanje. Očitno bodo tudi šole, ki se drže tradicionalne ponudbe smučarskih tečajev, letos brez dela. Posebno bogate programe za koristno in zabavno preživljanje počitniških dni so pripravili v občinskih zvezah prijateljev mladine po vsej Gorenjski, razen v radovljiški občini, skupaj s športnimi in kulturnimi društvi, kino podjetjem, mladinsko organizacijo in drugimi. Pa na kratko preglejmo, kaj vse ponujajo.

Jesenice: Počitniška matineja vsak dan dvakrat

Kranjsko Kino podjetje je tudi za letošnje zimske počitnice izbralo nekatere dobro gledane filme, kot Top gun, Rocky, Karate Kid, Superman. Predstave v kinu Železar bodo vsak dan od 23. januarja do 7. februarja ob 10. in 16. uri, cena za predstavo je 800 dinarjev.

Za utrditev telesa pa v jeseniški občini pripravljajo smučarske začetne in nadaljevalne tečaje, drsanje na pokritem drsališču v Podmežakli, rekreativno plavanje, streljanje v Mojstrani in na Javorniku, nogomet. S postupi pri cenah tečajev so bili radodarni žičničarji in Integral, tako da stane začetni tečaj v Podkorenu 25.000, nadaljevalni 30.000 dinarjev, na Španovem vrhu pa 22.000 dinarjev. Če bo snega dovolj, bodo tudi tekaški tečaji. Drsališče v Podmežakli bo odprto za šolarje vsak delovni dan od 11. do 13. ure. Vstopnina bo 300 dinarjev. Drsališče v Mojstrani bo zastoj. Po petnajst otrok hkrati pa bo sprejel plavalni bazen v osnovni šoli Toneta Čufarja. Cena za petkrat po dve ur je 7000 dinarjev.

Kranj: Plesne vaje, video projekcije, boljši sejem ...

Kranjski prireditelji so skrb za mlade zares redno vzeli. Če spet začnemo s kinom, potem je treba povedati, da bodo predstave vsak dan v Centru ob 10. uri in če bo naval le pretiran, pol ure kasneje še v Storžiču. Cena 800 dinarjev. Carnium pripravila v delavškem domu video projekcije filmskih mojstrov in Rosemaryin otrok, Robot policaj, Ameriški grafiti, in nekatere drugih, večer ob diapositivih, video maraton Jack Nicholson in glasbeno tematski večer Frank Zappa. Pobrili bodo vstopnino. Klub Modrina je za plesne vaje v delavškem domu ne bo. Začele se bodo 25. januar-

ja ob 15.30 in bodo trajale do vključno 29. januarja vsak dan. Od "kulturnih" prireditev moramo omeniti še risanje v gradu Kieselstein od 25. do 29. januarja vsak dan od 10. do 12. ure, plesne vaje, prav tako v gradu 26. in 28. januarja ter 2. in 4. februarja ob 11. uri. Ure pravljic bodo ob 11. uri v gradu Kieselstein 25. in 27. januarja ter 3. februarja. Mlade vabi v grad zveze kulturnih organizacij, vstop bo prost. Ure pravljic prireja še Pionirska knjižnica, in sicer 27. januarja in 3. februarja ob 16. uri.

Zveza telesokulturnih organizacij pa ponuja tečaj drsanja, ki bo na sejamski ledeni plošči od 25. januarja do 29. januarja in od 1. do 5. februarja, vsak dan od 9. do 10. ure. Za tečaj se je treba prijaviti. Po tečaju bo dve uri prostega drsanja s prostim vstopom.

Kot posebno zanimivost letošnje počitniškega programa velja omeniti tudi boljši sejem, ki bo 30. januarja od 9. do 13. ure v delavškem domu v organizaciji Zveze društev prijateljev mladine Kranj. Tudi tu bo vstop prost, oddali ali kupili pa boste lahko najrazličnejše drobnarije.

Pester program prireditev so pripravili tudi v krajevni skupnosti Stražišče, kjer bo 1. februarja film Top Gun, 3. februarja bo pel Bojan Rakovec, 4. februarja plesala skupina Helena in nastopal humorist Vinko Šimek, 5. februarja (vse ob 17. uri) pa bo film Čudežni gozd. Od 1. do 5. februarja se bodo po 16. uri otroci lahko igrali z joni igračkami, iste dneve pa bo na ogled še razstava slik in kiparskih del, ki so nastala na otroški veselici Živ-žav.

Radovljica: smučarski tečaji, drsalna šola

Iz radovljiške zveze telesokulturnih organizacij je prišlo povabilo na smučarske tečaje, ki bodo prvi teden počitnic, če pa tedaj ne bo snega, pa drugi teden, ko zagotovo bo. Prijavnina

za tečaj je 3000 dinarjev, udeleženci pa sami plačajo tudi karto za žičnico, in sicer na Zatrniku 5000 dinarjev na dan, na Koblji 6000 dinarjev. Prijavnina za teke na smučeh je polovična.

Solarji iz radovljiške občine bodo na pokritem blejskem drsališču lahko zastoj drsali od 25. do 29. januarja in od 1. do 5. februarja, vsak dan od 9. do 12. ure. Naslednji dve uri bo drsalna šola. Prijave z 10.000 dinarji sprejemajo v blagajni drsališča.

Škofja Loka: Že danes srečanje šolskih kulturnih društev

Uvod v počitniške dejavnosti je nocojsnje srečanje šolskih kulturnih društev ob 17. uri v dvorani Loškega odra, kjer bodo svojimi gledališkimi oziroma lutkovnimi predstavami sodelovali učenci s Trate, iz Bukovšice, Gorenje vasi in Železnikov. Vstop je prost, prav tako za obisk Loškega muzeja 25. januarja ob 10. uri, uri pravljic v loški knjižnici 27. januarja in 3. februarja ter alpinistično predavanje Pavla Šegule 2. februarja. Razen tega si bodo mladi v Škofji Loki lahko skoraj vsako dopoldne ob 10. uri v kinu Sora ogledali film.

V bazenu hotela Transturist bo od 26. do 29. januarja in od 2. do 5. februarja od 9. do 11. ure rekreativno plavanje za učence razredne stopnje, ob 11. do 13. ure pa za učence predmetne stopnje. Od zunanjih zimskih športov je večina odvisna od tega, ali sneg bo ali ne. Predvideno pa je drsanje na ploščadi v Podlubniku, rekreativno smučanje in teki v Vincarjah ter smučarski tečaji. Še najbolj zanesljive bodo športne aktivnosti v dvorani Poden vsak delavnik od 9. do 13. ure.

V počitniško ponudbo se vključuje tudi delavska univerza s kuharskim tečajem drugi teden počitnic.

Tržič: počitniška delavnica, razstava dobra igrača, planinski izleti

Vsak delavnik med 10. in 12. uro bo v telovadnici doma druž-

NESREČE

Smrt na službeni poti

Naklo, 18. januarja — 26-letni Ersad Muheljič s Planine pri Kranju je med vožnjo proti Kranju v blagem levem ovinku nenadoma zapeljal s službenim avtomobilom Iskre Kibernete — tozdi Števec v levo in trčil v Alpetour avto, ki ga je iz nasprotne smeri pripeljal 24-letni Simon Rozman. V razbitine golf cadyja se je klub zaviranju zaletel še voznik z golfom kranjske registracije. Muheljič je med prevozom v Klinični center umrl, dežurni preiskovalni sodnik in javni tožilec pa sta odredila izvedenski pregled krmilnega mehanizma Iskrinega golla.

benih dejavnosti v Tržiču počitniška delavnica. Otroci bodo risali, pisali, prepevali, se igrali, pogovarjali o alpinizmu, smučanju, lutkah, glasbilih, videu, obiskali muzej in še kaj.

Planinsko društvo se zanaša, da novega snega ne bo in ponuja planinske izlete v štiri smeri. Tr-

žiška knjižnica 28. januarja in 4. februarja ob 17. uri vabi na uro pravljic, vsak delavnik pa med 9. in 18. uro k branju, risanju, poslušanju kaset ali gledanju televizije v družbi. Filmske matinee v kinu bodo od 23. januarja do 7. februarja, 6. februarja bo v dvorani kina predstava ljubljanskih lutk Jajce, od 2 do 5. februarja pa v paviljonu NOB od 16. do 18. ure razstava Dobra igrača. Od 1. do 4. februarja bo od 16. do 18. ure trening v streljanju z zračno puško za pionirje v dvorani strelske družine na Rav-

nah. Veliko smo povedali, vsega ne. In če se bo zgodilo, da boste slučajno kaj zanimivega prezrili, se ne jezite. Spomnite se na polje, ko ste doma cela dva meseca in vam počitnic nihče ne načrtuje. Pa lepo se imejte!

Zbrala: H. Jelovčan

Tomaž Kejžar, 7. razred, doma v Kranju: »Zjutraj bom bolj dolgo spal, gledal bom televizijo, vadil klavir, se ukvarjal z elektronično, računalništvom, tako da mi ne bo dolgočas, četudi ne bo snega. Če pa sneg bo, bom šel najbrž kakšen dan smučat na Krvavec.«

Matjaž Petrič, 7. razred, s Primskovega: »Imam veliko načrtov: smučanje v Kranjski gori in na Krvavcu pa na bližnjem vaškem hribu, če bo zapadel sneg. Lotil se bom izdelave modelov letala in gliserja, igral namizni tenis, šel v kino. Prvi teden mi bo delal družbo prijatelj iz Domžal. Težko čakam na sneg. Počitnice bi morale biti premakljive.«

Devana Šmiderer, 7. razred, iz Golnika: »Meni snega ni dosti mar. Za en teden bom šla k stari mami v Studenice, doma pa bom hodila v kino, na drsališče. Mislim, da so počitnice kar pravi čas, le prekratke. Komaj jih čakam.«

Frane Radikovič, 7. razred, iz Kranja: »S starši in prijatelji nameravam za en teden v Dubrovnik. Smučanje v Kranjski gori smo odpovedali, ker je malo snega. Med počitnicami bom tudi drsal, šel bom v kino, k teti v Moravče, morda bo kaj časa ostalo še za pomoč očetu v delavnici, za prebiranje knjig za bralno značko in čisto na koncu za učenje.«

Andreja Smukavec, 3. razred, iz Jereke: »Počitnic se preveč ne veselim, ker rada hodim v šolo. Z mano bo doma tudi 14-letni brat in očka, da ne bom sama. Če bo sneg, se bom sankala in smučala. V vasi je dovolj bregov. Če snega ne bo, bom gledala televi-

zijo, brala knjige.«

Borut Rozman, 6. razred, doma izpod Koble: »Čeprav nisem pretirano zagnan smučar, upam, da bo zapadlo kaj snega. Z domačimi nameravam za kakšen dan v stan na Ravharsko planino. Predvsem pa se med počitnicami želim naspiti.«

Boštjan Grandovec, 1. letnik računalništva, iz Kranja: »Končno priložnost za počitek dolgo spanje. Potem pa matineja v kinu, potep s prijatelji. Rad bi tudi smučal, a se bojim, da bo sneg zapadel šele, ko bo konec počitnic.«

Jernej Sever, 1. letnik računalništva, iz Škofje Loke: »Če bo dober sneg, bom šel smučat na Soriško planino. Kdaj pa kdaj me bo najbrž potegnilo v kino, na kakšno zabavo, predvsem pa mislim zjutraj zelo dolgo spati. Ne skrbi me, da bi mi bilo dolgočas.«

Mateja Kozina, 4. letnik pedagoške šole, doma iz Lesc: »Sem za smučanje, če bo le sneg. Verjamem, da bo med počitnicami padel. Sicer pa nameravam malo na okrog, v kino, dobivali se bomo s prijatelji. Rada bi se čim bolj sprostita, pozabila šolo za štiri-

Vesna Černe, 4. letnik pedagoške, z Bleda: »Počitnice so prekratke. Snega najbrž ne bo, če pa, bom smučala. Najprej se moram dobro naspiti, malo bom šla okrog prijateljev po Sloveniji, čakajo pa me tudi matematične naloge.«

H. Jelovčan
Foto: G. Šinik

Šolski avtobusi v garaže

V kranjskem Alpetouru so povedali, da med počitnicami ne bodo vozili šolski in pogodbeni avtobusi, da pa so okrepili prevoze proti Krvavcu. Najbolj ugoden je celodnevni paket, ki v ceni vsebuje prevoz z avtobusom in žičnicami na Krvavcu. Za otroke od štirih do desetih let stane 9500 dinarjev, za odrasle 13.000 dinarjev. Avtobusi odpeljejo s kranjske postaje ob 7, 7.30, 8, 8.25 in 9.25, izpod Krvavca se vračajo ob 16, 16.30, 17, 17.30 in 18. uri.

Drugo ocenjevanje najbolj urejenih Petrolovih bencinskih servisov

Najboljši v Lescah

Bled, 19. januarja — Pri Petrolovi delovni organizaciji Trgovina so se pred dvema letoma odločili, da ponovno začno s tekmovanjem za najbolj urejen bencinski servis, za najboljšo ponudbo in postrežbo na njih. Na Gorenjskem se je že drugič najbolje odrezal bencinski servis v Lescah, kjer je zaposlenih pet delavcev, v lanskem letu pa so prodali za več kot 900 milijonov dinarjev goriva, olja, in drugih stvari, ki jih je moč kupiti na črpalkah.

Jože Mlakar, Andrej Pirc, Ivan Podnar, Alojz Strle in Jože Podgornik so si z dobrim delom, urejenim bencinskim servisom in pestro ponudbo zaslužili prvo mesto na Petrolovem tekmovanju. Foto: V. Stanovnik

Ponesrečeno preskušanje traktorja

Bled, 16. januarja — 52-letni Franc Žerovc z Bleda in njegov 25-letni sin Damjan sta v soboto preskušala novi traktor. Med preskušanjem sta zapeljala čez rob dvorišča po strmini, na bližnji cesti pa je traktor obrnilo na streho varovalne kabine. Damjan se je rešil sam, očetu pa so pomagali domačini, ki so odstranili krmilni mehanizem. Oba so s pretresom možganov odpeljali na opazovanje v jeseniško bolnico, na traktorju pa je škoda za pet milijonov dinarjev.

Steklina ogroža Gorenjsko

Kranj, 19. januarja — Na Gorenjskem so s steklino okužene kranjska, škofjeloška in tržiška občina. Najhuje je v škofjeloški, kjer so lani odkrili devet steklih lisic, letos doslej eno in razen te še enega psa, zaradi katerega so morali zdravnik Zavoda za socialno medicino in higieno Gorenjske cepiti v Žireh dvanajst ljudi, ki so bržčas bili v stiku s psom. V soboto okrog dvanajstih se je na dvorišče Berčičeve domačije v vasi Draga pri Škofji Loki že drugič letos priklatlila lisica, ki se je sumljivo vedla. Gospodar Andrej je poklical miličnike in lovce, lisico so ustrelili in jo poslali na pregled na inštitut za virologijo pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani.

S steklino je od lanskega decembra okužena tudi kranjska občina; prejšnji teden pa se je izkazalo, da je bila stekla tudi lisica, ki so jo našli (mrtvo) v tržiški občini. Steklina ogroža tudi druge kraje in občine v bližini Gorenjske. Decembra je bilo v tolminski občini okrog trideset primerov steklih lisic, pojavlja pa se še pri jazbecih, srnjadi, klatskih psih in mačkah. Prek trideset primerov stekline so v zadnjem mesecu odkrili tudi v idrijski občini.

C. Z.

Začasna rešitev za kranjski led

Drsanje med počitnicami bo

Kot so poudarjali na slovesnosti ob razglasitvi najboljše bencinskega servisa na Bledu, tekmovanje ni samo sebi namen, temveč hoče spodbuditi delavce na bencinskih servisih, da bi čimbolje delali, bili čimbolj prijazni in pa ne nazadnje, da bi dobro založili svoje police z vsem, kar šoferji in njihovi jekleni konjički rabijo na vožnji.

Bencinske servise so ocenjevali po vsej Sloveniji, celo leto. Posebna komisija jih je obiskala nekajkrat, tako da je ocenjena kar najbolj pošteno od vseh. Za prihodnja tekmovanja razmišljajo, da bi jih ocenjevali tudi naključni obiskovalci, ki bi lahko marsikaj dodali predvsem k oceni prijaznosti in ustrezljivosti delavcev na servisih.

Na Gorenjskem je med enaintridesetimi bencinskimi servisi, najboljše urejen servis v Lescah, na drugem mestu je blejski bencinski servis na desni strani ceste iz Radovljice proti Bledu, tretji v razvrstitvi pa je servis v Cerkljah na Gorenjskem. Ostali najbolj urejeni bencinski servisi po Sloveniji pa so: na Novogoriškem bencinski servis Kanal, na področju Ljubljane Dobrova, na Mariborskem servis na Gosposvetski cesti v Mariboru, na območju Celja servis v Podčetrtku, na območju Brezic pa servis v Vinici.

V. Stanovnik

VČERAJ STE NAM SPOROČILI....

STUDIO ODPRTI KROG

OD PREBUJANJA... DO PREBUJENJA KNJIGA KI: PRESENETI RAZBURI OČARA